

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2022. október 19.
(OR. en)

13690/22

**Intézményközi referenciaszám:
2022/0339(NLE)**

**ENER 515
ECOFIN 1060**

JAVASLAT

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2022. október 19.
Címzett:	a Tanács Főtitkársága
Biz. dok. sz.:	COM(2022) 549 final
Tárgy:	Javaslat – A TANÁCS RENDELETE a szolidaritásnak a gázbeszerzések jobb összehangolása, a határokon átnyúló gázkereskedelem és megbízható ár-referenciaértékek révén történő fokozásáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2022) 549 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2022) 549 final

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Strasbourg, 2022.10.18.
COM(2022) 549 final

2022/0339 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS RENDELETE

**a szolidaritásnak a gázbeszerzések jobb összehangolása, a határokon átnyúló
gázkereskedelem és megbízható ár-referenciaértékek révén történő fokozásáról**

INDOKOLÁS

A JAVASLAT HÁTTERE

A javaslat indokai és céljai

Reagálás a változó körülményekre

Oroszország Ukrajna elleni, provokáció nélkül indított agresszív háborúja és az energiaellátás fegyverként való felhasználása rávilágított az Unió orosz fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségére, próbára tette az ellátásbiztonságot garantáló eszközeinket, valamint példátlan szintre emelte az energiaárakat.

A Bizottság az elmúlt évben a számos kezdeményezést terjesztett elő és hajtott végre, amelyek kezdetben a tagállamoknak nyújtott iránymutatások voltak, majd később fokozatosan egy integrált – szükség esetén jogi eszközökkel alátámasztott – ellátásbiztonsági stratégia¹ kidolgozására irányultak. A legutóbbi ilyen intézkedés **a magas energiaárak kezelését célzó vészhelyzeti beavatkozás**² volt, amely magában foglalta például **a villamosenergia-kereslet összehangolt csökkentését** (különösen a csúcsidőszakokban), **a fogyasztók és a vállalkozások magas energiaárakkal szembeni védelmét** szolgáló továbbfejlesztett tagállami eszköztárat, valamint **a fosszilis ágazat szolidaritási hozzájárulását**.

A „REPowerEU” közleményt követően a Bizottság és a tagállamok az ellátásbiztonság garantálása érdekében egy uniós energiaügyi platform³ létrehozását kérték. E platformnak a szolidaritás szellemében támogatnia kell a tagállamokat és az Energiaközösség szerződő feleit, valamint a tagállamok és az említett felek gázipari vállalkozásait abban, hogy további LNG- és vezetékesgáz-készleteket szerezzenek be a kieső orosz gázmennyiség pótlására.

A további vészhelyzeti intézkedések szükségessége

A jelenlegi helyzet **gazdasági és társadalmi nehézségeket** okoz, és súlyos terhet ró a polgárookra és a gazdaságra. A növekvő energiaköltségek a polgárok **vásárlóerejének gyengüléséhez**⁴ és a vállalatok **versenyképességének csökkenéséhez**⁵ vezetnek. A gáz- és áramellátás hiánya és a viszonylag rugalmatlan energiakereslet **a gáz- és villamosenergia-árak jelentős emelkedését és volatilitását** eredményezte az EU-ban. Az említett tendenciák megfordítására irányuló nemzeti intézkedések a belső piac szétaprózódásához vezethetnek, és nem feltétlenül biztosítják a szolidaritást.

Ugyanakkor a gázellátás fegyverként való felhasználása és a piacok Oroszországi Föderáció általi, a gázáramlások szándékos megzavarásával történő manipulálása az energiaárak

¹ A Bizottság 2021 októberében előterjesztette az energiaárakra vonatkozó eszköztárat, 2022 márciusában a REPowerEU közleményt, ugyanezen év májusában pedig a REPowerEU tervet, valamint többek között az „Írány az 55%!” intézkedéscsomag keretében előterjesztett jogalkotási javaslatokat, a földgázátrolásról szóló rendeletet, a „Gázmegtakarítás a téli ellátásbiztonságért” tervet és a hozzá kapcsolódó, a gázkereslet csökkentéséről szóló rendeletet, továbbá a magas energiaárak kezelését célzó vészhelyzeti beavatkozásról szóló rendeletet.

² Javaslat – A Tanács rendelete a magas energiaárak kezelését célzó szükséghelyzeti beavatkozásról, 2022. szeptember 14., COM(2022) 473.

³ COM(2022) 230 final.

⁴ Az Eurostat legfrissebb kiadványai szerint a 2022 augusztusában mért, 9,1 %-os euróövezeti éves inflációban az energia mintegy fél százalékpontot tett ki.

⁵ Az EU és Kína közötti ipari árkülönbség 2021 második negyedévéhez képest 2022 második negyedévében például a villamos energia tekintetében 42 százalékponttal, a gáz tekintetében pedig 60 százalékponttal nőtt, ráadásul az árkülönbség még ennél is nagyobb az Egyesült Államokhoz viszonyítva.

ugrásszerű emelkedéséhez vezetett az Unióban, ami nemcsak az Unió gazdaságát veszélyezteti, hanem az ellátásbiztonságot is súlyosan aláássa. Az EU-nak ezért összehangolt és gyors választ kell adnia ezekre a kihívásokra. Az orosz gázszállítás mennyisége jelentősen megcsappant: míg 2021-ben a vezetékes orosz gáz készleteink 41 %-át (az LNG figyelembevételével 45 %-át) tette ki, 2022 szeptemberére ez az arány 9 %-ra (az LNG figyelembevételével 14 %-ra) esett vissza. Az Északi Áramlat 1 gázvezetéket ért nyilvánvaló szabotázs tovább fokozza annak szükségességét, hogy az Oroszországból érkező gázmennyiséget gyorsan és tartós módon helyettesítsük. A keresletcsökkentésen, az energiahatékonysági intézkedéseken és a megújuló energiaforrások részarányának növelésén túlmenően a hiányzó mennyiséget – amennyiben nem áll rendelkezésre más helyettesítő forrás – **azonos mennyiségű gáz** – főként cseppfolyósított földgáz (LNG) – **más szállítótól történő vásárlásával** kell majd pótolni.

Az idei télhez képest a vállalkozások a következő, 2023/2024-es téli idényben komoly nehézségekkel szembesülhetnek két további, a gáztárolók feltöltésével összefüggő probléma megoldásában. Először is nagyon valószínű, hogy az EU-ba kevesebb vezetékes gáz fog érkezni Oroszországból, sőt a jelenlegi politikai helyzet miatt a gázszállítás szinte bizonyosan teljesen le fog állni. Másodszor, a cél az, hogy az uniós gáztároló létesítmények 90 %-ra legyenek feltöltve, szemben a földgáztárolásról szóló (EU) 2022/1032 rendeletben e téltre meghatározott 80 %-kal. Ebben a helyzetben, valamint a meglévő jogszabályokra és egyéb kezdeményezésekre építve az uniós kereslet és a közös beszerzés összevonása hasznos lehet ahhoz, hogy a tagállamok teljesíthessék a földgáztárolásról szóló rendeletben rögzített feltöltési ütemterveket és célértékeket.

A javaslat céljai

A Bizottság ezért javaslatot tesz erre a vészhelyzeti rendeletre, amely **a gázárakra gyakorolt hatást kívánja enyhíteni** a kereslet és az ellátás kezelése⁶, az ellátásbiztonság Unió-szerte történő garantálása és a szolidaritás fokozása révén.

A rendelet **négy olyan fő elemet** tartalmaz, amelyek koherens módon segítik elő az árcsökkenést, valamint a szolidaritás és az ellátásbiztonság megerősítését.

Először is, az uniós gázkereslet összevonása és a **közös gázbeszerzés** lehetővé teszi az EU számára, hogy kollektív vásárlóerejét felhasználja alacsonyabb árak kialakására, valamint csökkenti annak kockázatát, hogy a tagállamok egymásra licitáljanak a már amúgy is szűkös piacon, ezzel nemkívánatos módon felfelé hajtva az árakat. Ez fokozza majd az átláthatóságot és segíteni fogja különösen a kisebb tagállamokat, amelyek vásárlóként kedvezőtlenebb helyzetben vannak. A 122. cikk szerinti rövid távú intézkedések a kereslet összehangolására és összesítésére (összevonására) irányulnak annak érdekében, hogy elősegítsük a gáztárolók feltöltését a következő, gyorsan közeledő feltöltési időszakban.

Másodszor, a javaslat egy, **a gázárakra vonatkozó teljes intézkedéscsomagot** tartalmaz, amelynek az a célja, hogy mérsékelje a túlzott árszinteket, valamint hogy méltányos gáz- és villamosenergia-árakat biztosítson a válsághelyzetben. A jelenlegi javaslat bizonyosságot nyújt azzal kapcsolatban, hogy milyen árat kell alkalmazni olyan gázhiány esetén, amikor szükséghelyzetet kell elrendelni. Javaslatot tesz továbbá a cseppfolyósított földgáz (LNG)

⁶ Ezen túlmenően e javaslat az uniós gázárakkal összefüggő kihívások leküzdése érdekében a tényleges gázárak vizsgálatára helyezi a hangsúlyt, de az energiapiacokon tapasztalható áringadozás ellen is fellép egy olyan eszköz bevezetése révén, amely kiegészíti a meglévő volatilitáscsökkentő mechanizmusokat és korlátozza a hirtelen áremelkedéseket.

szállítására vonatkozó kiegészítő referenciaárra annak érdekében, hogy az Oroszország manipulációja által nem érintett LNG-behozatalra vonatkozóan megállapítható legyen egy reprezentatív referenciaár. A piacok túlzott volatilitásának mérséklésére olyan mechanizmusokat hoz létre, amelyek a határidős piacokon csökkentik a volatilitást egy olyan, napközbeni áringadozásokat kezelő mechanizmus révén, amely rövid távon mérsékli a szélsőséges árváltozásokat („megszakító”).

Harmadszor, az árak korlátozására irányuló közös megközelítés alkalmazásához Unió-szerte **szolidaritásra** van szükség. Mivel nem minden tagállam rendelkezik kölcsönös szolidaritási megállapodásokkal, a Bizottság **ilyen szolidaritási megállapodások hiányában közvetlenül alkalmazandó intézkedéseket** javasol. Javasolni fogja továbbá, hogy a szolidaritás nyújtására vonatkozó kötelezettség a gázvezeték-hálózatokhoz nem kapcsolódó, LNG-létesítményekkel rendelkező tagállamokra is kiterjedjen. Ez biztosítani fogja, hogy felkészültek és cselekvőképesek legyünk arra az esetre, ha szükség lesz ilyen megállapodásokra. A Bizottság azt is vizsgálja, hogy szükség van-e további javaslatok előterjesztésére olyan helyzetekben, amikor egyes régiók nagyobb ellátási nehézségekkel szembesülnek, mint mások.

Végezetül **lehetővé kell tenni a gázkereslet további csökkentését**, gondoskodva ugyanakkor arról, hogy a fogyasztók továbbra is megfelelő védelemben részesüljenek az ellátási hiányokkal szemben. Az EU már megerősítette gáz- és villamosenergia-megtakarításokat lehetővé tévő eszközeit. Az elfogadott rendeleteket azonban a lehető legteljesebb mértékben végre kell hajtani a szükséges keresletcsökkentési célok elérése érdekében. Ez elősegíti, hogy ellenállóbbak legyünk a további gázellátási zavarokkal szemben, valamint enyhíteni fogja a nemzetközi gázpiacokra nehezedő nyomást, ezáltal pedig az árfelhajtó hatást. A Bizottság szorosan nyomon fogja követni a keresletcsökkentő intézkedéseket, és készen áll arra, hogy uniós riasztást adjon ki vagy akár felülvizsgálja a gázkereslet csökkentésére vonatkozó célokat, amennyiben az önkéntes keresletcsökkentő intézkedések elégtelennek bizonyulnak ahhoz, hogy a télen elegendő gázkészlet álljon rendelkezésre.

A javaslat fő elemei

1. Közös beszerzés és a gázinfrastruktúra hatékony üzemeltetése
 - a) Közös beszerzés

Ez a javaslat a tagállamok kérésének⁷ megfelelően egy ideiglenes közös beszerzési eszköz kifejlesztésével kívánja megoldani ezeket a sürgető problémákat. A határidő meglehetősen szoros: a szóban forgó eszköznek legkésőbb 2023 tavaszára, még hozzá a gázfeltöltési időszak kezdete előtt készen kell állnia az alkalmazásra. Ezt szem előtt tartva a Bizottság javasolja a 122. cikk szerinti közös beszerzés központi elemeinek mielőbbi meghatározását, ezért ezen elemek közül néhány ideiglenesen alkalmazandó lesz.

A közös beszerzésre irányuló javaslat kétlépéses eljárást hoz létre: az első lépés a földgázkereslet összevonása; a második lépés az energiaügyi platform keretében lebonyolítandó lehetséges közös beszerzés.

i. Első lépés: keresletösszevonás

Az első lépésben a gázbeszerző vállalatok összevonják keresletüket egy olyan szolgáltató segítségével, amely megszervezi ezt a folyamatot, és amellyel a Bizottság e célból közbeszerzési eljárás keretében szerződést kötött. Gáz iránti igényüket (megadva a

⁷ Amint azt az Európai Tanács [hivatkozás a következtetésekre] előírta, az energiaplatformban való részvételnek nyitva kell állnia az Energiaközösség szerződő felei előtt is.

mennyiséget, a szállítás időpontját, időtartamát és helyét) a vállalatok az ilyen adatok gyűjtésére szolgáló informatikai eszközön keresztül nyújthatják be a szolgáltatónak. A szolgáltató ezeket az adatokat – a bizalmas információk kellő védelme mellett – közzétenné honlapján, nyilvános pályázati eljárás keretében ajánlatot kérve az összevont keresletnek megfelelő földgázmennyiségre. Ez a lépés önkéntes lenne, azzal a kivétellel, hogy – tekintettel a földgáztárolók feltöltésének fontosságára – a tagállamoknak elő kellene írniuk, hogy vállalataik a következő évre vonatkozó tárolási követelményeik legalább 15 %-ának megfelelő gázmennyiséget (az EU egészére nézve körülbelül 13,5 milliárd köbmétert) kössenek le a keresletösszevonási folyamatban.⁸ A keresletösszevonásban kötelezettség alapján részt vevő vállalatok továbbra is eldönthetik, hogy az összevonási folyamatot követően ténylegesen megvásárolják-e az adott gázmennyiséget vagy sem. Ezenkívül a megvásárolt gázt nem feltétlenül tárolófeltöltésre kell felhasználni.

Tekintettel arra, hogy különösen a következő évben lesz fontos feltölteni a földgáztárolókat, a közös gázbeszerzési mechanizmus szempontjából előnyös lenne a közös beszerzés nyomán érvényesíthető jobb piaci alkupozíció, továbbá a közös beszerzés hozzájárulna az idei utolsó feltöltési időszakban tapasztalt bizonytalanságok és rendkívül magas árak mérsékléséhez.

Tekintettel az ügy sürgősségére, az említett szolgáltatónak egy olyan, már létező vállalkozásnak kell lennie, amely behatóan ismeri az energiapiacokat, valamint megfelelő informatikai eszközökkel és szakértelemmel rendelkezik e feladatok ellátására. A közös beszerzés nyitva áll az Energiaközösség szerződő feleinek (Nyugat-Balkán, Ukrajna, Moldova és Grúzia) vállalatai előtt.

ii. Második lépés: Összehangolt gázbeszerzés

Második lépésben azok a vállalatok, amelyek részt vettek a fent leírt keresletösszevonási folyamatban, dönthetnek egy gázbeszerzési konzorcium létrehozásáról abból a célból, hogy szerződést kössenek azokkal a beszállítókkal, amelyek e folyamat keretében gázt ajánlottak fel. E vállalatok tehát határozhatnak úgy, hogy közösen szereznek be gázt, majd összehangolják pozícióik elemeit, például a mennyiségeket, az árakat, a teljesítési pontokat és a teljesítés időpontját. Egy nagy vásárlóerővel rendelkező, egyetlen gázbeszerzési konzorcium könnyebben tud jobb árakat kialakítani, de több gázbeszerzési konzorcium is létrejöhet, tekintettel arra, hogy a vállalkozások EU-szerte igen eltérő keresleti igényekkel rendelkeznek. Biztosítani kell a versenyszabályok tiszteletben tartását (lásd lent „Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival” című pontot).

iii. *Ad hoc* irányítási rendszer

A fent említett intézkedéseknek megfelelő irányítási struktúrába kell illeszkedniük ahhoz, hogy biztosítható legyen a célkitűzések eléréséhez szükséges hatékony koordináció. Ezért eseti alapon indokolt létrehozni egy, a Bizottság és a tagállamok képviselőiből álló irányítóbizottságot, amelynek feladata felügyelni a) a keresletösszevonás folyamatát és b) az összehangolt gázbeszerzés folyamatát. Az irányítóbizottság biztosítani tudja a folyamat átláthatóságát, valamint iránymutatást adhat annak érdekében, hogy a közös beszerzés ténylegesen garantálja az ellátásbiztonságot és tiszteletben tartsa az energiapolitikai szolidaritás elvét.

A javaslat gondosan kiegyensúlyozott, és tiszteletben tartja az arányosság elvét. Vannak bizonyos nélkülözhetetlen kötelező elemek, például a gáztárolók feltöltése iránti kereslet

⁸ A tárolófeltöltési célérték a föld alatti tárolólétesítményekkel rendelkező országok esetében 90 %; a többi tagállamra a 2023/2024-es téli idényben ezzel egyenértékű kötelezettség alkalmazandó.

összevonása, de ezek semmilyen módon nem korlátozzák a vállalkozások szabadságát annak eldöntésében, hogy – a keresletösszevonási folyamat keretében ajánlott feltételektől függően – vásároljanak-e vagy sem. A közös beszerzésnek az a célja, hogy támogassa az uniós vállalkozások további gázkészletek beszerzésére irányuló erőfeszítéseit, valamint segítsen egyenlőbb hozzáférést biztosítani az új vagy további gázkészletekhez, tekintettel az ellátásbiztonságot fenyegető jelenlegi súlyos veszélyre. A javaslat emellett arra is kitér, hogy több tagállam komoly érdeklődést mutat az iránt, hogy – a vonatkozó versenyjogi megfontolásokat tiszteletben tartva – gázbeszerzési konzorciumokban vehessen részt.

A fentieknek megfelelően különösen az összevont gázkereslet valamely szolgáltató általi pályáztatása kulcsszerepet játszhatna abban, hogy a tagállamok 2023/2024-es téli időnyre feltölthessék a gáztárolókat. A javaslat az uniós szolidaritást is erősítheti azáltal, hogy elősegíti a gáz méltányosabb elosztását. A keresletösszevonás és a közös beszerzés is csökkentheti annak kockázatát, hogy egyes tagállamokban bizonyos gázipari vállalkozások túl sokat fizessenek a szűkös rövid távú piacokon kötött szerződések keretében megvásárolt gázért. Emellett segítheti a kisebb uniós vállalkozásokat – többek között az olyan, tengerparttal nem rendelkező országokban letelepedett, az LNG-vel kapcsolatos szerződéskötés terén kevés tapasztalattal rendelkező vállalkozásokat – abban, hogy egyesítsék az LNG-szállítmányok lekötésére irányuló igényüket (amelyek túl nagyok lehetnek ahhoz, hogy egy-egy vállalkozás egyszerre kezelje őket), valamint abban is, hogy az LNG-ellátást sajátos szükségleteiknek megfelelően strukturálják. A közös beszerzés különösen azoknak a vállalkozásoknak nyújthat segítséget, amelyek korábban kizárólag vagy főként orosz beszállítóktól vásároltak gázt. A közös beszerzés kedvezményes elbánást vagy támogatást biztosíthat a megújuló gázok, például a biometán és a hidrogén, valamint az egyébként lefúvatott vagy fáklyázott gázok beszerzése tekintetében. Az e rendelet alapján szerződéseket kötő vállalkozásokat arra kell ösztönözni, hogy az ENSZ olaj- és gázipari metánkibocsátással foglalkozó partnerségének 2.0 szabványát használják a metánkibocsátás mérésére, jelentésére és ellenőrzésére az Európai Unióba irányuló ellátási lánc mentén. Végezetül a közös beszerzés a jövőben növelheti a megújulóenergia-ellátásban rejlő potenciált például oly módon, hogy biztosítja a hozzáférést a nem uniós forrásokból származó hidrogén jövőbeli behozatalához.

b) A csővezetékek és LNG-terminálok hatékony üzemeltetése

A javasolt rendelet arra is kitér, hogy miként lehetne a leghatékonyabban üzemeltetni a csővezetékeket és az LNG-terminálokat.

A beszerzési forrásoknak az orosz gázzal való leválással zajló diverzifikálása nyomán változik a gázáramlások útvonala az EU-ban. Ezért az LNG-terminálok és a fogyasztói központok közötti összeköttetések fontosabbá válhatnak, mint a jelenleg leginkább meghatározó, kelet-nyugati irányú vezetékes gázszállítás. A gázáramlások említett változásai azonban (szerződéses és fizikai) szűkületeket eredményezhetnek a meglévő csővezetékeken és az EU LNG-terminálokon.

A csővezetékekre vonatkozó jelenlegi szűkületekezeltési intézkedések olyan „használd vagy elveszíted” eljárásokat irányoznak elő, amelyek hatása legkorábban a bevezetésüket követő hatodik hónapban mutatkozik. Ráadásul az érintett tagállamok nemzeti szabályozó hatóságainak le kell folytatniuk egy adminisztratív szempontból bonyolult eljárást. Ez a javaslat olyan eszközöket ad a földgázpiaci szállítási rendszer-üzemeltetők kezébe, amelyeknek köszönhetően gyorsan tudnak reagálni a gázáramlásokban bekövetkező változásokra és az esetleges szerződéses szűkületekre. Ezen belül az új szabályok a rövid távú szűkületek előfordulása esetén felgyorsíthatják a fel nem használt hosszú távú kapacitások értékesítését.

Ráadásul rendkívül fontos optimalizálni az uniós LNG-terminálok LNG-felvevőképességét és a tárolólétesítmények használatát. Szükség van egy **átláthatósági platformra és a másodlagos kapacitások szervezett piacának kialakítására**, hasonlóan azokhoz, amelyek a csővezetékes gázszállítás területén léteznek. A hidrogén- és gázpiaci dekarbonizációs csomag⁹ részét képező gázrendelet felülvizsgálatára irányuló bizottsági javaslat 10. és 31. cikke már tartalmaz erre vonatkozó rendelkezéseket. A jelenlegi javaslat a válságreakálás részeként korábbi időpontra ütemezi az említett rendelkezések végrehajtását azért, hogy a jövőben elkerülhetők legyenek az olyan helyzetek, amikor sikerül ugyan új gázforrásokat beszerezni, de az LNG-terminálok, illetve földgáztárolók használata szuboptimális és nem átlátható.

2. Ellátásbiztonság

a) Keresletcsökkentés

A jelenlegi, kihívásokkal teli helyzetben az EU ellátásbiztonságot érintő válaszingázakédeéseinek okvetlenül magukban kell foglalniuk a gázkereslet proaktív csökkentését, hogy fel tudjunk készülni az esetleges ellátási zavarokra, elkerülve ugyanakkor a tárolólétesítmények kiürülését. A Bizottság szükség esetén javasolni fogja a keresletcsökkentésről szóló (EU) 2022/1369 rendelet szerinti uniós riasztás aktiválását.

Ahhoz, hogy a lehető legjobban előre jelezhessük a 2023/2024-es téli idény alakulását és a legjobban fel tudjunk készülni a téli idényre, valamint hogy – az (EU) 2022/1032 rendeletben foglaltaknak megfelelően – 90 %-ra fel tudjuk tölteni a föld alatti tárolókat, minden olyan gázmennyiség jól jön, amellyel most csökkenteni tudjuk a gázkeresletet. Ezért az (EU) 2022/1032 rendeletben foglaltaknak megfelelően 2023 márciusa után is törekedni kell a gázkereslet csökkentésére a föld alatti tárolók 90 %-ra történő feltöltése érdekében. A Bizottság szoroson nyomon fogja követni a keresletcsökkentő intézkedéseket, és készen áll arra, hogy uniós riasztást adjon ki vagy akár felülvizsgálja a gázkereslet mérséklésére vonatkozó célokat, amennyiben az önkéntes keresletcsökkentő intézkedések nem bizonyulnak elegendőnek a téli gázellátás biztosításához. Mindeközben a tagállamoknak a gázkeresletet szabályozó rendeletnek megfelelően és a 2022 júliusában elfogadott, „Gázmegtakarítás a téli ellátásbiztonságért” című európai gázkereslet-csökkentési tervvel összhangban minden lehetséges intézkedést meg kell hozniuk a gázkereslet csökkentésére. Az ilyen intézkedések közé tartoznak a figyelemfelkeltő kampányok, valamint a hatóságok által üzemeltetett épületeket, illetve a kereskedelmi és kültéri tereket érintő keresletcsökkentő intézkedések.

Az esetleges téli vészhelyzetekre való jobb felkészülés érdekében a javaslat az alábbi új ellátásbiztonsági rendelkezéseket vezeti be. Tekintettel arra, hogy képességeihez mérten minden fogyasztói csoportnak hozzá kell járulnia a gázmegtakarításhoz, ez a javaslat olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyek lehetővé teszik a tagállamok számára, hogy kivételesen intézkedéseket hozzanak a védett felhasználók „nem alapvető fontosságú gázfogyasztásának” csökkentésére, feltéve, hogy ezek az intézkedések nem csorbítják az alapvető fogyasztás védelmét. A szóban forgó intézkedések semmilyen körülmények között nem fogják érinteni a kiszolgáltatót fogyasztókat, akiknek nincs mozgásterük fogyasztásuk csökkentésére, valamint az intézkedések nem vezethetnek a védett felhasználók lekapcsolásához. A tagállamok újra meghatározhatnák, hogy kik számítanak védett fogyasztónak, mindaddig, amíg a

⁹ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a megújuló gázok és a földgáz, valamint a hidrogén belső piacára vonatkozó közös szabályokról (COM(2021) 803 final); Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a megújuló gáz és a földgáz, valamint a hidrogén belső piacáról (átdolgozás) (COM(2021) 804 final).

kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások továbbra is minden körülmények között védelemben részesülnek.

- b) A szolidaritásalapú védettség nyújtására vonatkozó kötelezettség kiterjesztése a kritikus fontosságú gáztüzelésű erőművekre

A jelenlegi szabályozási keret értelmében azokban a tagállamokban, ahol a kritikus jelentőségű gáztüzelésű erőművek kulcsszerepet játszanak a villamosenergia-ellátás biztonságának szavatolásában, ezen erőművek működését még azt megelőzően kellene korlátozni – akár más tagállamok villamosenergia-ellátási biztonságának rovására is –, hogy az adott tagállam az (EU) 2017/1938 rendelet alapján szolidaritási intézkedéseket kérhet. A villamosenergia-termelésre gyakorolt negatív továbbgyűrűző hatások megelőzése érdekében a Bizottság azt javasolja, hogy a tagállamok bizonyos feltételek mellett már akkor nyújthassanak be szolidaritási kérelmet, ha a villamosenergia-rendszer megfelelő működésének biztosításához szükséges gáztüzelésű erőműveket az a veszély fenyegeti, hogy nem látják el őket a kritikus gázmennyiséggel. Ugyanezen okból a szolidaritást nyújtó tagállamok számára is biztosítani kell, hogy valamely másik tagállam szolidaritásalapú megsegítése ne a saját kritikus jelentőségű gáztüzelésű erőműveik működésének rovására történjen.

- c) A kétoldalú szolidaritásra irányadó alapértelmezett szabályok

A javaslatban szereplő konkrét intézkedések egy tagállamok közötti alapértelmezett mechanizmust vezetnek be annak érdekében, hogy a tagállamok rendkívül súlyos gázhiányhoz vezető vészhelyzetben segítséget nyújtsanak egymásnak a „szolidaritási alapon védett felhasználók” (háztartások, távfűtés és bizonyos feltételek mellett az alapvető szociális szolgáltatások) és a kritikus jelentőségű gáztüzelésű erőművek ellátására. Az ellátásbiztonságra vonatkozó jelenlegi szabályok bevezették az ilyen szolidaritás elvét, de annak válsághelyzetben való tényleges alkalmazása részletes technikai és pénzügyi intézkedések megállapítását teszi szükségessé, amelyekről a tagállamoknak kétoldalú megállapodást kellett volna kötniük. A szükséges 40 megállapodásból eddig csak hat született meg. A javasolt rendelet ezért meghatározza azokat a szabályokat és eljárásokat, amelyeket automatikusan alkalmazni kell azon tagállamok viszonylatában, amelyek között nem jött létre kétoldalú szolidaritási megállapodás. A rendeletjavaslat az (EU) 2018/177 bizottsági ajánlásra és a Bizottság által a COM(2021) 804 javaslat 2. mellékletében előterjesztett – és a szükséges frissítéseket is tartalmazó – szabványos sablonra épül, és tükrözi azt a tényt, hogy a piac és az ellátásbiztonság helyzete azóta jelentősen romlott.

Az egyéb kétoldalú megállapodások hiányában alkalmazandó alapértelmezett szolidaritási mechanizmus a következőket foglalja magában:

- A szolidaritást kérő tagállam által a szolidaritást nyújtó tagállamnak fizetendő szolidaritási ellentételezés alapja a gáz azon piaci átlagára, amelyet a segítséget kérő tagállam segítségnyújtás iránti kérelmét megelőző 30 napos időszakban jegyeztek a legmeghatározóbb tőzsdén. Az átlagolás azért fontos mozzanat, mert vészhelyzetben valószínűek a szélsőséges áringadozások.
- Amennyiben az ipar korlátozását követően bírósági vagy választottbírósi eljárások indulnak, azok lehetséges költségei nem számítanak bele a tagállamok körében fizetendő szolidaritási ellentételezésbe. Ha ilyen költségek merülnek fel, azokat saját nemzeti szabályai szerint a segítségnyújtó tagállamnak kell viselnie. Ennek az az oka, hogy az iparnak a korlátozás miatt fizetendő ellentételezés költségét részben fedezi a gáz ára, amennyiben pedig egy bizonyos hányad visszamarad peres

eljárásból, annak összege rendkívül bizonytalan, és nagymértékben meghaladhatja a gáz költségeit. A közvetett ellentételezési költségeket övező bizonytalanság ezért a szolidaritási megállapodások egyik fő akadályának bizonyult. A tagállamok azonban továbbra is megállapodhatnak eltérő ellentételezési feltételekről.

- A szolidaritás kérésére és nyújtására vonatkozó eljárásnak a lehetőségekhez mérten előnyben kell részesítenie az önkéntes piaci alapú intézkedéseket, figyelembe véve ugyanakkor azt, hogy a szolidaritásnak olyan intézkedéseket is magában kell foglalnia, mint amilyen a stratégiai készletek felszabadítása vagy a válság esetén végső megoldásként bevezetendő korlátozások. A javaslat egyértelművé teszi, hogy a szolidaritási kérelem kézhezvételét követően a gázvezeték-hálózathoz kapcsolódó tagállamoknak 12 órán belül válaszolniuk kell, majd 3 napon belül meg kell hozniuk a jóváhagyott szolidaritási intézkedéseket.

A jelenlegi szolidaritási kötelezettség azokra a tagállamokra vonatkozik, amelyek közvetlenül vagy valamely harmadik országon keresztül kapcsolódnak a gázvezeték-hálózathoz. E javaslat ezt a kötelezettséget azokra az LNG-létesítményekkel rendelkező tagállamokra is ki fogja terjeszteni, amelyek még ha nem is kapcsolódnak közvetlenül a gázvezeték-hálózathoz, vészhelyzetben szolidaritásalapú segítséget nyújthatnak valamely tagállam számára, amennyiben a segítségre szoruló tagállam rendelkezik az LNG fogadásához szükséges infrastruktúrával.

d) Kapacitásallokáció uniós vagy regionális vészhelyzet esetén

Végezetül a javaslat rámutat arra, hogy jelentős gázellátási zavarokkal és ellátási hiánnyal járó, uniós vagy regionális szintű vészhelyzet is kialakulhat. Ilyen esetekben az Uniónak készen kell állnia arra, hogy gyorsan és regionális szinten összehangolt módon alkalmazzon szolidaritási mechanizmusokat a vészhelyzet enyhítésére. Ilyen rendkívüli körülmények között a Tanács – a Bizottság javaslata alapján – hatékonyan tudná ki tudná osztani a rendelkezésre álló gázkapacitásokat az említett regionális vagy uniós vészhelyzet által érintett tagállamok között. Ilyen esetben és kétoldalú szolidaritási megállapodás hiányában a szolidaritási segítségnyújtás keretében szállított gáz árát azon piaci átlagárként kell meghatározni, amelyet a segítséget kérő tagállam segítségnyújtás iránti kérelmét megelőző 30 napos időszakban jegyeztek a legmeghatározóbb tőzsdén (lásd még alább a 3.a) pontot).

3. A gázárak mértéként érintő intézkedések

a) Az alapértelmezett szolidaritási megállapodásokban szereplő árképlet

A fent említettek szerint a szolidaritásnak mind a kérelmező, mind a támogatást nyújtó tagállamok számára méltányos ellentételezésen kell alapulnia. A gázárak 2021 óta sokkal ingadozóbbá váltak, éppen ezért a válsághelyzetekben érvényes azonnali piaci árát kevésbé célszerű a méltányos ellentételezés alapjául venni. E rendelet javaslata szerint ezért a segítséget kérő tagállam segítségnyújtás iránti kérelmét megelőző hónapban érvényes átlagos piaci árát indokolt alapul venni, ami biztonságot nyújt az egyes felek számára.

Mivel a megelőző hónap átlagos piaci ára jelenti a kiinduló pontot, az ellentételezés továbbra is a „piaci áron” alapul, amint azt a 2018. évi ajánlás rögzíti. Az átlagos havi piaci ár azonban kevésbé függ a változékony környezettől és a válsághelyzetekben vélhetően rendkívül magas azonnali áráktól, és mint ilyen, mérsékli az ellentmondásos ösztönzők hatását. A szolidaritást nyújtó tagállamok továbbra is méltányos ellentételezésben fognak részesülni, mivel a szóban forgó gázmennyiségek hosszú távú szerződésekből és tárolókból származnak, és így a várható azonnali válságáraknál alacsonyabb áron vásárolják meg őket.

b) Az LNG-re vonatkozó új, kiegészítő referenciaár kidolgozása

Az EU LNG-piac még kialakulóban van, és a gázelosztó központok indexált árképzését továbbra is nagymértékben befolyásolja a csővezetékes ellátás – és következésképpen az EU-ba irányuló földgázellátás Oroszország általi manipulációja – csakúgy, mint a meglévő infrastrukturális szűk keresztmetszetek. Ezek a korlátozó tényezők indokolatlanul befolyásolják az LNG-importok EU-n belüli árát, és továbbra is kérdések övezik a jelenlegi indexek reprezentativitását. Ugyanakkor az energiaipart meghatározó pénzügyi piacok vélt működési zavarai aláássák a közbizalmat.

Biztosítani kell az LNG-import stabil és kiszámítható árazását, ami elengedhetetlen az orosz gázbehozatal valószínű leállítására nyomán kieső gázmennyiség pótlásához. Ez a javaslat megbízza az Energiaszabályozók Európai Együttműködési Ügynökségét (ACER), hogy az összes napi ügyletre vonatkozó valós idejű információk gyűjtése révén rövid időn belül hozzon létre egy objektív árértékelési eszközt, idővel pedig állapítson meg egy referenciaárat az uniós LNG-behozatalra vonatkozóan. Ez az új referenciaár az LNG-importok (ideértve az LNG-vel kapcsolatos olyan vételi és eladási ajánlatokat, illetve tranzakciókat, amelyek Unión belüli szállítást határoznak meg vagy Unión belüli szállítást eredményeznek) bármely LNG-kereskedést folytató természetes vagy jogi személy általi, a behozatal napján történő bejelentésén fog alapulni, tekintet nélkül az adott személy bejegyzési helyére vagy lakóhelyére. Ezzel átfogóbb információkhoz jutnak a vevők és átláthatóbbá válnak az árak.

A javasolt rendelet felhatalmazza az ACER-t az LNG-referenciaérték megállapításához szükséges ügyleti adatok összegyűjtésére, alapul véve és megerősítve azokat a feladatokat és hatásköröket, amelyekkel az ACER már rendelkezik a nagykereskedelmi energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról szóló, 2011. október 25-i 1227/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet és a nagykereskedelmi energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról szóló 1227/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 8. cikke (2) és (6) bekezdésének végrehajtására irányuló adatszolgáltatásról szóló, 2014. december 17-i 1348/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet (a továbbiakban együttesen: REMIT) értelmében.

c) Gázpiaci korrekciós mechanizmus

A holland gáztőzsde (Title Transfer Facility, TTF) egy virtuális árképzési helyszín Hollandiában, amely nagy likviditása miatt gyakran irányadó az európai gázpiac számára a gázár tekintetében, ezért Unió-szerte hatással van a szerződésekre és a fedezeti műveletekre. A TTF azonban elsősorban a fizikai vezetéken keresztül érkező gáz holland hálózatba való besajtolására vonatkozó index, és tulajdonképpen nem más, mint Északnyugat-Európa gázelosztó központja. A TTF jelenleg kedvezőbb áron kereskedik a gázzal, mint a legtöbb uniós kereskedelmi központ, amelyek esetében az árak nagyrészt az Oroszország felől érkező gázellátás elapadását és a térség infrastrukturális szűk keresztmetszeteit tükrözik.

Az a tény, hogy a TTF-en jegyzett árak olyan referenciaárak, amelyeket a különböző uniós gázelosztó központok alapul vesznek a gázszerződések fedezéséhez, azt mutatja, hogy a TTF fontos szerepet játszik az EU-ban érvényes földgázár meghatározásában.

Végső megoldásként ez a sürgősségi javaslat úgy kívánja megoldani a túlzott földgázárak nyomán kialakult helyzetet, hogy felhatalmazza a Bizottságot arra, hogy tanácsi intézkedésre tegyen javaslatot egy olyan maximális dinamikus ár megállapítása érdekében, amely áron meghatározott feltételek mellett földgázügyletek bonyolíthatók a TTF azonnali piacain. A többi uniós gázelosztó központ egy dinamikus árfolyosón keresztül fog kapcsolódni a korrigált azonnali TTF-árhoz. A negatív hatások elkerülése érdekében gondoskodni kell arról, hogy az intézkedés tegye lehetővé a tőzsdén kívüli gázkereskedelmet, ne csorbítsa az uniós gázellátás biztonságát és az EU-n belüli gázáramlásokat, ne vezessen a gázfogyasztás

növekedéséhez, valamint ne befolyásolja a származékos energiapiacok stabilitását és szabályos működését.

4. Az áringadozás csökkentését célzó fellépés

a) Napközbeni áringadozásokat kezelő mechanizmus:

Már a költségvetési rendelet (MiFID II) előírja, hogy a szabályozott piacoknak a pénzügyi piacokat érintő jelentős áringadozások megfékezésére és a helytelen kereskedési minták megelőzésére irányuló mechanizmusokat kell bevezetnie. Úgy tűnik azonban, hogy a kereskedési helyszíneken továbbra is csak ritkán léptették életbe az említett mechanizmusokat, ami főként annak tudható be, hogy a meglévő mechanizmusok célja a téves megbízások megelőzése, nem pedig a piaci bizonytalanságra visszavezethető gyors áringadozások megakadályozása. A gáz- és villamosenergia-piacokon tapasztalható nagy volatilitási hullámok megnehezítik az energiaipari vállalkozások számára, hogy továbbra is részt vegyenek az említett piacokon, és fedezeti igényeik kielégítése mellett biztosítani tudják a végső fogyasztók energiaellátásának biztonságát. Ezért e javaslat követelményként előírja a kereskedési helyszínek számára, hogy **a napközbeni volatilitás** kezelésére új, ideiglenes **mechanizmust** vezessenek be, amely **a villamosenergia- és gázderivatívákkal kapcsolatos ügyletek egyazon kereskedési napon belüli jelentős ármozgásait hivatott korlátozni**. Ezen túlmenően, mivel a legnagyobb likviditású ügyletekre kell összpontosítani, illetve kerülni kell az alacsonyabb likviditású származtatott termékek piacain nem szándékos fennakadások kialakulását, a napközbeni volatilitáskezelési mechanizmust elsősorban az energiával kapcsolatos, legközelebbi (front month) lejáratú származtatott termékekre kell alkalmazni. A kereskedési helyszínek számára biztosítani kell a mechanizmus létrehozásához szükséges időt, ezért a kereskedési helyszíneknek olyan előzetes eszközöket kell bevezetniük, amelyek képesek a napközbeni volatilitáskezelési mechanizmussal nagyjából azonos célok elérését megvalósítani.

Az új mechanizmust a kereskedési helyszínek által bevezetett statikus vagy dinamikus szüneteltetési mechanizmusok kiegészítéseképpen, azok mellett kell használni. Az új volatilitáskezelési mechanizmus egységes végrehajtási feltételeinek biztosítása érdekében a Bizottság számára lehetővé kell tenni, hogy egy végrehajtási jogi aktusban meghatározza a mechanizmus kalibrálásának egyes technikai elemeit. Emellett ahhoz, hogy az új mechanizmus megfelelően igazodjon az érintett származtatott ügyletek sajátos jellemzőihez, a kereskedési helyszínek számára lehetővé kell tenni, hogy a jogszabályban meghatározott követelmények betartása mellett szabadon alkalmazhassanak ügyletspecifikus volatilitási határértékeket. Az Európai Értékpapírpiacon Hatóság feladata lesz, hogy az illetékes nemzeti hatóságok által rendszeresen benyújtott jelentések alapján az egész Unió területén koordinálja e mechanizmus alkalmazását, és dokumentálja a mechanizmus végrehajtásának módjában mutatkozó eltéréseket.

b) Az e javaslatot kísérő nem jogalkotási intézkedések

Az e rendeletben javasolt intézkedéseket az ESMA és az ACER által az energiapiacok és átláthatóságuk megerősítése érdekében meghozandó egyéb intézkedések egészítik ki.

Az ESMA és az ACER szorosabban együttműködnek annak érdekében, hogy megerősítsék az esetleges piaci manipulációk és visszaélések nyomon követésére és felderítésére vonatkozó képességeiket. Az ESMA és az illetékes nemzeti hatóságok maguk is fokozzák nyomon követési és felügyeleti tevékenységeiket a származékos energiatermékek piacán.

Az energiaipari vállalkozások egyre nehezebben tudják hatékonyan fedezni kereskedelmi kockázataikat a központilag elszámolt uniós energiapiacokon. Az egyre szigorúbb letéti követelmények és a letéti követelmények teljesítéséhez szükséges likviditás biztosítása terén

tapasztalt nehézségek miatt egyes energiaipari vállalkozások fedezeti tevékenységeik csökkentésére kényszerülhetnek, amely következképpen további kockázatoknak teszi ki őket. Ezt a stresszt hivatott enyhíteni a Bizottság által elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus, amely meghatározott feltételek mellett lehetővé teszi a biztosítékkal nem fedezett bankgaranciák és állami garanciák elfogadható biztosítékként való felhasználását a letéti felhívások teljesítéséhez. A felhatalmazáson alapuló jogi aktus az ESMA október 14-i javaslatával összhangban került elfogadásra. Az ESMA azt is egyértelművé tette, hogy a kereskedelmi értékpapírok és az uniós kötvények szerepelnek a nem pénzbeli fedezetként elfogadható biztosítékok listáján.

Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel

A javasolt kezdeményezés átmeneti, arányos és rendkívüli intézkedéseket határoz meg. Kiegészíti a meglévő vonatkozó uniós kezdeményezéseket és jogszabályokat, amelyek biztosítják, hogy a polgárok biztonságos gázellátásban részesüljenek, és hogy a felhasználók a súlyos ellátási zavarok esetén védelmet élvezzenek.

Logikus folytatása a meglévő kezdeményezéseknek, például a „REPowerEU tervnek” és a hidrogén- és gázpiaci dekarbonizációs csomagról szóló javaslatnak¹⁰. Emellett a földgáztárolásról szóló, nemrégiben elfogadott (EU) 2022/1032 rendelet¹¹ Oroszország Ukrajna elleni inváziójára válaszul tárolási kötelezettségeket vezetett be. Az (EU) 2022/1032 rendeletben a 6a. cikk szerinti kötelezettség előírja a gáztárolók előre meghatározott ütemterveknek és célértékeknek megfelelő feltöltését. A javasolt kezdeményezés kiegészíti a belső piacra és az ellátás biztonságára vonatkozó uniós jogszabályokat.

Ukrajna orosz megszállását követően az EU kidolgozta a REPowerEU tervet azzal a céllal, hogy a lehető leghamarabb, de legkésőbb 2027-ig megszüntesse az EU orosz fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségét. Ennek megvalósítása érdekében a REPowerEU terv bevezeti a Bizottság és a tagállamok által a gáz, az LNG és a hidrogén közös beszerzésére létrehozott uniós energiaplatformot. Bejelentették, hogy a Bizottság közös beszerzési mechanizmust fog kidolgozni. Ezek tekintetében a javasolt kezdeményezés teljes mértékben összhangban áll a REPowerEU tervben meghatározott célokkal.

A javaslat megerősíti és kiegészíti a földgázellátás biztonságáról szóló (EU) 2017/1938 rendeletet. Ez utóbbi már tartalmazza a szolidaritás nyújtására vonatkozó kötelezettséget, valamint meghatározza a szolidaritási alapon védett felhasználók fogalmát, amely a háztartásokat és bizonyos körülmények között az alapvető szociális szolgáltatókat és a távhőszolgáltatókat is magában foglalja. A javaslat a gáztüzelésű erőművek kritikus mennyiségekkel való ellátásának biztosítására is kiterjeszti az említett szolidaritási kötelezettséget, amely kétoldalú szolidaritási megállapodások hiánya esetén egy alapértelmezett mechanizmus révén lépne érvénybe.

A javaslat maradéktalanul eleget tesz a keresletcsökkentésről szóló (EU) 2022/1369 rendelet azon céljának is, miszerint proaktív módon csökkenteni kell a gázkeresletet az Oroszország Ukrajna elleni inváziója miatt kialakuló esetleges ellátási zavarok enyhítése érdekében.

¹⁰ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a megújuló gázok és a földgáz, valamint a hidrogén belső piacára vonatkozó közös szabályokról (COM(2021) 803 final); Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a megújuló gáz és a földgáz, valamint a hidrogén belső piacról (átdolgozás) (COM(2021) 804 final).

¹¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/1032 rendelete (2022. június 29.) az (EU) 2017/1938 és a 715/2009/EK rendeletnek a földgáztárolás tekintetében történő módosításáról (HL L 173., 2022.6.30., 17. o.).

A kereslet csökkentése továbbra is az ellátás biztonságát célzó válaszlépésünk egyik alappillére, amelyet a javaslat is megerősít azáltal, hogy lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy a kiszolgáltatott helyzetben lévő és más védett felhasználók védelmének fenntartása mellett a nem alapvető fontosságú fogyasztás tekintetében megtakarításokat hajtsanak végre.

A hidrogén- és gázpiaci dekarbonizációs csomag keretében elfogadott, a megújuló gázok, a földgáz és a hidrogén belső piacáról szóló rendeletre irányuló bizottsági javaslat olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyek célja, hogy az LNG-terminálok és a földgáztárolók tekintetében nagyobb átláthatóságot és könnyebb hozzáférést biztosítsanak. A jelenlegi javaslat ugyanezeket a rendelkezéseket tartalmazza rövidebb végrehajtási határidőkkel, így teljes mértékben összhangban áll a földgázrendelettel. A javaslat emellett összhangban áll az Oroszország Ukrajna elleni inváziójára válaszul tárolási kötelezettségeket bevezető, földgáztárolásról szóló, nemrégiben elfogadott (EU) 2022/1032 rendelet követelményeivel is.

A földgázszállító hálózatokhoz való hozzáférés feltételeiről és az 1775/2005/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. július 13-i 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 1. mellékletének 2.2.5. pontja egy hosszú távú „használd vagy elveszíted” mechanizmusra vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz. Ezek a rendelkezések ezért kerültek elfogadásra, hogy a piaci szereplők ne tudják blokkolni a szállítási kapacitásokat, amennyiben azokat nem tudják vagy nem tervezik felhasználni. A válsághelyzetre való tekintettel a jelenlegi javaslat csökkenti az adminisztratív terheket, és előrevetíti e rendelkezések alkalmazását. Ezzel kapcsolatban kiemelendő, hogy a javaslat hat hónapról egy hónapra csökkenti a kapacitások ki nem használatának minősítésére vonatkozó határidőt. A javaslat tehát összhangban áll a gázhálózatok nem hatékony kihasználásának megelőzésére vonatkozó belső piaci szabályokkal.

A javaslat azon rendelkezései, amelyek lehetővé teszik az ACER számára, hogy LNG-referenciaértéket tegyen közzé, az ACER-nek a REMIT jogi keretében végzett meglévő feladataira épülnek és azokat kiegészítik.

A villamosenergia-piacon a magas árak leszorítását célzó sürgősségi beavatkozás mellett a Bizottság hosszabb távon javítani fogja a villamosenergia-piac szerkezetét.

A villamosenergia-piac szerkezetét érintő említett reform elsődleges célja, hogy a megfizethető, nem fosszilis technológiák előnyeiből a fogyasztók is részesüljenek, a közös, piaci alapú villamosenergia-rendszer előnyeinek megőrzése mellett. A reform célja továbbá annak biztosítása, hogy a jövőben egyetlen energiahordozó se okozhasson olyan piaci zavart, mint amelyet jelenleg a földgáz esetében tapasztalunk; mindezt azonban a szénmentesített és nagyrészt villamosított kontinens létrehozásához szükséges mélyreható átalakításokra is figyelemmel kell megvalósítani.

A Bizottság kötelezettséget vállalt arra, hogy 2022 végéig ismerteti a reform fő elemeit. Ez alapján kerül majd sor a miniszterekkel és más érdekelt felekkel a Bizottság által előterjesztett ötletekről folytatott konzultációkra. E folyamat eredményeképpen alakul majd várhatóan a Bizottság 2023-ra vonatkozó javaslata.

Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival

Európai zöld megállapodás

A javaslat, amely alapvetően az ellátásbiztonság megerősítését, valamint a magas és ingadozó energiaárak leszorítását célozza, összhangban áll a zöld megállapodás hosszabb távú célkitűzésével is, mivel a kereslet csökkentésére irányuló erőfeszítések felgyorsítják az energiahatékonysági intézkedéseket és a strukturális változásokat.

Belső piaci politika

A javaslat összhangban áll a belső energiapiacra vonatkozó szabályokkal, beleértve az uniós versenyszabályokat is. Ellátási hiánnyal sújtott helyzetben a határokon átnyúló energiapiacok működése kulcsfontosságú az ellátásbiztonság szempontjából.

Versenypolitika

Ami a kereslet összevonására és a közös beszerzésre vonatkozó szabályokat illeti, a gáz közösen, összehangoltabb módon történő beszerzésének kialakítása összhangban áll a zöld megállapodásban és a RepowerEU-ban megjelölt dekarbonizációs programjával is. Az energiaplatform hatálya a megújuló hidrogénre is kiterjed.

Az ACER számára LNG-referenciaérték meghatározását lehetővé tevő rendelkezések hozzájárulnak a piac átláthatóbbá tételéhez és közvetett módon a gáz nagykereskedelmi árának csökkentéséhez, így összhangban állnak az EU versenypolitikájával.

A kereslet összevonására és a közös beszerzésre vonatkozó szabályok alkalmazhatók oly módon, hogy az összeegyeztethető legyen az uniós versenyszabályokkal, amelyek bizonyos feltételek mellett lehetővé teszik a versenytárs vállalkozások közös beszerzését, és amelyeket az aktuális piaci körülményekre tekintettel alkalmaznak.

A versenyjogi aggályokkal kapcsolatos kockázatok csökkentése érdekében a szolgáltató nem lehet része olyan vertikálisan integrált vállalkozásnak, amely az Unióban vagy az Energiaközösség szerződő feleinek területén földgáztermeléssel vagy -ellátással foglalkozik, illetve földgázt használ fel.

Súlyos ellátási zavar vagy ellátási hiány esetén a nagykereskedőként működő földgázipari vállalkozások közös beszerzése valószínűleg összeegyeztethető az uniós versenyszabályokkal, amennyiben az ilyen válsághelyzeti együttműködés i. súlyos ellátási zavar vagy hiány kezelése céljából szükséges, ii. ideiglenes jellegű, és iii. arányos az elérni kívánt céllal.

Kisebb valószínűséggel vet fel versenyjogi aggályokat, ha a közös beszerzésben részt vevő vállalkozások nem rendelkeznek piaci erővel a beszerzési és értékesítési piacokon. Mindezek alapján a jelenlegi rendkívüli piaci körülmények között az európai gázipari vállalkozások és a gázfogyasztó vállalkozások súlyos ellátási akadályokkal szembesülnek, amely lényegesen erősebb tárgyalási pozíciót biztosít a kínálati oldal szereplőinek. A gázbeszerzésben résztvevők tárgyalási pozíciójának erősítését célzó beszerzési konzorciumnak minden csatlakozni hajlandó piaci szereplő számára megkülönböztetésmentes feltételek mellett hozzáférhetőnek kell lennie, egyesítve a legkülönbözőbb, egymástól független termék- és földrajzi piacok aktív szereplőit, ahol a versenytársak egy adott csoportja – legyen bármilyen jelentős piaci részesedése is egy adott downstream vagy kapcsolódó piacon – a résztvevők teljes létszámához viszonyítva csak korlátozottan képviselteti magát. A beszerzési konzorcium létrehozásakor biztosítani kell, hogy az a verseny esetleges torzulásával kapcsolatban semmilyen kockázatot ne vessen fel azokon a downstream vagy kapcsolódó piacokon, amelyeken a résztvevők egymással versenyben lehetnek.

Amennyiben a szolgáltató által szervezett keresletösszevonási mechanizmusban a szolgáltatót igénybe vevő vállalkozások vesznek részt, azt pozitív tényezőként fogják figyelembe venni az uniós versenyjog szerinti gázbeszerzési együttműködési rendszerek lehetséges kockázatainak és előnyeinek mérlegelésekor, amennyiben ezáltal nagyobb hatékonyság érhető el, és így jelentősen hozzájárul a versenykockázatok ellensúlyozásához az átfogó mérlegelési teszt során.

Különösen fontos lesz annak biztosítása, hogy a keresletösszevonás működéséhez szükséges átláthatóság az egyes részt vevő vállalkozások és a szolgáltató, a Bizottság és az illetékes nemzeti hatóságok között ne eredményezzen nagyobb átláthatóságot a mennyiségek, szállítási határidők vagy az egyes résztvevő vállalkozásokra vonatkozó realizált árak tekintetében, vagy akár egy adott ágazat vagy alágazat tekintetében, amelyek olyan downstream vagy kapcsolódó piacot képviselhetnek, amelyen a versenynek továbbra is érvényesülnie kell.

Míg az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikkének a horizontális együttműködési megállapodásokra való alkalmazhatóságáról szóló bizottsági iránymutatás¹² kimondja, hogy ha az együttes piaci részesedés a beszerzési és értékesítési piac(ok)on nem éri el 15 %-ot, az minden bizonnyal azt jelenti, hogy piaci erő nem áll fenn, ha pedig az együttes piaci részesedés egyik vagy mindkét piacon meghaladja ezt a küszöbértéket, az nem jelenti automatikusan azt, hogy a közös beszerzési egyezség valószínűleg versenykorlátozó eredményű. Az ebbe a „biztonságos övezetbe” nem tartozó közös beszerzési egyezség piacra gyakorolt hatásait a jelenlegi rendkívüli piaci körülmények fényében értékelni kell, beleértve többek között az olyan tényezőket is, mint az erős szállítók lehetséges ellensúlyozó ereje, valamint a downstream piacokon a folyamatos verseny biztosításához szükséges irányítási és információcsere-megállapodásokat.

A Bizottság készen áll arra, hogy iránymutatást adjon a vállalkozások számára egy ilyen konzorcium kialakításához, és hogy az 1/2003/EK rendelet 10. cikke értelmében gyorsan határozatot hozzon arról, hogy az EUMSZ 101. és/vagy 102. cikke nem alkalmazandó, amennyiben a vonatkozó biztosítékokat beépítik és tiszteletben tartják. A Bizottság kész továbbá informális iránymutatást adni, amennyiben bármely más konzorciumban részt vevő vállalkozások bizonytalansággal szembesülnek a közös beszerzési megállapodás egy vagy több elemének az uniós versenyszabályok szerinti értékelését illetően¹³.

A közös gázbeszerzésben résztvevőknek pénzügyi biztosítékokra lehet szükségük, ha valamelyik vállalkozás utóbb nem tudja kifizetni a szerződés szerinti végső összeget. A tagállamok vagy más érdekelt felek pénzügyi támogatást – többek között biztosítékokat – nyújthatnak a földgázipari vállalkozásoknak vagy a földgázt fogyasztó vállalkozásoknak. A jogalkotási javaslat megemlíti a közös beszerzésben részt vevő vállalkozásoknak nyújtott pénzügyi támogatás lehetőségét. A javaslat hangsúlyozza, hogy adott esetben az említett támogatásnak összhangban kell állnia az állami támogatásokra vonatkozó szabályokkal.

A gáz közösen, összehangoltabb módon történő beszerzésének kialakítása összhangban áll a zöld megállapodásban és a RepowerEU-ban említett dekarbonizációs programmal is. Az energiaplatform hatálya a megújuló hidrogénre is kiterjed.

Az ACER számára LNG-referenciaérték meghatározását lehetővé tevő rendelkezések hozzájárulnak a piac átláthatóbbá tételéhez és közvetett módon a gáz nagykereskedelmi árának csökkentéséhez, így összhangban állnak az EU versenypolitikájával.

¹² A Bizottság közleménye – Iránymutatás az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikkének a horizontális együttműködési megállapodásokra való alkalmazhatóságáról (HL C 11., 2011.1.14., 1. o.).

¹³ A Bizottság közleménye az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. és 102. cikkével kapcsolatos, egyedi esetekben felmerülő új vagy megoldatlan kérdésekkel kapcsolatos informális iránymutatásról (iránymutató levelek) (HL C xx.)

JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

Jogalap

Ezen eszköz jogalapja az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 122. cikkének (1) bekezdése. Ez a cikk csak súlyos nehézségek esetén alkalmazható, és a szolidaritás szellemében kell alkalmazni.

Az Oroszországi Föderációból származó gázellátásban mutatkozó jelenlegi hiány a 122. cikk értelmében vett súlyos nehézséget jelent az energiatermék-ellátásban. Az uniós vezetők és a Bizottság megállapították, hogy – ideiglenesen – további sürgős intézkedésekre van szükség az összehangoltabb fellépés érdekében, hogy jobban fel lehessen készülni a következő két tél esetleges újabb gázellátási zavaraira.

A gázellátás biztonságára vonatkozó jelenlegi szabályozási keret, nevezetesen a földgázellátás biztonságáról szóló (EU) 2017/1938 rendelet célja a rövid távú ellátási zavarok, nem pedig a fő szállító tartós kiesésének kezelése volt. Ezért további ideiglenes vészhelyzeti eszközökre van szükség a gázellátás biztonsága érdekében, többek között a határokon átnyúló szállítások indokolatlan korlátozásának megelőzésére, valamint annak megakadályozására, hogy a gázellátás tartós megszakadása olyan jelentős továbbgyűrűző hatásokkal járjon, amelyek veszélyeztetik a villamosenergia-rendszer megfelelő működését. A védett felhasználók fogalmát ugyancsak rövid ideig tartó ellátási hiány esetére vonatkozóan határozták meg, és elhúzódó fennakadás esetén a tagállamoknak engedniük kellene, hogy a nem alapvető fontosságú fogyasztás csökkentése révén a védett felhasználók is hozzájárulhassanak a kereslet csökkentéséhez.

A földgázellátás biztonságáról szóló (EU) 2017/1938 rendeletben a szolidaritásra vonatkozóan meghatározott rendelkezéseket kétoldalú szolidaritási megállapodásoknak kell kísérniük, amelyek tisztázzák a szolidaritás jogi, technikai és pénzügyi részleteit. Megállapodások hiányában a szolidaritásra vonatkozó említett kötelezettség nem működőképes, ami miatt indokolt a meglévő rendelkezéseket egy olyan alapértelmezett szolidaritási mechanizmussal kiegészíteni, amely kétoldalú megállapodások hiányában lépne életbe.

A jogi eszköz keretében hozott intézkedések valamennyi tagállamban lehetővé teszik a vállalkozások számára, hogy összehangolt módon felkészüljenek az esetleges további ellátási hiányokra, és hogy hatékonyabban használják a gázinfrastruktúrát. Az európai gáztárolók nagy része a téli időszakban várhatóan kimerül. Az Orosz Föderációból érkező szállítások elmaradásával a tagállamok számára nehézségeket jelenthet a tárolók szükséges szintre történő feltöltése. Ebben a helyzetben szükséges a gázbeszerzés összehangolása és egy olyan közös gázbeszerzési eljárás kialakítása, amely lehetővé teszi a közös beszerzés tényleges megvalósulását.

A közös beszerzés révén a tagállamokban működő vállalkozások egyenlőbb módon férhetnek hozzá új vagy kiegészítő földgázforrásokhoz olyan sürgős helyzetekben, amikor szolidaritásra van szükség. A szolidaritás jegyében mérsékelheti a túllícitálás árfelhajtó káros hatását, a kisebb vállalkozások számára pedig lehetővé tenné, hogy az összevont keresletből fakadó kedvezőbb beszerzési feltételekből profitáljanak.

A közös beszerzési mechanizmus alkalmazásával a tagállamok könnyebben megoldhatják a gáztárolóknak az Oroszországi Föderációból érkező gázszállítások elmaradása miatt szükséges feltöltését. Segíthet például a gázbeszerzések összehangolásában és az árak

fenntartható szinten tartásában. Az ad hoc irányítóbizottságon keresztül megoldható lenne a feltöltés és a tárolás összehangolt kezelése a következő gázfeltöltési időszakra. A közös beszerzés ezért megerősítheti az uniós szolidaritást a gázbeszerzés és -elosztás terén. A szolidaritás jegyében a közös beszerzés különösen azoknak a vállalkozásoknak nyújthat segítséget, amelyek korábban kizárólag vagy főként orosz beszállítóktól vásároltak gázt.

A rendkívüli helyzet teljes mértékben indokolja az EUMSZ 122. cikkének alkalmazását annak érdekében, hogy a meglévő szervezetek egyikével a szükséges szolgáltatásokról szerződést kötve a lehető leghamarabb létrejöjjön egy új szervezet.

A közös gázbeszerzés sikere az LNG-terminálok és -vezetékek kapacitásainak rendelkezésre állásától függ. Ez még fontosabb a jelenlegi körülmények között, amikor a csővezetékek és terminálok túlterheltsége szűk keresztmetszeteket okoz a gázellátásban, ideértve a tárolók feltöltését is. Átláthatósági szabályok alkalmazásával, valamint az LNG-terminálok fel nem használt kapacitásának és a gázvezetékek kihasználatlan kapacitásainak értékesítésével maximalizálható a gázinfrastruktúra szabadkapacitása. Az infrastruktúra nyílt, hatékonyabb és megkülönböztetésmentes használata növeli a határokon átnyúló és a belső gázáramlást, és szükséges feltétele annak, hogy az LNG az Unió minden részén eljusson a fogyasztókhoz. A jelenleg érvényben lévő szabályok nem elégségesek ennek biztosításához. Az LNG-terminálok és gázvezetékek kapacitásának felhasználását lehetővé tevő szabályok mielőbbi elfogadása és alkalmazása szükséges.

Az LNG-árértékelést legkésőbb két héttel e rendelet hatálybalépését követően naponta közzé kell tenni, hogy a 2022/23-as téli szezontól kezdve objektív árreferencia álljon a piaci szereplők rendelkezésére. Az árértékelés kiegészítéseként egy LNG-referenciaértéket kell legkésőbb 2023. március 1-jéig közzétenni. Egy ilyen eszköz állandó jelleggel történő létrehozását egy későbbi szakaszban be kell majd építeni a REMIT jogi keretének átfogóbb felülvizsgálatába, a jelenlegi válsághelyzet azonban már most sürgős fellépést igényel az Unióba irányuló LNG-szállítások ellátásával és pontos árazásával kapcsolatos súlyos nehézségek azonnali kezelése tekintetében, ideiglenes jelleggel, a REMIT jogi keret felülvizsgálatának elfogadásáig. Ebben az értelemben az LNG-referenciaértékre vonatkozó javaslatot is ideiglenesnek kell tekinteni, amely „hídként” szolgál a rendes jogalkotási eljárás keretében javasolandó tartósabb megoldásokhoz.

Ezért indokolt a javasolt eszközt az EUMSZ 122. cikkének (1) bekezdésére alapozni.

Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)

A kezdeményezés tervezett intézkedései teljes mértékben összhangban állnak a szubszidiaritás elvével. A gázszállítás Oroszországi Föderáció részéről történő további csökkentésének léptéke és jelentős hatása uniós szintű fellépést igényel. Regionális szintű vagy szélesebb körű közös beszerzéseken, valamint az LNG-terminálok, gáztárolók és gázvezetékek hatékonyabb használatán alapuló összehangolt fellépés szükséges az idej és a következő téli esetleges jelentősebb fennakadások kockázatának minimalizálása érdekében, amelynek keretében a tagállamoknak és vállalkozásaiknak egyaránt törekedniük kell az orosz gázszállítások helyettesítésére. Ez hatékonyabban szabályozható uniós szinten, mint nemzeti szinten.

Ugyancsak uniós szinten összehangolt fellépés szükséges az ellátásbiztonsági intézkedések, többek között a keresletcsökkentésre irányuló intézkedések tekintetében is. A koordináció elengedhetetlen annak biztosításához, hogy a tagállamok hatékonyan és időben reagálhassanak a szolidaritási kérelmekre. Bár a tagállamoknak továbbra is lehetőségük lesz

kétoldalú szolidaritási megállapodásokat kötni, az említett megállapodások megkötéséig az alapértelmezett szabályok lesznek érvényben, amelyek alapján minden uniós tagállam élhet a szolidaritás alapú lehetőséggel. Ez biztosítja végső soron azt, hogy a tagállamok közötti igazgatási és pénzügyi megállapodások hiánya ne hátráltassa a kétoldalú szolidaritási megállapodások érvényesülését, ugyanakkor lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy az alapértelmezett szabályokat tárgyalás során egyeztetett feltételekkel egészítsék ki.

Tekintettel a gázellátási válság példátlan jellegére és határokon átnyúló hatásaira, valamint az uniós belső energiapiac integrációjának szintjére, indokolt az uniós szintű fellépés, mivel a tagállamok önmagukban nem képesek hatékonyan kezelni az áremelkedésekből vagy az ellátás jelentős zavaraiából eredő súlyos gazdasági nehézségek kockázatát.

E javaslat a szolidaritásalapú védettség kiterjesztésében és az alapértelmezett szolidaritási szabályok meghatározásában állapítja meg az elérendő végső célt, miközben autonómiát biztosít a tagállamok számára a szolidaritási kötelezettségek teljesítéséhez és a szolidaritási intézkedésekről szóló kétoldalú megállapodásokhoz szükséges leghatékonyabb eszközök megválasztásában. A keresletcsökkentésre vonatkozó rendelkezések nem lépik túl az ellátásbiztonság biztosításához szükséges mértéket, és a tagállamok hatóságaira bízják a védett felhasználók nem alapvető fontosságú fogyasztásából származó megtakarítások meghatározását, feltéve, hogy az nem érinti a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználókat.

Hangsúlyozni kell, hogy a jelenlegi javaslat szerint a közös beszerzések keretében létrejött gázszállítási szerződések szerződő felei továbbra is a magánvállalkozások maradnak. Sem az Unió, sem a Bizottság nem köt gázszállítási szerződést szerződő félként.

Mivel léptéke és hatása miatt a fellépés céljai uniós szinten jobban megvalósíthatók, az Unió az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében meghatározott szubszidiaritás elvével összhangban intézkedéseket fogadhat el.

Az LNG-ügyletekre vonatkozó uniós szintű referenciaérték megállapítása szintén nem lehetséges tagállami szinten, ellenben uniós szinten jobban megvalósítható. Az egyetlen tagállam kereskedési központjához kapcsolódó TTF-referenciaértékkel kapcsolatos korábbi tapasztalatok azt mutatják, hogy a decentralizált referenciamutatók rendszere hiányos információkkal szolgálhat a piaci szereplők számára, és magasabb árakat eredményezhet.

Arányosság

A kezdeményezés megfelel az arányosság elvének. A szakpolitikai beavatkozás arányos a meghatározott problémák nagyságával és jellegével, valamint a kitűzött célok elérésével.

Tekintettel a példa nélküli geopolitikai helyzetre, valamint a polgárokat és az uniós gazdaságot fenyegető jelentős veszélyre, egyértelműen összehangolt fellépésre van szükség. A javaslatban meghatározott intézkedések nem lépik túl a célkitűzéseik eléréséhez szükséges mértéket, és arányosak az említett célkitűzésekkel. Az intézkedések a lehető legnagyobb mértékben a meglévő megközelítésekre, például a belső gázpiac meglévő intézkedéseire épülnek.

A jelenlegi javaslat konkrétan azt irányozza elő, hogy a keresletösszevonás és a közös gázvásárlás önkéntes alapon történik, a földgáztárolók feltöltése céljából történő keresletösszevonásban való kötelező részvétel kivételével. A közös beszerzés keretében létrejött gázszállítási szerződések részes felei továbbra is magánvállalkozások lesznek.

Az Oroszországi Föderáció felőli betáplálási pontokon keresztül érkező földgázra nem terjedhet ki a mechanizmus, mivel annak felvétele ellentétes lenne a javasolt rendelet célkitűzésével, amely az oroszországi helyett alternatív források biztosítására irányul. Ezen túlmenően, az orosz kormány vagy bármely orosz természetes vagy jogi személy ellenőrzése alatt álló vállalkozásokat, vagy az EUMSZ 215. cikke alapján létrehozott uniós szankciók hatálya alá tartozó bármely más természetes vagy jogi személy ellenőrzése alatt álló vállalkozásokat kizárják a közös beszerzésben való részvételből, valamint a közös beszerzést szervező szolgáltató szervezetében való részvételből.

A tagállamok által a védett felhasználók nem alapvető fontosságú fogyasztásának csökkentése céljából meghozható intézkedéseknek szükségesnek és arányosnak kell lenniük, és különösen az (EU) 2017/1938 rendelet 11. cikkének (1) bekezdése és 12. cikke szerinti kihirdetett válsághelyzet vagy az (EU) 2022/1369 rendelet szerinti uniós riasztás esetén alkalmazhatók. A védett felhasználók a nem alapvető fontosságú fogyasztás csökkentését célzó intézkedések alkalmazása esetén is védelemben részesülnek a hálózatról való lekapcsolással szemben. Az említett intézkedések továbbá nem korlátozhatják a kiszolgáltatók helyzetben lévő felhasználók védelmét, akiknek a jelenlegi fogyasztását alapvető fontosságúnak kell tekinteni.

A szolidaritásnak a kritikus jelentőségű gáztüzelésű erőművekre való kiterjesztése olyan korlátozásokat vezet be a piaci szereplőkre nézve, amelyek a gázellátás csökkenése és a téli időszakban megnövekedett kereslet esetén szükségesek a gázellátás biztonságának biztosításához. Az említett korlátozások az (EU) 2022/1369 rendeletben, illetve az (EU) 2017/1938 rendeletben meghatározott meglévő intézkedésekre épülnek, és céljuk, hogy az említett intézkedéseket hatékonyabban lehessen alkalmazni a jelenlegi körülmények között.

A piaci szereplők azon kötelezettsége, hogy az ACER számára megküldjék az LNG-ügyletekre vonatkozó információkat, szükséges és arányos annak a célkitűzésnek az eléréséhez, hogy az ACER LNG-referenciaértéket határozhasson meg, összhangban áll a piaci szereplők REMIT szerinti meglévő kötelezettségeivel, és az ACER bizalmasan kezeli az érzékeny üzleti információkat.

A napközbeni áringadozás leszorítására irányuló intézkedés olyan követelményeket ír elő a kereskedési helyszínek és a kereskedők számára, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az energiaipari vállalkozások továbbra is részt vehessenek a gáz- és villamosenergia-piacokon, kielégíthessék fedezeti igényeiket, és így biztosítani tudják a végső felhasználók energiaellátásának biztonságát.

A jogi aktus típusának megválasztása

Figyelembe véve az energiaválság dimenzióját, valamint annak társadalmi, gazdasági és pénzügyi hatását, a Bizottság helyénvalónak tartja, hogy általános hatályú, közvetlenül és azonnal alkalmazandó rendeletet hozzon. Ez gyors, egységes és uniós szintű együttműködési mechanizmust eredményezne.

AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk

Tekintettel a javaslat politikailag érzékeny jellegére és a javaslat előkészítésének sürgösségére (annak érdekében, hogy a Tanács időben el tudja fogadni azt), nem került sor konzultációra az érdekelt felekkel.

Alapjogok

Az alapvető jogok tekintetében nem állapítottak meg negatív hatást. Az e kezdeményezés szerinti intézkedések nem érintik az (EU) 2017/1938 rendelet alapján védettként besorolt felhasználók jogait, beleértve a háztartási felhasználókat is. A fogyasztás csökkentését célzó intézkedések csak nem alapvető fontosságú felhasználásokra irányulhatnak, és nem eredményezhetik a háztartási felhasználók hálózatról való lekapcsolását vagy a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévő felhasználók védeltségének csökkenését. Az EU által hozott szankciók hatálya alá tartozó államokból származó vállalkozások közös beszerzésből való kizárása csak addig alkalmazható, amíg az említett szankciók érvényben vannak. A kezdeményezés lehetővé teszi a gázhiánnyal kapcsolatos kockázatok csökkentését, amelyek egyébként jelentős hatással lennének a gazdaságra és a társadalomra. A piaci szereplők azon kötelezettsége, hogy az ACER számára megküldjék az LNG-ügyletekre vonatkozó információkat, szükséges és arányos annak a célkitűzésnek az eléréséhez, hogy az ACER LNG-referenciaértéket határozhasson meg, összhangban áll a piaci szereplők REMIT szerinti meglévő kötelezettségeivel, és az ACER bizalmasan kezeli az érzékeny üzleti információkat.

KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A költségvetési vonzatok a közös beszerzésre irányuló keresletösszevonást végző szolgáltató által létrehozandó mechanizmusnak szolgáltatási szerződéseken vagy közvetlenül a Bizottság által irányított egyéb kezdeményezéseken keresztül történő finanszírozására korlátozódnak. Mindazonáltal sem a Bizottság, sem a közös beszerzést szervező szolgáltató nem vásárol gázt a részt vevő vállalkozások nevében. Az említett vállalkozások beszerzési szerződést kötnek a beszerzési mechanizmus keretében kiválasztott beszállítókkal. További részletekért lásd a pénzügyi kimutatást.

E javaslat uniós költségvetésre gyakorolt költségvetési hatása az Európai Bizottság Energiaügyi Főigazgatóságának és az ACER-nek emberi erőforrásait és egyéb igazgatási kiadásait is érinti.

A javaslat javítja a földgázellátás-biztonsági architektúrát, és ezzel új kötelezettségeket ró a tagállamokra. Az Energiaügyi Főigazgatóság szerepe ennek megfelelően számos területen megerősödik, nevezetesen:

- a rendelet általános irányítása és végrehajtása (3 teljes munkaidős egyenérték),
- egy olyan tanácsi intézkedésre irányuló javaslat előkészítése és végrehajtása, amely gázkapacitás-elosztó mechanizmusról rendelkezik azon tagállamok ellátása érdekében, amelyek esetében regionális vagy uniós vészhelyzetet hirdettek ki; a javaslattal kapcsolatos ügyintézés és a javaslat végrehajtása, beleértve a válságkezelési csoport bevonását is (2 teljes munkaidős egyenérték),
- a földgázbeszerzési konzorcium versenyjogi szabályoknak megfelelő működésének megtervezése, amelyhez az iparral való információcsere is szükséges (2 teljes munkaidős egyenérték),

- a nagyobb kritikus gázmennyiség engedélyezésére irányuló tagállami kérelmek elbírálása (1 teljes munkaidős egyenérték),
- a szolidaritási kérelmek nyomon követése, a szolidaritási megállapodások végrehajtásának előmozdítása (1 teljes munkaidős egyenérték),
- igazgatási segítségnyújtás (1 teljes munkaidős egyenérték),
- a javaslat az ACER számára új feladatként meghatározza az LNG-ügyletekre vonatkozó adatoknak az LNG-referenciaérték meghatározása céljából történő gyűjtését (5 teljes munkaidős egyenérték).

EGYÉB ELEMEEK

Nem releváns.

Javaslat

A TANÁCS RENDELETE**a szolidaritásnak a gázbeszerzések jobb összehangolása, a határokon átnyúló gázkereskedelem és megbízható ár-referenciaértékek révén történő fokozásáról**

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 122. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) Az Oroszországi Föderáció Ukrajna elleni katonai agressziója és az Oroszországi Föderációból a tagállamokba irányuló földgázellátás példátlan mértékű csökkenése veszélyezteti az Unió és tagállamai ellátásbiztonságát. Ugyanakkor a gázellátás fegyverként való felhasználása és a piacok Oroszországi Föderáció általi, a gázáramlások szándékos megzavarásával történő manipulálása az energiaárak ugrásszerű emelkedéséhez vezetett az Unióban, ami nemcsak az Unió gazdaságát veszélyezteti, hanem az ellátásbiztonságot is súlyosan aláássa.
- (2) Ehhez határozott és összehangolt válaszra van szükség az Unió részéről annak érdekében, hogy megvédjük polgárait és gazdaságát a túlzott és manipulált piaci ártól, és biztosítsuk, hogy a földgáz a határokon át áramoljon minden rászoruló fogyasztóhoz, gázhiány esetén is. Az Oroszországi Föderációból származó földgázellátástól való függőség csökkentése és a túlzott árak mérséklése érdekében elengedhetetlen a külső szállítóktól történő gázbeszerzések jobb összehangolása.
- (3) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 122. cikkének (1) bekezdése lehetővé teszi a Tanács számára, hogy a Bizottság javaslata alapján és a tagállamok közötti szolidaritás szellemében határozatot hozzon a gazdasági helyzetnek megfelelő intézkedésekről, különösen ha egyes termékekkel való ellátásban – ideértve mindenekelőtt az energia területét – súlyos nehézségek merülnek fel. Az orosz gázellátás teljes leállításának magas kockázata és az uniós gazdaságot aláásó szélsőséges energiaár-emelkedés ilyen súlyos nehézségeket jelent.
- (4) A Bizottság a REPowerEU-ról szól közleményében bejelentette, hogy a tagállamokkal közösen uniós energiaügyi platformot¹⁴ hoz létre a gáz, a cseppfolyósított földgáz (LNG) és a hidrogén közös beszerzésére. Ezt a bejelentést az Európai Tanács a 2022. május 30–31-i ülésén jóváhagyta. A REPowerEU terv részeként a Bizottság előterjesztette az EU külső energiaügyi szerepvállalására vonatkozó stratégiát¹⁵ is, amely kifejti, hogy az EU miként támogatja a globális, tiszta és igazságos energetikai átállást a fenntartható, biztonságos és megfizethető energia biztosítása érdekében,

¹⁴ COM(2022) 108 final.

¹⁵ JOIN(2022) 23 final.

többek között azért, hogy diverzifikálja az EU energiaellátását, különösen azért, hogy tárgyalásos úton politikai kötelezettségvállalásokról állapodik meg a meglévő vagy új gázszolgáltatókkal az Európába irányuló gázszállítások növelése érdekében.

- (5) Az uniós energiaügyi platform kulcsszerepet játszhat az olyan kölcsönösen előnyös partnerségek keresésében, amelyek hozzájárulnak az ellátás biztonságához, és alacsonyabb importárakat eredményeznek a harmadik országokból vásárolt gáz tekintetében, teljes mértékben kihasználva az Unió kollektív súlyát. E cél eléréséhez elengedhetetlen a gázszállítók (mind a csővezeték-, mind az LNG-szolgáltatók) és a zöldhidrogén-szolgáltatók fokozott nemzetközi bevonása. Különösen az uniós energiaplatformon keresztül a tagállamokkal és a tagállamok között a harmadik országokkal szemben folytatott sokkal szorosabb koordináció biztosítaná, hogy az Unió kollektív súlya hatékonyabb legyen.
- (6) Amennyiben az ellátás biztonságának biztosítása terén továbbra is súlyos nehézségek állnak fenn, a közös beszerzésnek elő kell segítenie, hogy a vállalkozások a tagállamokban és az Energiaközösség szerződő feleiben egyenlőbb hozzáféréssel rendelkezzenek az új vagy további gázforrásokhoz, és hozzá kell járulnia ahhoz, hogy alacsonyabb árakat biztosítsanak annál, mint amit a szolgáltatón keresztül gázt vásárlók elérnének, ami a végső fogyasztók javát szolgálja.
- (7) A közös beszerzés azt eredményezheti, hogy előnyösebb elbánást vagy támogatást biztosítanak a megújuló gázok – például a biometán és a hidrogén – kínálatához, amennyiben azok biztonságosan betáplálhatók a gázrendszerbe, valamint az egyébként lefűvatandó vagy fáklyázásra kerülő gáz értékesítéséhez. Amennyiben az érintett joghatóságokban nincs hivatalos jogi követelmény, az e rendelet alapján szerződéseket kötő vállalkozásokat arra ösztönzik, hogy az ENSZ olaj- és gázipari metánkibocsátással foglalkozó partnerségének 2.0 szabványát használják a metánkibocsátás mérésére, jelentésére és ellenőrzésére az Európai Unióba irányuló ellátási lánc mentén.
- (8) Az e rendelet szerinti közös beszerzés egy kétlépcsős folyamat. Első lépésként az Unióban vagy az Energiaközösség szerződő feleiben letelepedett földgázipari vállalkozások vagy gázfogyasztó vállalkozások a Bizottság által szerződtetett szolgáltatón keresztül összesítenék gázigényüket. Ez lehetővé tenné a gázszolgáltatók számára, hogy az egyéni vásárlók több kisebb ajánlata helyett nagy összesített mennyiségek alapján tegyenek ajánlatot. Második lépésben az Unióban vagy az Energiaközösség szerződő feleiben letelepedett földgázipari vállalkozások vagy gázfogyasztó vállalkozások egyénileg vagy másokkal összehangoltan gázvásárlási szerződést köthetnek olyan földgázszolgáltatókkal vagy -termelőkkel, amelyek ki tudják elégíteni az összesített keresletet.
- (9) Mivel az ellátás biztonságának biztosítása terén továbbra is súlyos nehézségek állnak fenn, a közös beszerzésnek elő kell segítenie, hogy a vállalkozások a tagállamokban egyenlőbb hozzáféréssel rendelkezzenek az új vagy további gázforrásokhoz, és hozzá kell járulnia ahhoz, hogy alacsonyabb árakat biztosítsanak annál, mint amit a szolgáltatón keresztül gázt vásárlók elérnének, ami a végső fogyasztók javát szolgálja. Már a megújuló gázok, a földgázok és a hidrogén belső piacáról szóló rendeletre irányuló bizottsági javaslatban¹⁶ szerepel egy első hivatkozás a kiegyenlítési célú közös gázbeszerzés igen korlátozott formájának lehetőségére. A javaslat azonban még az Oroszországi Föderáció Ukrajna elleni katonai agresszióját megelőző időszakra

¹⁶ Lásd a megújuló gáz és a földgáz, valamint a hidrogén belső piacáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslat (átdolgozás) (COM(2021) 804 final) 64. cikkét.

nyúlik vissza; ezenkívül nem tartalmaz részletes koncepciót a javaslat, amely csak a szállításirendszer-üzemeltetőknek az energia kiegyensúlyozásával kapcsolatos igen sajátos igényeire vonatkozott. Mivel azonnali és sokkal átfogóbb megoldásra van szükség az összehangolt gázbeszerzés hiányzó struktúráinak problémájára, helyénvaló ideiglenes gyorsított megoldást javasolni.

- (10) A közös beszerzés ezért megerősítheti az uniós szolidaritást a gázbeszerzés és -elosztás terén. A szolidaritás szellemében a közös beszerzésnek különösen azokat a vállalkozásokat kell támogatnia, amelyek korábban kizárólag vagy főként orosz szállítóktól vásároltak gázt, segítve őket abban, hogy az összesített kereslet pályáztatása eredményeként előnyös feltételek mellett alternatív földgázszállítóktól vagy -ellátóktól szerezzék be a készleteket.
- (11) Az összesített gázkereslet szolgáltató általi pályáztatásának elő kell segítenie a gáztárolók feltöltését a jelenlegi szükséghelyzetben, amennyiben az európai gáztárolók többsége a most következő tél után kimerül. Emellett a szolidaritás szellemében elő kell segítenie a gáz összehangoltabb beszerzését.
- (12) A jelenlegi javaslat az EUMSZ 122. cikkén alapul, tekintettel arra, hogy sürgősen szükség van a közös beszerzés gyors és ideiglenes bevezetésére. Ily módon gyorsan létre lehetne hozni egy szolgáltatót, ami lehetővé tenné a kereslet összesítését. A Bizottság által szerződtetett szolgáltatónak csak néhány alapvető funkciója lenne, és az általa szervezett folyamat csak a kereslet összesítésében való részvételre vonatkozó kötelező elemeket tartalmazna, de még nem tartalmazná a szerződéses feltételek kötelező összehangolását vagy az azon keresztül történő gázvásárlásra vonatkozó kötelező érvényű ajánlatok benyújtásának kötelezettségét.
- (13) A földgázipari vállalkozások és a gázfogyasztó vállalkozások nem kötelezhetők arra, hogy a szolgáltatón keresztül vásároljanak gázt olyan gázszállítókkal vagy -termelőkkel kötött gázellátási szerződések vagy egyetértési megállapodások alapján, amelyek ki tudják elégíteni az összesített keresletet. A földgázipari vállalkozásokat és a gázfogyasztó vállalkozásokat azonban határozottan arra ösztönzik, hogy a versenyjoggal összeegyeztethető együttműködési formákra törekedjenek, és vegyék igénybe a szolgáltatót a közös beszerzés előnyeinek teljes körű kihasználására. Ezért a szolgáltató és a részt vevő vállalkozások között létre lehetne hozni egy olyan mechanizmust, amely meghatározza azokat a főbb feltételeket, amelyek mellett a részt vevő vállalkozások kötelezettséget vállalnak az összesített keresletnek megfelelő gáz megvásárlására.
- (14) Fontos, hogy a Bizottság és a tagállamok világos képet kapjanak az Unió-szerte tervezett és megkötött gázellátási szerződésekről annak értékelése érdekében, hogy teljesülnek-e az ellátásbiztonságra és az energiapolitikai szolidaritásra vonatkozó célkitűzések. Ezért a vállalkozásoknak tájékoztatniuk kell a Bizottságot az 5 TWh feletti tervezett nagy gázbeszerzésekről. A Bizottságnak ezért ajánlásokat kell kiadnia az érintett tagállamok számára, figyelmeztetve a tervezett beszerzéseknek a közös beszerzés működésére, az ellátás biztonságára, a belső piacra vagy az energiapolitikai szolidaritásra gyakorolt negatív hatásaira.
- (15) A tagállamoknak segíteniük kell a Bizottságot annak értékelésében, hogy az érintett gázbeszerzések növelik-e az ellátás biztonságát az Unióban, és összeegyeztethetők-e az energiapolitikai szolidaritás elvével. Ezért a koordináció elősegítése érdekében létre kell hozni a tagállamok és a Bizottság képviselőiből álló ad hoc irányítóbizottságot.

- (16) A kereslet közös beszerzés céljából történő összesítésének folyamatát megfelelő szolgáltatónak kell elvégeznie. Ezért a Bizottságnak közbeszerzési eljárás¹⁷ keretében kell szerződést kötnie egy szolgáltatóval, amely ki tudja fejleszteni a megfelelő informatikai eszközt, és megszervezi a kereslet összesítésének folyamatát. A működési költségek fedezésére díjak szedhetők be a közös beszerzés résztvevőitől.
- (17) A földgáz iránti kereslet összesítése és a földgáz beszerzése összetett folyamat, amelynek különböző elemeket kell figyelembe vennie, amelyek nem korlátozódnak az árakra, hanem a mennyiségekre, a teljesítési pontokra és más paraméterekre is. Ezért a kiválasztott szolgáltatónak rendelkeznie kell a szükséges szintű tapasztalattal a földgázbeszerzések és a kapcsolódó szolgáltatások uniós szintű kezelése és összesítése terén. A földgáz iránti kereslet összesítése és beszerzése szintén alapvető fontosságú az Unió gázellátásának biztonsága szempontjából.
- (18) A közös beszerzés különböző formákat ölthet. Ez történhet a szolgáltató által szervezett olyan pályázatokon vagy aukciókon keresztül, amelyek egy közös beszerzési informatikai eszköz segítségével összesítik a földgázipari vállalkozások és a gázfogyasztó vállalkozások keresletét annak érdekében, hogy azt megfeleltessék a földgázszolgáltatók vagy -termelők ajánlatainak.
- (19) A kereslet összesítésének és a közös beszerzésnek az egyik célja, hogy csökkentse az ugyanazon gázmennyiségre ajánlatot tevő vállalatok által előidézett szükségtelen áremelkedések kockázatát. Az, hogy a közös beszerzés előnyei teljes mértékben eljutnak-e a végső fogyasztókhoz, végső soron maguknak a vállalkozásoknak a döntéseitől függ. A nagyvállalatokat korlátozni kell, még akkor is, ha magasabb áron tudnak gázt értékesíteni. A közös beszerzésből származó alacsonyabb gázvásárlási árak előnyeit élvező vállalkozásoknak ezeket az előnyöket tovább kell adniuk a fogyasztóknak. Az alacsonyabb árak továbbadása fontos mutatója lenne a közös beszerzés sikerének, mivel döntő fontosságú a fogyasztók számára.
- (20) A javasolt rendelet alapján hozott intézkedéseknek meg kell felelniük az EUMSZ 215. cikke alapján elfogadott uniós korlátozó intézkedéseknek. Különösen az orosz kormány vagy bármely orosz természetes vagy jogi személy ellenőrzése alatt álló vállalkozásokat vagy az EUMSZ 215. cikke alapján létrehozott uniós korlátozó intézkedések (szankciók) hatálya alá tartozó, illetve az ilyen korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó bármely más természetes vagy jogi személy, szervezet vagy szerv tulajdonában vagy ellenőrzése alatt álló vállalkozásokat ki kell zárni a közös beszerzésben való részvételből, valamint a közös beszerzési folyamat megszervezéséből. Ezeket a korlátozó intézkedéseket az Unió közös kül- és biztonságpolitikai célkitűzéseinek elérése érdekében fogadták el, különös tekintettel a béke megőrzésére, a konfliktusok megelőzésére, valamint a nemzetközi és uniós biztonság megerősítésére, az Egyesült Nemzetek Alapokmányában foglalt elvekkel összhangban. Ez nem érinti az Oroszországgal vagy más országokkal szemben a jövőben elfogadott szankciókat.
- (21) Az Orosz Föderációból származó olyan földgázt, amely az Orosz Föderáció belépési pontjain keresztül lép be a tagállamokba vagy az Energiaközösség szerződő feleibe,

¹⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2018/1046 rendelete (2018. július 18.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, a 223/2014/EU és a 283/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat módosításáról, valamint a 966/2012/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 193., 2018.7.30., 1. o.).

nem lehet közös beszerzés keretében beszerezni. Ez összhangban van a javasolt rendelet célkitűzésével, azaz az orosz ellátást kiváltó alternatív források biztosításával.

- (22) A közös gázbeszerzés résztvevőinek pénzügyi garanciákra lehet szükségük, ha valamelyik vállalkozás nem tudja kifizetni a szerződés szerinti végső összeget. A tagállamok vagy más érdekelt felek pénzügyi támogatást – többek között garanciákat – nyújthatnak a közös beszerzés résztvevőinek. A pénzügyi támogatás nyújtásának az állami támogatásokra vonatkozó szabályokkal összhangban kell történnie, beleértve adott esetben az állami támogatásokra vonatkozó ideiglenes válságkeretet is.
- (23) A gáztárolók feltöltése elengedhetetlen az Unió ellátásbiztonságának biztosításához. Az Oroszországi Föderációból származó földgázellátás visszaesése miatt a tagállamok kihívásokkal szembesülhetnek a földgáztárolók feltöltése során, hogy 2023–2024 telére biztosított legyen a földgázellátás biztonsága az (EU) 2022/1032 rendeletben¹⁸ előírtak szerint. A szolgáltató keresletösszevonási lehetőségének kihasználása segítheti a tagállamokat e kihívások enyhítésében; a versenyjog keretein belül különösen támogathatná a töltés és a tárolás összehangolt kezelését a következő feltöltési időszakokra való tekintettel, elkerülve a túlzott árcsúcsokat, amelyeket többek között a tárolók nem összehangolt feltöltése okoz.
- (24) Annak biztosítása érdekében, hogy a közös beszerzés az (EU) 2022/1032 rendeletben meghatározott köztes célokkal összhangban hozzájárulhasson a gáztárolók feltöltéséhez, a tagállamoknak megfelelő intézkedéseket kell hozniuk annak biztosítására, hogy a joghatóságuk alá tartozó földgázipari vállalkozások a szolgáltató által szervezett eljárást használják a feltöltési célértékek elérésének egyik lehetséges eszközeként.
- (25) Az (EU) 2022/1032 rendelet előírja, hogy a tagállamoknak 2023 novemberéig 90 %-ig fel kell tölteniük tárolóikat. Ez a célérték magasabb a 2022. novemberi célértéknél (80 %). A közös beszerzés segítheti a tagállamokat ezen új célkitűzés elérésében. Ennek során a tagállamoknak elő kell írniuk a belföldi vállalkozások számára, hogy a szolgáltatót a kereslet kellően nagy mennyiségű gázzal való összesítésére használják annak érdekében, hogy csökkenjen annak a kockázata, hogy a tárolók feltöltése nem válik lehetségessé. A tagállamoknak elő kellene írniuk, hogy vállalataik a következő évre vonatkozó tárolófeltöltési célmennyiség legalább 15 %-ának megfelelő gázmennyiséget (az EU egészére nézve körülbelül 13,5 milliárd köbméter) kössenek le a keresletösszevonási folyamatban. A területükön föld alatti tárolóval nem rendelkező tagállamoknak a tehermegosztási kötelezettségeiknek megfelelő mennyiséggel kell részt venniük a keresletösszevonási folyamatban.
- (26) A közös beszerzés hatékony kihasználása és a szolgáltatónak gázt kínáló szolgáltatókkal való gázmegállapodások megkötése érdekében a vállalkozások az uniós jog korlátain belül összehangolhatják a vásárlás feltételeit, például a mennyiségeket, a gázarat, a teljesítési pontokat és a szállítás időpontját. A földgázbeszerzési konzorciumban részt vevő földgázipari vállalkozásoknak azonban biztosítaniuk kell, hogy a közvetlenül vagy közvetve kicserélt információk az EUMSZ 101. cikkével összhangban a kitűzött cél eléréséhez feltétlenül szükséges mértékre korlátozódjanak. Emellett e rendelet átláthatóságra és irányításra vonatkozó rendelkezései biztosítani fogják, hogy a beszerzési konzorcium szerződése ne

¹⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/1032 rendelete (2022. június 29.) az (EU) 2017/1938 és a 715/2009/EK rendeletnek a földgáztárolás tekintetében történő módosításáról (HL L 173., 2022.6.30., 17. o.).

veszélyeztessék az ellátás biztonságát vagy az energiapolitikai szolidaritást, különösen akkor, ha a tagállamok közvetlenül vagy közvetve részt vesznek a beszerzési folyamatban.

- (27) Noha több gázbeszerzési konzorcium is létrejöhet, a leghatékonyabb megoldás az lenne, ha egyetlen gázbeszerzési konzorciumot hoznának létre, amely a lehető legtöbb vállalatot tömörítené, hogy a szolgáltatón keresztül összesítse a keresletet, és úgy alakítanák ki, hogy összeegyeztethető legyen az uniós versenyjoggal. Emellett az egyetlen gázbeszerzési konzorciumba való tömörülés az Unió tárgyalási pozíciójának megerősödését eredményezi a piacon, és olyan előnyös feltételeket tesz lehetővé, amelyeket aligha lehetne elérni kisebb uniós vállalkozások által vagy széttagoltabb fellépéssel.
- (28) A gázbeszerzési konzorciumok e rendelet szerinti létrehozását és végrehajtását az uniós versenyszabályokkal összhangban kell végezni, a jelenlegi kivételes piaci körülmények figyelembevételével. A Bizottság jelezte, hogy készen áll arra, hogy segítse a vállalatokat egy ilyen gázbeszerzési konzorcium kialakításában, és hogy az 1/2003/EK rendelet 10. cikke értelmében határozatot hozzon az EUMSZ 101. és 102. cikkének alkalmazhatatlanságáról, amennyiben a vonatkozó biztosítékokat beépítik és tiszteletben tartják. A Bizottság kijelentette továbbá, hogy kész informális iránymutatást adni, amennyiben bármely más konzorciumban részt vevő vállalkozások bizonytalansággal szembesülnek a közös beszerzési megállapodásuk egy vagy több elemének az uniós versenyszabályok szerinti értékelését illetően¹⁹.
- (30) Az arányosság elvének megfelelően a keresletösszevonásra és a közös beszerzésre vonatkozó intézkedések nem lépik túl a céljuk eléréséhez szükséges mértéket, mivel azokat önkéntes alapon hajtják végre, csak korlátozott kivétellel a földgáztárolók feltöltését célzó keresletösszevonásban való kötelező részvétel tekintetében, és a magánvállalkozások továbbra is részes felei maradnak a közös beszerzés keretében kötött gázellátási szerződéseknek.
- (31) Az uniós LNG-terminálok LNG-felvevőképességének és a tárolólétesítmények használatának optimalizálása érdekében fokozott átláthatósági intézkedésekre és a gáztárolók és LNG-létesítmények kapacitásainak másodlagos kereskedelmét megkönnyítő szervezett piacra van szükség, hasonlóan azokhoz, amelyek a földgáz csővezetékeken keresztül történő szállítására vonatkoznak. Ez különösen fontos a vészhelyzet és az Oroszországi Föderációból az LNG-ba irányuló vezetékesgáz-áramlás változásai idején. A hidrogén- és gázpiaci dekarbonizációs csomag²⁰ részét képező gázrendelet felülvizsgálatára irányuló bizottsági javaslat 10. és 31. cikke tartalmaz erre vonatkozó rendelkezéseket. E rendelkezéseknek a válságreakálás részeként korábbi időpontra ütemezése elengedhetetlen ahhoz, hogy az LNG-terminálokat és a földgáztárolókat a szükséges átláthatósággal és hatékonyabban lehessen használni.
- (32) A gázszállítási kapacitások hosszú távú lekötésével kapcsolatban a jelenlegi szűkületkezelési szabályok „használd vagy elveszíted” eljárásokat írnak elő. Ezek az eljárások azonban lassúak (a hatásuk legalább hat hónap után jelentkezik), és nehézkes

¹⁹ A Bizottság közleménye az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. és 102. cikkével kapcsolatos, egyedi esetekben felmerülő új vagy megoldatlan kérdésekkel kapcsolatos informális iránymutatásról (iránymutató levelek) (HL C xx.)

²⁰ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a megújuló gázok és a földgáz, valamint a hidrogén belső piacára vonatkozó közös szabályokról (COM(2021) 803 final); Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a megújuló gáz és a földgáz, valamint a hidrogén belső piacáról (átdolgozás) (COM(2021) 804 final).

igazgatási eljárásokat igényelnek a nemzeti szabályozó hatóságok részéről. Ezért ezeket a szabályokat meg kell erősíteni és egyszerűsíteni kell annak érdekében, hogy a földgázpiaci szállításirendszer-üzemeltetők olyan eszközöket kapjanak, amelyeknek köszönhetően gyorsan tudnak reagálni a gázáramlásban bekövetkező változásokra és az esetleges szűkületekre. Ezen belül az új szabályok a rövid távú szűkületek előfordulása esetén felgyorsíthatják a fel nem használt hosszú távú kapacitások értékesítését, amelyek egyébként kihasználatlanok maradnának, hatékonyabbá téve a csővezetékek használatát.

- (33) A szállításirendszer-üzemeltetőknek elemezniük kell az átviteli hálózatnak a rendszerhasználók általi használatáról rendelkezésre álló információkat, és meg kell határozniuk, hogy a lekötött nem megszakítható kapacitás kihasználatlan-e. Az ilyen kihasználatlanság olyan helyzetként határozható meg, amikor a rendszerhasználó az elmúlt 30 napban a lekötött nem megszakítható kapacitás átlagosan kevesebb mint 80 %-át használta vagy kínálta fel a piacon. Kihasználatlanság esetén a szállításirendszer-üzemeltetőnek közzé kell tennie a következő havi aukcióra rendelkezésre álló kapacitást, majd azt követően árverésre kell bocsátania.
- (34) Az Oroszországi Föderáció Ukrajna elleni jogellenes, provokáció nélküli és indokolatlan megszállása jelentős bizonytalanságokhoz és zavarokhoz vezetett az európai földgázpiacokon. Ennek eredményeként ezeken a piacokon az elmúlt hónapokban az ellátás bizonytalansága és az ebből eredő piaci várakozások rendkívül magas és ingadozó földgázárakat eredményeztek. Ez viszont további nyomást gyakorolt a piaci szereplőkre, és aláásta az uniós energiapiacok zökkenőmentes működését.
- (35) A 2014/65/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv²¹ szabályokat állapít meg azon kereskedési helyszínek megfelelő működésének biztosítására, ahol az energiával kapcsolatos árualapú származtatott termékekkel is kereskednek. Az említett irányelv értelmében a tagállamoknak meg kell követelniük, hogy a szabályozott piac rendelkezzen a pénzügyi piacok tisztességes és rendezett működését biztosító mechanizmusokkal. Az ilyen mechanizmusoknak azonban egyrészt nem az a rendeltetése, hogy korlátozzák az árak napközi mozgását, másrészt nem sikerült megakadályozniuk a gáz- és villamosenergia-derivatívák piacán mutatkozó szélsőséges ingadozásokat.
- (36) Tekintettel azokra a nehézségekre, amelyekkel a piaci szereplők az energiával kapcsolatos árualapú származtatott termékekkel kereskedő kereskedési helyszíneken szembesülnek, valamint annak mielőbbi biztosítása érdekében, hogy a származtatott energiaügyletek piaci továbbra is be tudják tölteni a reálgazdaság fedezeti igényeinek kielégítésében játszott szerepüket, helyénvaló előírni az energiával kapcsolatos árualapú származtatott termékekkel kereskedő kereskedési helyszínek számára, hogy hozzanak létre ideiglenes napközi volatilitáskezelési mechanizmusokat a túlzott mértékű ármozgások hatékonyabb kezelése céljából. Annak érdekében, hogy a mechanizmus a leginkább likvid ügyletekre vonatkozzon, és hogy elkerülhetők legyenek a kevésbé likvid származtatott ügyletek piacainak nem szándékos zavarai, a napközi volatilitáskezelési mechanizmust csak az energiával kapcsolatos, legközelebbi (front month) lejáratú árualapú származtatott termékekre kell alkalmazni.

²¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/65/EU irányelve (2014. május 15.) a pénzügyi eszközök piacairól, valamint a 2002/92/EK irányelv és a 2011/61/EU irányelv módosításáról (HL L 173., 2014.6.12., 349. o.).

- (37) Az energiával kapcsolatos, legközelebbi (front month) lejáratú árualapú származtatott termékek tekintetében szolgáltatást nyújtó kereskedési helyszínek gyakran lehetővé teszik a részvételt valamennyi tagállam különböző energiaipari vállalkozásainak. Ezek az energiaipari vállalkozások nagymértékben támaszkodnak az ilyen kereskedési helyszíneken forgalmazott származtatott termékekre annak érdekében, hogy Unió-szerte biztosítani tudják a kulcsfontosságú gáz- és villamosenergia-ellátást. Az árukereskedést lebonyolító helyszíneken bekövetkező túlzott mértékű ármozgások ezért Unió-szerte hatással vannak az energiaipari vállalkozások működésére, és végső soron a végfelhasználókat is hátrányosan érintik. Ezért a tagállamok közötti szolidaritás szellemében össze kell hangolni a napközi volatilitáskezelési mechanizmus végrehajtását és alkalmazását annak biztosítása érdekében, hogy az energiaellátás biztonsága szempontjából alapvető fontosságú üzemeltetők valamennyi tagállamban élvezhessék az olyan nagy ármozgásokkal szembeni biztosítékokat, amelyek hátrányosan befolyásolják üzleti tevékenységük folytonosságát, ami a végfelhasználók számára is kedvezőtlen lenne.
- (38) A napközi volatilitáskezelési mechanizmusnak biztosítani kell az adott kereskedési napon belüli túlzott ármozgások megelőzését. A mechanizmusnak a rendszeres időközönként megfigyelt piaci áron kell alapulnia. Tekintettel a származtatott energiaügyletek piacán alkalmazott eszközök sokféleségére és az ilyen jellegű eszközökhöz kapcsolódó kereskedési helyszínek sajátosságaira, a napközi volatilitáskezelési mechanizmusokat ezen eszközök és piacok sajátosságaihoz kell igazítani. Ezért a kereskedési helyszíneknek árhatárokat kell megállapítaniuk, amelyek figyelembe veszik valamennyi energiával kapcsolatos, legközelebbi (front month) lejáratú árualapú származtatott termék sajátosságait, valamint az ilyen származtatott termék piacának likviditási és volatilitási profilját.
- (39) A napközi volatilitáskezelési mechanizmusnak ki kell egészítenie a tőzsdei kereskedés minden olyan statikus vagy dinamikus szüneteltetési mechanizmusát, amelyet a kereskedési helyszínek e rendelet hatálybalépése előtt a 2014/65/EU irányelvvel összhangban már bevezettek.
- (40) Az általuk alkalmazott napközi volatilitáskezelési mechanizmus működésével kapcsolatos átláthatóság biztosítása érdekében a kereskedési helyszíneknek közzé kell tenniük a mechanizmus általános jellemzőinek leírását. A tisztességes és szabályos kereskedés biztosítása érdekében azonban a kereskedési helyszínek nem kötelezhetők az általuk bevezetett mechanizmus valamennyi technikai paraméterének közzétételére.
- (41) Annak biztosítása érdekében, hogy a napközi volatilitáskezelési mechanizmus végrehajtása egységes feltételek mellett történjen, valamint hogy biztosítani lehessen az energiával kapcsolatos, legközelebbi (front month) lejáratú árualapú származtatott termékekkel való kereskedést lehetővé tévő kereskedési helyszínek zavartalan működését, a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni a napközi volatilitáskezelési mechanizmus végrehajtási feltételeinek meghatározása céljából, beleértve az árhatárok megújításának gyakoriságát, illetve azokat az intézkedéseket, amelyeket az árhatárt túllépő kereskedés esetén kell meghozni. A Bizottság számára lehetővé kell tenni, hogy figyelembe vegye az energiával kapcsolatos valamennyi árualapú származtatott termék sajátosságait, valamint az ilyen származtatott termék piacának likviditási és volatilitási profilját.
- (42) Annak érdekében, hogy a kereskedési helyszíneknek elegendő idejük legyen az e rendeletben meghatározott, a napközi volatilitáskezelési mechanizmus megbízható végrehajtására, a kereskedési helyszínek számára 2023. január 31-ig lehetővé kell

tenni a napközibeni volatilitáskezelési mechanizmus létrehozását. Annak biztosítása érdekében, hogy a kereskedési helyszínek gyorsan, még a mechanizmus létrehozása előtt kezelni tudják a túlzott ármozgásokat, olyan előzetes mechanizmussal kell rendelkezniük, amely nagyrészt ugyanazt a célt éri el, mint a napközibeni volatilitáskezelési mechanizmus.

- (43) Az ezen intézkedés által a kereskedési helyszínekre és a kereskedőkre rótt kötelezettségek és korlátozások nem haladják meg az ahhoz szükséges mértéket, hogy az energiavállalatok továbbra is részt vehessenek a gáz- és villamosenergia-piacokon, és kielégíthessék fedezeti igényeiket, hozzájárulva ezáltal a végfelhasználók energiaellátásának biztonságához.
- (44) A napközibeni volatilitáskezelési mechanizmus hatékony alkalmazásának biztosítása érdekében az illetékes hatóságoknak felügyelniük kell a mechanizmus kereskedési helyszínek általi végrehajtását, és erről rendszeresen jelentést kell tenniük az Európai Értékpapírpiaci Hatóságnak (ESMA). A napközibeni volatilitáskezelési mechanizmus következetes végrehajtásának biztosítása érdekében az illetékes hatóságoknak azt is garantálniuk kell, hogy a mechanizmus kereskedési helyszínek általi végrehajtásában mutatkozó eltérések kellően indokoltak legyenek.
- (45) A tagállamok között a napközibeni volatilitáskezelési mechanizmus alkalmazását illető esetleges eltérések kezelése érdekében és az illetékes hatóságok által benyújtott jelentések alapján az ESMA-nak össze kell hangolnia a tagállami illetékes hatóságok intézkedéseit, és dokumentálnia kell azokat az eltéréseket, amelyeket a napközibeni volatilitáskezelési mechanizmus kereskedési helyszínek által történő végrehajtása tekintetében az Unión belüli joghatóságok között észlelni lehet.
- (46) Tekintettel az Oroszországi Föderációból érkező földgázellátás példátlan mértékű csökkenésére és a további hirtelen ellátási zavarok tartós kockázatára, az Uniónak sürgősen diverzifikálnia kell gázellátását. Az európai LNG-piac azonban még kialakulóban van, és nehéz felmérni az ezen a piacon uralkodó árak pontosságát. Az Unióba irányuló LNG-szállítások árának pontos, objektív és megbízható értékelése érdekében az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynökségének (ACER) össze kell gyűjtenie minden olyan adatot az LNG-piacra vonatkozóan, amely a piac napi árértékelésének megállapításához szükséges.
- (47) Ezt az árértékelést az Unióba irányuló LNG-szállításokhoz kapcsolódó valamennyi ügylet alapján kell elvégezni. Az ACER-t fel kell hatalmazni arra, hogy összegyűjtse a szóban forgó piaci adatokat az Unióba irányuló LNG-szállításokban részt vevő összes szereplőtől. E szereplőket kötelezni kell arra, hogy az LNG-piacra vonatkozóan rendelkezésre álló valamennyi adatot a valós időhöz olyan közel szolgáltatassa az ACER-nek, amennyire csak technikailag lehetséges, vagy az ügylet megkötését vagy az ügylet megkötésére irányuló vételi vagy eladási ajánlat közzétételét követően. Az ACER által készített árértékelésnek a legteljesebb adatkészleten kell alapulnia, beleértve az ügyleti árakat is, valamint 2023. március 1-jétől az Unióba irányuló LNG-szállításokra vonatkozó vételi és eladási árakat. Ennek az objektív árértékelésnek, valamint az LNG-referenciaérték formájában más piaci referenciaárakhoz képest megállapított különbözetnek a napi közzététele megnyitja az utat ahhoz, hogy azt a piaci szereplők önkéntes alapon alkalmazzák szerződéseikben és ügyleteikben referenciaárként. Megállapításukat követően az LNG-árértékelés és az LNG-referenciaérték referencia-kamatlábként is szolgálhatna az LNG árának vagy az LNG-ár és más gázárak közötti árkülönbőség fedezésére használt származtatott ügyletek esetében. Tekintettel az intézkedés sürgős voltára, az LNG-árértékelés első

közzétételére legkésőbb két héttel e rendelet hatálybalépését követően sort kell keríteni.

- (48) Az 1227/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 1227/2011/EU rendelet 8. cikke (2) és (6) bekezdésének végrehajtásáról szóló 1348/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet (a továbbiakban együttesen: a nagykereskedelmi energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról szóló rendelet, REMIT) által az ACER-re ruházott jelenlegi felhatalmazások nem elegendőek az Unióba irányuló valamennyi LNG-szállítás teljes és átfogó adatkészletének létrehozásához. Egy ilyen, a napi árértékeléshez szükséges átfogó és teljes adatkészletre azonban szükség van ahhoz, hogy az Unió a szolidaritás szellemében kezelni tudja a nemzetközi LNG-importra vonatkozó beszerzési politikáit, különösen a jelenlegi válsághelyzetben. Az LNG-szerződésekre vonatkozó releváns adatokra és információkra az árak alakulásának nyomon követéséhez, valamint az adatminőség-ellenőrzés és a minőségbiztosítás elvégzéséhez is szükség van. Ennek az ad hoc eszköznek lehetővé kell tennie az ACER számára, hogy összegyűjtse az Unióba irányuló LNG-szállítások árának átfogó és reprezentatív értékeléséhez szükséges valamennyi piaci adatot.
- (49) Bár a napi LNG-árértékelés és az LNG-referenciaérték állandó jelleggel történő meghatározását egy későbbi szakaszban be kell építeni a REMIT jogi keretének átfogóbb felülvizsgálatába, a jelenlegi válsághelyzet már most sürgős fellépést tesz szükségessé az ellátással és az Unióba irányuló LNG-szállítások valóságot tükröző árképzésével kapcsolatos nehézségek ideiglenes kezelése érdekében mindaddig, amíg a REMIT jogi keretének felülvizsgálatát rendes jogalkotási eljárás keretében el nem fogadják.
- (50) Annak érdekében, hogy haladéktalanul növelni lehessen az LNG-importpiaci árak átláthatóságát és a tervezési biztonságot, rögzíteni kell, hogy az adatkészletnek tartalmaznia kell mind a befejezett LNG-ügyletek árára és mennyiségére, valamint az Unióba irányuló LNG-szállításokhoz kapcsolódó vételi és eladási ajánlatok áraira és mennyiségeire vonatkozó információkat, mind pedig adott esetben az ár alapjául szolgáló hosszú távú szerződésben szereplő árképletet.
- (51) A jelentéstételi kötelezettség hatálya alá tartozó valamennyi piaci szereplőt olyan piaci szereplőként kell meghatározni, amely részt vesz az Unióba irányuló LNG-szállítmányok beszerzésében vagy értékesítésében. Az LNG-piaci szereplőkre a REMIT értelmében a piaci szereplőkre vonatkozó kötelezettségeket és tilalmakat kell alkalmazni.
- (52) Az ACER-nek a Bizottsággal együttműködve széles körű megbízatással kell rendelkeznie arra, hogy meghatározza az Unióba irányuló LNG-szállítások napi árértékelésének elkészítéséhez általa gyűjtött piaci adatok minőségét és tartalmát. Emellett széles mérlegelési jogkörrel kell rendelkeznie az előnyben részesített adattovábbítási protokoll megválasztásában. A jelentésköteles piaci adatok lehető legjobb minősége érdekében az ACER-t fel kell hatalmazni arra, hogy meghatározza a neki bejelentendő piaci adatok valamennyi paraméterét. E paramétereknek – nem kimerítő jelleggel – ki kell terjedniük azokra a referenciaegységekre, amelyekben az árra vonatkozó adatok bejelentésre kerülnek, azokra a referenciaegységekre, amelyekben a mennyiségi adatok kerülnek bejelentésre, az ügylet vagy az ügyletet megelőző vételi és eladási ajánlat határidős futamidejére, valamint a jelentésköteles adatoknak az ACER-hez történő továbbításához használandó adattovábbítási protokollokra.

- (53) Az ACER-nek meg kell határoznia azt a módszertant is, amelyet a napi LNG-árértékelés és LNG-referenciaérték megállapítására alkalmaz, valamint e módszertan rendszeres felülvizsgálatának folyamatát.
- (54) Az e rendelet alapján közzétett árértékelésnek nagyobb átláthatóságot kell biztosítania a tagállamok és más piaci szereplők számára az Európába irányuló LNG-importra érvényes ár tekintetében. Az átláthatóbb áraknak pedig lehetővé kell tenniük a tagállamok és az Unióban székhellyel rendelkező magánszervezetek számára, hogy tájékozottabb és összehangoltabb módon járjanak el az LNG globális piacokon történő beszerzésekor, különösen ha szolgáltatót vesznek igénybe. Az LNG beszerzésének fokozottabb koordinációja segít a tagállamoknak megakadályozni, hogy egymásra licitáljanak vagy olyan árajánlatot tegyenek, amely nincs összhangban a mindenkor piaci árral. Ezért az e rendelet alapján közzétett árértékelések és referencia-felárak döntő fontosságúak ahhoz, hogy a tagállamok nagyobb fokú szolidaritást tanúsítsanak egymás iránt a korlátozott mennyiségben rendelkezésre álló LNG beszerzése terén.
- (55) A piaci szereplők azon kötelezettsége, hogy az ACER rendelkezésére bocsássák az LNG-ügyletekre vonatkozó információkat, szükséges és arányos annak a célkitűzésnek az eléréséhez, hogy az ACER LNG-referenciaértéket állapíthasson meg, különösen mivel az összhangban van a piaci szereplők REMIT szerinti meglévő kötelezettségeivel, és az ACER bizalmasan fogja kezelni az érzékeny üzleti információkat.
- (56) A holland gáztőzsde (Title Transfer Facility, TTF) egy virtuális árképzési helyszín Hollandiában, amely nagy likviditása miatt gyakran irányadó az európai gázpiac számára a gázár tekintetében, ezért Unió-szerte hatással van a szerződésekre és a fedezeti műveletekre. Bizonyos feltételek mellett és a gázárakra vonatkozó egyéb intézkedések végrehajtását követően célzott vészhelyzeti beavatkozásra lehet szükség a holland gáztőzsde azonnali árait illetően. A Bizottság javaslata alapján a Tanácsnak határozatot kell elfogadnia az azonnali gázpiacon lebonyolított földgázügyletekre alkalmazandó dinamikus piaci korrekciós mechanizmus létrehozásáról. A megállapítandó maximális árak biztosítania kell az Unió ellátásbiztonságát és az EU-n belüli földgázáramlást, továbbá figyelembe kell vennie a gázáraknak a villamosenergia-árakra gyakorolt hatását. Annak érdekében, hogy ez ne érintse az EU-n belüli áramlásokat, és a földgáz eljusson oda, ahol arra a legnagyobb szükség van, a többi uniós gázelosztó központot egy dinamikus árfolyosón keresztül a korrigált azonnali gázpiaci árhoz lehetne kötni. Az uniós gázelosztó központokra vonatkozó piaci korrekciós mechanizmus bevezetésére irányuló javaslatok kidolgozásakor fontolóra kell venni olyan alternatív lehetőségeket is, mint például a gázbeszerzési szerződésekben alkalmazott árképzési mechanizmust érintő szabályozási beavatkozások.
- (57) Az Unió vonzó piac a nemzetközi gázszolgáltatók számára, és megbízható partnernek tekinthető az energiakereskedelemben. Az importot érintő piaci intervenciók végrehajtása előtt a fellépésnek a nemzetközi partnerekkel való együttműködésre és a lehetséges kockázatok csökkentését célzó tárgyalásos megközelítésekre kell összpontosítania.
- (58) Tekintettel arra, hogy felléphetnek jelentősebb gázellátási zavarok és ellátási hiányok, az Uniónak fel kell készülnie a különböző szolidaritási mechanizmusok haladéktalan alkalmazására az esetleges vészhelyzetek enyhítése érdekében. Ilyen rendkívüli körülmények között a Tanács számára lehetővé kell tenni, hogy a Bizottság javaslata alapján döntsön a regionális vagy uniós vészhelyzet esetén a tagállamok

rendelkezésre álló hatékony gázallokációs mechanizmusról, beleértve az árképzésre vonatkozó szabályokat is.

- (59) Az (EU) 2017/1938 rendelet már rendelkezik arról a lehetőségről, hogy a tagállamok vészhelyzet esetén előnyben részesíthetik egyes kritikus jelentőségű, gáztüzelésű erőművek gázellátását, tekintettel arra, hogy ezek milyen fontos szerepet töltenek be a villamosenergia-ellátás biztonsága és a hálózati egyensúlyhiányok elkerülése szempontjából. A kritikus jelentőségű, gáztüzelésű erőművek és a hozzájuk kapcsolódó gázmennyiségek jelentős hatással lehetnek a vészhelyzetben szolidaritási célra rendelkezésre álló gázmennyiségre. Ezzel összefüggésben a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy ideiglenesen segítséget kérhessenek a sürgősségi szolidaritás keretében, amennyiben nem képesek biztosítani a villamosenergia-termelés folytatásához szükséges kritikus gázmennyiségeket. Ugyanezen okból a szolidaritást nyújtó tagállamok számára is biztosítani kell, hogy valamely másik tagállam szolidáris alapú megsegítése ne a saját kritikus jelentőségű gáztüzelésű erőműveik működésének rovására történjen.
- (60) A szolidaritási mechanizmus aktiválásakor csak a tagállamok által a villamosenergia-rendszer európai megfelelése szempontjából kritikusnak minősített erőműveknek biztosítandó gázmennyiségek kérhetők. Célszerű meghatározni az egyes tagállamokban az ellátásbiztonság megőrzéséhez szükséges kritikus gázmennyiségek felső határát. Az ENTSO-E télre vonatkozó előrejelző jelentésében alkalmazott módszertan alapul szolgál e határértékek megállapításához. Kivételes és kellően indokolt esetekben a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy túllépjék az e rendeletben meghatározott felső határt.
- (61) Az intézkedések nyomán a piaci szereplőkre rótt korlátozásokra azért van szükség, hogy a téli időszakban a csökkenő gázellátás és a megnövekedett kereslet mellett is garantálni lehessen a gázellátás biztonságát. Az említett korlátozások az (EU) 2022/1369 rendeletben, illetve az (EU) 2017/1938 rendeletben meghatározott meglévő intézkedésekre épülnek, és céljuk, hogy az említett intézkedéseket hatékonyabban lehessen alkalmazni a jelenlegi körülmények között.
- (62) Bizonyos felhasználók, köztük a háztartások és az alapvető szociális szolgáltatásokat nyújtó fogyasztók különösen érzékenyek a gázellátási zavarok negatív hatásaira. Ezért az (EU) 2017/1938 rendelet szolidaritási mechanizmust vezetett be a tagállamok között annak érdekében, hogy az Unión belül mérsékeljék a súlyos vészhelyzetek hatásait, valamint biztosítsák, hogy a gáz eljuthasson a szolidaritási alapon védett felhasználókhoz. Bizonyos esetekben előfordulhat azonban, hogy a gáz védett felhasználók általi fogyasztása nem minősül alapvető fontosságúnak; az ilyen típusú – a szükséges mértéket egyértelműen meghaladó – felhasználás csökkentése nem árná alá az (EU) 2017/1938 rendeletben meghatározott célkitűzéseket, különösen azért nem, mert a nem alapvető célokra felhasznált, és így egyéb felhasználókhoz el nem jutó gáz hiánya súlyos károkat okozhat más magán- vagy kereskedelmi szektorban. A tagállamok számára ezért lehetővé kell tenni, hogy bizonyos körülmények között a védett felhasználók nem alapvető fontosságú fogyasztásának csökkentésével is el tudjanak érni gázmegtakarítást. A tagállamok által a fogyasztás csökkentésére irányulóan hozott intézkedéseknek azonban szigorúan a nem alapvető fontosságú fogyasztásra kell korlátozódniuk, és semmiképpen nem csökkenthetik a védett felhasználók alapvető fogyasztását, és nem akadályozhatják meg őket abban, hogy otthonukat megfelelően melegen tudják tartani.

- (63) A tagállamok és illetékes hatóságai szabadon határozhatják meg a fogyasztás csökkentésére alkalmazandó intézkedéseket és a nem alapvető fontosságú fogyasztásnak minősülő tevékenységeket, például a kültéri fűtés, a lakossági úszómedencék és más kiegészítő lakóépületek fűtése tekintetében. A nem alapvető fontosságú fogyasztás korlátozásának lehetősége révén a tagállamoknak képesnek kell lenniük megerősíteni a biztosítékokat, és gondoskodni egyéb alapvető ágazatok, szolgáltatások és iparágak gázellátásáról, ezáltal elősegítve, hogy azok válság idején is folytathassák működésüket.
- (64) A védett felhasználók nem alapvető fontosságú fogyasztásának csökkentésére irányuló intézkedéseknek szükségesnek és arányosnak kell lenniük, különösen az (EU) 2017/1938 rendelet 11. cikkének (1) bekezdése és 12. cikke szerint kihirdetett válsághelyzet vagy az (EU) 2022/1369 rendelet szerinti uniós riasztás esetén. A nem alapvető fontosságú fogyasztás csökkentésére irányuló intézkedések alkalmazása ellenére a védett felhasználóknak továbbra is védelmet kell élvezniük a lekapcsolással szemben. A tagállamoknak azt is biztosítaniuk kell, hogy a szóban forgó intézkedések ne korlátozzák azon kiszolgáltatók helyzetben lévő felhasználók védelmét, akiknek jelenlegi fogyasztását alapvető fontosságúnak kell tekinteni.
- (65) Vészhelyzet esetén a tagállamoknak és az Uniónak is biztosítaniuk kell a belső piacon megvalósuló földgázforgalmat. Ez azt jelenti, hogy a nemzeti szinten hozott intézkedések nem eredményezhetnek ellátásbiztonsági problémákat egy másik tagállamban, míg a határokon átnyúló infrastruktúrához való hozzáférésnek mindenkor biztonságosnak és műszakilag kivitelezhetőnek kell maradnia. A jelenlegi jogszabályi keret nem ír elő olyan eljárást, amely hatékonyan megoldaná a határokon átnyúló áramlásokat kedvezőtlenül érintő intézkedésekkel összefüggésben két tagállam között felmerülő konfliktusokat. Mivel az EU gáz- és villamosenergia-hálózatai összekapcsolódnak, ez nem pusztán súlyos ellátásbiztonsági problémákhoz vezethet, hanem gyengítheti az Unió harmadik országokkal szembeni egységét is. A Bizottságot ezért fel kell hatalmazni arra, hogy értékelje a meghozott nemzeti intézkedéseket, és szükség esetén vitás kérdésben észszerű határidőn belül döntést hozzon. E célból a Bizottság számára lehetővé kell tenni, hogy az intézkedések módosítását kérje, amennyiben más tagállamok vagy az Unió gázellátásának biztonságát fenyegető veszélyt észlel. Tekintettel a jelenlegi energiaválság kivételes jellegére, a Bizottság döntésének késedelem nélkül eleget kell tenni, ezáltal elkerülve az Unió gázellátásának potenciális akadályoztatását. Ezért e rendelet alkalmazásának időtartamára az egyeztetési eljárásokat a belső piac működésének biztosítása érdekében fel kell függeszteni.
- (66) Az energiapolitikai szolidaritás elve az uniós jog általános elve²², amely nemcsak a szomszédos tagállamokra, hanem valamennyi tagállamra vonatkozik. Továbbá a meglévő infrastruktúra – ezen belül a határokon átnyúló szállítási kapacitások és az LNG-létesítmények – hatékony használata fontos a földgázellátás szolidaritás jegyében megvalósítandó biztonságának a megőrzéséhez. A gázellátás nemzeti, regionális vagy uniós szintű zavarai, valamint a vezetékes gázzal az LNG-re való jelentősebb áttérés idején a tagállamok számára nemcsak a szomszédos csővezetékek által kínált ellátási lehetőségek kihasználását kell lehetővé tenni, hanem az LNG-létesítményekkel rendelkező országokból származó ellátást is. Néhány tagállamnak képesnek kell lennie arra, hogy szolidaritást nyújtson más tagállamoknak, még akkor

²² A Bíróság C-848/19. P. sz. ítélete (2021. július 15.) a Németország kontra Lengyelország ügyben (ECLI:EU:C:2021:598).

is, ha nincsenek közvetlen összeköttetésben gázvezetéken vagy harmadik országon, illetve más tagállamokon keresztül. Ezért helyénvaló kiterjeszteni a szolidaritásnyújtásra vonatkozó kötelezettséget a gázvezeték-hálózathoz nem kapcsolódó, LNG-létesítményekkel rendelkező tagállamokra is.

- (67) Az energiapolitikai szolidaritás elvének alkalmazásában az (EU) 2017/1938 rendelet szolidaritási mechanizmust vezetett be azzal a céllal, hogy súlyos válság esetén fokozza a tagállamok közötti együttműködést és bizalmat. A szolidaritási mechanizmus végrehajtásához szükséges intézkedések elfogadásakor a tagállamoknak – az említett rendelet 13. cikkének (10) bekezdése értelmében – kétoldalú megállapodásaik keretében számos műszaki, jogi és pénzügyi kérdéssel kell meggyezniük.
- (68) Annak ellenére azonban, hogy a tagállamok jogi kötelezettséget vállaltak a kétoldalú szolidaritási megállapodások 2018. december 1-jéig történő megkötésére, e megállapodások közül csak néhány került véglegesítésre, ami veszélyezteti a szükséghelyzeti szolidaritásnyújtásra vonatkozó jogi kötelezettség teljesítését. A megújuló gázok, a földgázok és a hidrogén belső piacairól szóló rendeletre irányuló, 2020. decemberi bizottsági javaslat tartalmazta a szolidaritási megállapodás sablonjának első mintáját²³. Mivel azonban ezt a sablont Oroszország Ukrajnával szemben provokáció nélkül indított agressziója előtt dolgozták ki, tekintettel a jelenlegi rendkívüli gázhiányra és a robbanásszerűen emelkedő árakra, valamint a következő téli időszakban ideiglenes már alkalmazható alapértelmezett szabályok sürgető szükségességére, helyénvaló létrehozni az (EU) 2017/1938 rendelet 13. cikkének (1) és (2) bekezdése által előírt szolidaritási intézkedések biztosítására vonatkozó olyan alapértelmezett szabályok ideiglenes keretét, amelyek hatékonyak és gyorsan végrehajthatók, nem függenek hosszú kétoldalú tárgyalásoktól, és igazodnak a kivételesen magas árak és a rendkívül változékony gázárak jelenlegi helyzetéhez.
- (69) A szolidaritást elvben a kérelmező tagállam vagy annak megbízott szervei által közvetlenül megfizetett méltányos ellentételezés alapján kell biztosítani. Az ellentételezésnek fedeznie kell a gáz árát, a tényleges/potenciális tárolási költségeket, a határokon átnyúló szállítás költségeit és a kapcsolódó költségeket. Az ellentételezésnek méltányosnak kell lennie mind a kérelmező, mind a szolidaritást nyújtó tagállam számára.
- (70) A jelenlegi válság olyan árszinteket és rendszeres árcsúcsokat eredményez, amelyek messze túlmutatnak az ellátásbiztonságról szóló rendelet elfogadásakor esetlegesen fennálló ellátási válság helyzetén. A szolidaritást nyújtó tagállamoknak fizetendő ellentételezés összegének meghatározásakor ezért figyelembe kell venni a gázpiacra a jelenleg tartó gázválság következtében jellemző áringadozást. A szolidaritás alapján és a szélsőséges piaci körülményekből fakadó árképzés elkerülése érdekében nem célszerű az ingadozó piaci árat alapul venni a szolidaritási intézkedés alapértelmezett árának meghatározásakor. A gázárnak a szolidaritást nyújtó tagállamban egy adott időszakban érvényes piaci átlagárát kell tükröznie. A kérelmet megelőző 30 napos időszak átlagos piaci árával számolva az ellentételezés továbbra is a „piaci áron” alapul, amint azt a 2018. február 2-i (EU) 2018/177 bizottsági ajánlás előírja. Az átlagos piaci ár kevésbé függ a válsághelyzetekben tapasztalható volatilitástól és a rekordmagasságú azonnali áráktól, és mint ilyen, korlátozza a kívánttal ellentétes hatást kiváltó ösztönzőket. Amennyiben az azonnali piacok válság nyomán magasba

²³ Lásd a megújuló gáz és a földgáz, valamint a hidrogén belső piacáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslat (átdolgozás) (COM(2021) 804 final) 64. cikkét.

szökött árai szolgálnának az ellentételezés alapjául, maga a szolidaritás dimenziója kerülne veszélybe. A szolidaritást nyújtó tagállamok továbbra is méltányos ellentételezésben részesülnek majd, mivel a gáz legnagyobb része hosszú távú szerződésekből és tárolásból fog származni, és beszerzése az azonnali piacok válságárainál alacsonyabb áron történik.

- (71) Amint azt a 2018. február 2-i (EU) 2018/177 bizottsági ajánlás kiemeli, a korlátozott ipari tevékenység miatti károk költségét csak akkor lehet ellentételezéssel fedezni, ha a költség nem tükröződik a szolidaritást kérő tagállam által fizetendő gázárban; nem helyénvaló, hogy a szolidaritást kérő tagállamnak ugyanazon költségeikért kétszer kelljen ellentételezést fizetnie. Tekintettel azokra a kivételes körülményekre, amikor a gázárak példátlan szintet értek el, a szolidaritásban részesülő tagállam nem kötelezhető automatikusan arra, hogy fedezze a szolidaritást nyújtó tagállamban felmerülő egyéb költségeket, például kártérítést vagy a bírósági eljárások költségeit.
- (72) A tagállamoknak azonban továbbra is lehetőségük van arra, hogy kétoldalú megállapodást kössenek olyan kiegészítő ellentételezésről, amely kiterjedhet egyéb költségekre, például az arra irányuló kötelezettségből eredő költségekre, hogy ellentételezést kell fizetni a szolidaritást nyújtó tagállamban, többek között a korlátozott ipari tevékenység miatti károkért is. Az ilyen költségek beszámíthatók az ellentételezésbe, ha a nemzeti szabályozási keret előírja, hogy a gázáron felül kötelező ellentételezést fizetni a korlátozott ipari tevékenység miatti károkért, ideértve a gazdasági károk megtérítését is.
- (73) A szolidaritást – végső intézkedésként – a kérelmező tagállam csak akkor veheti igénybe, ha a piac nem tudja biztosítani a szolidaritási alapon védett felhasználók szükségleteinek kielégítéséhez szükséges gázmennyiséget, beleértve a nem védett felhasználók által önkéntesen felajánlott mennyiségeket is. Ezenkívül előbb ki kell méríteni a kérelmező tagállam vészhelyzeti tervében szereplő intézkedéseket, ideértve a szolidaritási alapon védett felhasználók szintjéig terjedő kényszerkorlátozásokat is.
- (74) A szolidaritási mechanizmus esetleges aktiválásának sürgős jellege és következményei szoros együttműködést igényelnek az érintett tagállamok, a Bizottság és a tagállamok által az (EU) 2017/1938 rendelet 10. cikke (1) bekezdésének g) pontjával összhangban kijelölt illetékes válságkezelők között. A kérelmet ezért kellő időben közölni kell valamennyi féllel, és annak tartalmaznia kell azokat a minimális információkat, amelyek lehetővé teszik a szolidaritást nyújtó tagállamok számára a késedelem nélküli válaszadást. A szolidaritást nyújtó tagállam válaszában meg kell adni a kérelmező tagállamnak szállítható gáz mennyiségére vonatkozó információkat, beleértve azokat a mennyiségeket is, amelyeket nem piaci alapú intézkedések alkalmazása esetén lehet felszabadítani. A tagállamok megállapodhatnak további technikai és koordinációs intézkedésekről annak érdekében, hogy megkönnyítsék a szolidaritási kérelmek időben történő megválaszolását. A szolidaritásnyújtás során a tagállamoknak és illetékes hatóságaiknak biztosítaniuk kell a hálózat működési biztonságát és megbízhatóságát.
- (75) A kérelmező tagállam számára lehetővé kell tenni, hogy több tagállam szolidaritására is igényt tarthasson. Az alapértelmezett szolidaritási mechanizmus csak abban az esetben alkalmazható, ha a szolidaritást nyújtó tagállam nem kötött kétoldalú megállapodást a kérelmező tagállammal. A szolidaritást kérő és nyújtó tagállam közötti kétoldalú megállapodás esetén ez a megállapodás az irányadó és alkalmazandó közöttük.

- (76) A Bizottság számára lehetővé kell tenni, hogy nyomon kövesse az alapértelmezett szolidaritási mechanizmus alkalmazását, és szükség esetén megkönnyítse a szolidaritási igények feldolgozását. E célból a Bizottságnak létre kell hoznia egy interaktív platformot, amely mintaként szolgál, és lehetővé teszi a szolidaritási kérelmek folyamatos, valós idejű benyújtását, valamint azoknak az adott rendelkezésre álló mennyiséggel való összepárosítását.
- (77) E rendelet egységes végrehajtási feltételeinek biztosítása érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni. E hatásköröket a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról szóló, 2011. február 16-i 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek megfelelően kell gyakorolni.
- (78) Mivel e rendelet célját a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és az uniós szintű együttműködést igényel, az Unió az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében meghatározott szubszidiaritás elvének megfelelően intézkedéseket fogadhat el. Az arányosságnak az említett cikkben foglalt elvével összhangban ez a rendelet nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET – TÁRGY ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

1. cikk

Tárgy és hatály

Ez a rendelet szabályokat állapít a következőkre vonatkozóan: egy olyan mechanizmus gyorsított létrehozása, amely lehetővé teszi az Unióban vagy az Energiaközösség szerződő feleinek területén letelepedett vállalkozások általi közös keresletösszevonást és gázbeszerzést, az LNG és a gáztárolók lekötési és átláthatósági platformja, valamint a földgázszállító hálózatok szűkületkezelése;

emellett olyan mechanizmusokat is bevezet, amelyek az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége (ACER) által kidolgozandó ad hoc LNG-referenciaár révén védik a lakosságot és a gazdaságot a túlzottan magas árakkal szemben, továbbá a szélsőséges áringadozások esetére létrehozza az ideiglenes napközi volatilitáskezelési mechanizmust és a gáztőzsdékre vonatkozó piaci korrekciós mechanizmust;

továbbá a földgázzal kapcsolatban kihirdetett vészhelyzet esetére szabályokat állapít meg a földgáz határokon átnyúló méltányos elosztása, a legkritikusabb felhasználók számára a gázellátás biztosítása és a határokon átnyúló szolidaritási intézkedések meghozatala érdekében.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

1. „földgázipari vállalkozás”: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely az alábbi feladatok közül legalább egyet betölt: a földgáz – beleértve az LNG – termelése, szállítása, elosztása, szolgáltatása, vásárlása vagy tárolása, és felelős az ezekhez a feladatokhoz kapcsolódó kereskedelmi, műszaki és/vagy karbantartási feladatok ellátásáért, de nem tartoznak ide a végső felhasználók;

1. „LNG-létesítmény”: olyan terminál, amelyet földgáz cseppfolyósítására, illetve cseppfolyósított földgáz behozatalára, átféjtésére, valamint újragázosítására használnak, beleértve a kiegészítő szolgáltatásokat és az ideiglenes tárolást is, amelyekre az újragázosítási folyamatnál, illetve a szállítási rendszerre ezt követően történő átvitelhez van szükség, kivéve az LNG-terminálok tárolásra szolgáló részét;
2. „földgáztároló”: földgázipari vállalkozás tulajdonában lévő és/vagy általa üzemeltetett olyan létesítmény, amely földgáz tárolására szolgál, ideértve az LNG-létesítmények tárolásra szolgáló részét is, de a termelői tevékenységekhez használt rész, valamint azon létesítmények kivételével, amelyeket kizárólagosan a szállításirendszer-üzemeltetők számára tartanak fenn feladataik elvégzése érdekében;
3. „szolgáltató”: az Unióban letelepedett olyan vállalkozás, amellyel a Bizottság az (EU) 2018/1046 rendelet szerinti közbeszerzési eljárás keretében szerződést kötött a közös beszerzés megszervezésére és a 7. cikkben felsorolt feladatok ellátására;
4. „közös beszerzési informatikai eszköz”: olyan informatikai eszköz, amelyen keresztül a Bizottság által megbízott vállalkozás szolgáltatóként jár el azáltal, hogy összevonja a földgázipari vállalkozások és a gázfogyasztó vállalkozások által támasztott keresletet, és az említett összevont kereslet kielégítésére ajánlatot kér a földgázszolgáltatóktól vagy -termelőktől;
5. „ACER”: az (EU) 2019/942 rendelettel létrehozott Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége;
6. „LNG-kereskedés”: LNG vételére vagy eladására vonatkozó olyan ajánlatok vagy ügyletek:
 - a) amelyek Unión belüli szállítást határoznak meg, vagy
 - b) amelyek Unión belüli szállítást eredményeznek, vagy
 - c) amelyek során az egyik szerződő fél újragázosítja az LNG-t egy uniós terminálon;
7. „LNG-piaci adatok”: LNG-kereskedésre vonatkozó, a 21. cikk (1) bekezdésében meghatározott megfelelő adatokat is tartalmazó vételi, eladási vagy ügyleti nyilvántartások;
8. „LNG-piaci szereplő”: bejegyzési helyétől vagy lakóhelyétől függetlenül bármely természetes vagy jogi személy, aki/amely LNG-kereskedést folytat;
9. „LNG-árértékelés”: az LNG-kereskedés napi referenciaárának az ACER által meghatározandó módszertan szerinti megállapítása;
10. „LNG-referenciaérték”: e rendelet alkalmazásában a napi LNG-árértékelés és a TTF Gas Futures front month szerződésének napi teljesítési ára közötti különbség meghatározása, amelyet az Intercontinental Exchange (ICE) napvégi jelentésként költségmentesen bocsát rendelkezésre a honlapján;
11. „kereskedési helyszín”: a következők bármelyike:
 - a) „szabályozott piac”: a 2014/65/EU irányelv 4. cikke (1) bekezdésének 21. pontjában meghatározott szabályozott piac;
 - b) „multilaterális kereskedési rendszer”: a 2014/65/EU irányelv 4. cikke (1) bekezdésének 22. pontjában meghatározott multilaterális kereskedési rendszer;

- c) „szervezett kereskedési rendszer”: a 2014/65/EU irányelv 4. cikke (1) bekezdésének 23. pontjában meghatározott szervezett kereskedési rendszer;
12. „energiával kapcsolatos, legközelebbi (front month) lejáratú árualapú származtatott termék”: a 600/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet²⁴ 2. cikke (1) bekezdésének 30. pontjában meghatározott olyan árualapú származtatott termék, amellyel valamely kereskedési helyszínen kereskednek, és amelynek alapterméke a villamos energia vagy a földgáz, valamint amely lejáratának napja az adott kereskedési helyszínen forgalmazott, egy hónapos lejáratú származtatott termékek lejáratú napjai közül a legközelebbi;
13. „illetékes hatóság”: a 2014/65/EU irányelv 2. cikke (1) bekezdésének 26. pontjában meghatározott illetékes hatóság;
14. „a villamosenergia-termelés szempontjából kritikus gázmennyiség”: az a maximális gázfogyasztás, amelyre az energiaágazatban szükség van a villamosenergia-ágazati kockázatokra való felkészülésről szóló (EU) 2019/941 rendelet 9. cikke szerinti téli megfelelés-értékelésben szimulált legrosszabb forgatókönyv esetén a megfelelés biztosításához;
15. „védett felhasználó”: az (EU) 2017/1938 rendelet 2. cikkének 5. pontjában meghatározott védett felhasználó;
16. „szolidaritási alapon védett felhasználó”: az (EU) 2017/1938 rendelet 2. cikkének 6. pontjában meghatározott, szolidaritási alapon védett felhasználó.

II. FEJEZET – A GÁZBESZERZÉSEK JOBB ÖSSZEHANGOLÁSA

1. szakasz

A gázbeszerzések összehangolása az Unióban

3. cikk

Átláthatóság és információcsere

- (1) Azok az EU-ban letelepedett földgázipari vállalkozások vagy gázfogyasztó vállalkozások, illetve tagállami hatóságok vagy szabályozott szervezetek, amelyek tárgyalásokat kívánnak kezdeni földgáztermelőkkel vagy -szolgáltatókkal 5 TWh feletti gáz beszerzéséről, kereskedelméről vagy szállításáról, e cikknek megfelelően tájékoztatják a Bizottságot a gázellátási szerződés vagy egyetértési megállapodás megkötésére irányuló szándékukról, még mielőtt a szóban forgó szerződést vagy egyetértési megállapodást megkötnék.
- (2) Az EU-ban letelepedett földgázipari vállalkozások vagy gázfogyasztó vállalkozások, illetve tagállami hatóságok vagy szabályozott szervezetek legalább hat héttel az (1) bekezdésben említett, jogilag kötelező erejű szerződés vagy egyetértési megállapodás megkötése előtt tájékoztatják a Bizottságot a szerződéses partner vagy partnerek kilétéről, a vonatkozó mennyiségekről, a vonatkozó időpontokról és adott esetben a beszerzéseket valamely tagállam nevében szervező szolgáltatóról.
- (3) Amennyiben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az EU-ban letelepedett földgázipari vállalkozások vagy gázfogyasztó vállalkozások, illetve tagállami hatóságok vagy

²⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 600/2014/EU rendelete (2014. május 15.) a pénzügyi eszközök piacairól és a 648/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 173., 2014.6.12., 84. o.).

szabályozott szervezetek tervezett gázbeszerzése negatív hatással lehet a közös beszerzés működésére, a belső piacra, az ellátás biztonságára vagy az energiapolitikai szolidaritásra, a Bizottság ajánlást adhat ki az érintett tagállamoknak, hogy tegyék meg a megfelelő intézkedéseket az ilyen negatív hatások elkerülése érdekében.

- (4) A Bizottság a (3) bekezdésben meghatározott ajánlások kiadása előtt tájékoztatja a 4. cikkben említett ad hoc irányítóbizottságot.
- (5) Az (1) és a (2) bekezdésének megfelelően a Bizottság részére nyújtott tájékoztatás során a tájékoztatást nyújtó szervezet jelezheti, hogy az akár üzleti, akár egyéb olyan információ valamely része, amelynek nyilvánosságra hozatala hátrányosan érinthetné az érintett felek tevékenységét, bizalmasnak tekintendő-e, és hogy a megadott információ megosztható-e más tagállamokkal.
- (6) Az e cikk szerinti, az információk bizalmas kezelésére vonatkozó kérelmek nem korlátozzák a Bizottság hozzáférését a bizalmas információkhoz. A Bizottság biztosítja, hogy a bizalmas információkhoz a Bizottságnak szigorúan csak azon szolgálatai férhessenek hozzá, amelyek számára ezek az információk elengedhetetlenül szükségesek. A Bizottság képviselői kellő titoktartás mellett kezelik az érzékeny információkat.
- (7) Az EUMSZ 346. cikkének sérelme nélkül a bizalmasnak minősülő információkat csak akkor osztandók meg a Bizottsággal és más érintett hatóságokkal, ha e rendelet alkalmazásához szükség van erre az információcserére. A kicserélt információknak az információcsere célja szempontjából lényeges és azzal arányos információkra kell korlátozódniuk. A szóban forgó információcsere során meg kell őrizni a rendelkezésre bocsátott információk bizalmas jellegét, és óvni kell az e rendelet hatálya alá tartozó szervezetek biztonsági és kereskedelmi érdekeit. A mechanizmus az összegyűjtött információkat kizárólag a szerződés teljesítésére használhatja fel.
- (8) Minden szervert és információt fizikailag az Unió területén kell elhelyezni és tárolni.

4. cikk

Ad hoc irányítóbizottság

- (1) A keresletösszevonás és a közös beszerzés összehangolásának megkönnyítése érdekében létre kell hozni egy ad hoc irányítóbizottságot.
- (2) A Bizottság e rendelet hatálybalépésétől számított hat héten belül hozza létre az ad hoc irányítóbizottságot, mely a tagállamok egy-egy képviselőjéből és a Bizottság egy képviselőjéből áll. Az Energiaközösség szerződő feleinek képviselői a Bizottság meghívására részt vehetnek az irányítóbizottság kölcsönös érdeklődésre számot tartó ügyekben tartott ülésein. Az ad hoc irányítóbizottság elnöki tisztét a Bizottság tölti be.
- (3) Az ad hoc irányítóbizottság az e rendelet alkalmazásának kezdőnapjától számított egy hónapon belül minősített többséggel elfogadja saját eljárási szabályzatát.
- (4) Az ad hoc irányítóbizottság segítséget nyújt a Bizottságnak a 3. cikk értelmében szolgáltatott információk értékelésében, különösen azzal kapcsolatban, hogy az érintett gázbeszerzések növelik-e az ellátás biztonságát az Unióban, és összeegyeztethetők-e az energiapolitikai szolidaritás elvével. Az ad hoc irányítóbizottság figyelembe veszi, hogy a vállalkozásoknak a szolgáltató által

szervezett közös beszerzésben való részvétele milyen pozitív hatásokkal jár az Unión belüli ellátásbiztonságra és adott esetben az energiapolitikai szolidaritásra.

2. szakasz

Közös ajánlatok és keresletösszevonás

5. cikk

A szolgáltatóval kötött ideiglenes szolgáltatási szerződés

- (1) A Bizottság a 7. cikkben meghatározott feladatok teljesítése érdekében az (EU) 2018/1046 rendelet szerinti közbeszerzési eljárás keretében szerződést köt egy, az EU-ban letelepedett, szolgáltatóként eljáró szervezettel a szervezet által nyújtott szükséges szolgáltatásokról.
- (2) A kiválasztott szolgáltatóval kötött szolgáltatási szerződés meghatározza a szolgáltató által megszerzett információk tulajdonjogát, és rendelkezik arról, hogy ezeket az információkat a szolgáltatási szerződés megszűnésekor vagy lejártakor a Bizottság részére át lehessen adni.
- (3) A Bizottság a szolgáltatási szerződésben meghatározza a szolgáltató működésének gyakorlati vonatkozásait, melyek kiterjednek a közös beszerzési informatikai eszköz használatára, a biztonsági intézkedésekre, a pénznem(ek)re, a fizetési rendszerre és a kötelezettségekre.
- (4) A szolgáltatóval kötött szolgáltatási szerződés a Bizottság számára fenntartja a szerződés nyomon követésének és ellenőrzésének jogát. E célból a Bizottság teljes körű hozzáféréssel rendelkezik a szolgáltató birtokában lévő információkhoz.
- (5) A Bizottság felkérheti a szolgáltatót, hogy bocsásson rendelkezésre minden olyan információt, amely szükséges a 7. cikkben felsorolt feladatok teljesítéséhez, valamint hogy tegye lehetővé a Bizottság számára annak ellenőrzését, hogy a földgázipari vállalkozások és gázfogyasztó vállalkozások teljesítik-e az (EU) 2017/1938 rendelet 6b. cikkéből eredő kötelezettségeket.

6. cikk

A szolgáltató kiválasztásának kritériumai

- (1) A szolgáltatót a Bizottság a következő részvételi feltételek alapján választja ki:
 - a) A szolgáltatónak valamely tagállam területén letelepedett és operatív székhellyel rendelkező jogalanynak kell lennie.
 - b) A szolgáltató:
 - i. nem tartozhat az EUMSZ 215. cikke alapján elfogadott uniós korlátozó intézkedések, különösen az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz lépések miatt vagy az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatt elfogadott uniós korlátozó intézkedések hatálya alá;
 - ii. sem közvetlenül, sem közvetve nem lehet ilyen uniós korlátozó intézkedések által érintett természetes vagy jogi személyek, szervezetek vagy szervek tulajdonában vagy ellenőrzése alatt,

illetve nem járhat el az említettek nevében vagy irányítása szerint;
valamint

- iii. sem közvetlenül, sem közvetve nem lehet az Oroszországi Föderáció vagy annak kormánya, vagy bármely, Oroszországban letelepedett természetes vagy jogi személy, szervezet vagy szerv tulajdonában vagy ellenőrzése alatt, illetve nem járhat el az említettek nevében vagy irányítása szerint.

(2) Az egyéb átvilágítási kötelezettségek sérelme nélkül szerződéses kötelezettségeket kell bevezetni annak biztosítása érdekében, hogy a szolgáltató közvetlenül vagy közvetve ne bocsásson pénzeszközöket vagy gazdasági erőforrásokat olyan természetes vagy jogi személyek, szervezetek vagy szervek rendelkezésére vagy javára,

- a) akik/amelyek az EUMSZ 215. cikke alapján elfogadott uniós korlátozó intézkedések, különösen az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz lépések miatt vagy az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatt elfogadott uniós korlátozó intézkedések hatálya alá tartoznak;
- b) akik/amelyek közvetlenül vagy közvetve ilyen uniós korlátozó intézkedések által érintett természetes vagy jogi személyek, szervezetek vagy szervek tulajdonában vagy ellenőrzése alatt vannak, illetve az említettek nevében vagy irányítása szerint járnak el; vagy
- c) akik/amelyek közvetlenül vagy közvetve az Oroszországi Föderáció vagy annak kormánya, vagy bármely, Oroszországban letelepedett természetes vagy jogi személy, szervezet vagy szerv tulajdonában vagy ellenőrzése alatt vannak, illetve az említettek nevében vagy irányítása szerint járnak el.

(3) A szolgáltató nem lehet része olyan vertikálisan integrált vállalkozásnak, amely az Unióban vagy az Energiaközösség szerződő feleinek területén földgáztermeléssel vagy -ellátással foglalkozik.

(4) A Bizottság a kiválasztási és odaítélési szempontokat többek között a következő, az ajánlati felhívásban meghatározandó szempontok figyelembevételével állapítja meg:

- a) a földgázra vagy a kapcsolódó szolgáltatásokra, például a szállítási szolgáltatásokra vonatkozó pályázati eljárások vagy aukciós folyamatok célzott informatikai eszközök használata révén történő kialakítása és lebonyolítása terén szerzett tapasztalat;
- b) a pályázati eljárásoknak vagy aukciós folyamatoknak a különböző szükségletekhez, például a földrajzi fókuszhoz vagy az időzítéshez való igazítása terén szerzett tapasztalat;
- c) a több résztvevőtől érkező kereslet összevonását és a kínálattal való összehangolását szolgáló informatikai eszközök fejlesztése terén szerzett tapasztalat;
- d) az információs rendszer biztonságának minősége, különösen az adatvédelem és az internetbiztonság tekintetében; valamint
- e) a résztvevők azonosítására és akkreditálására való képesség, mind a jogi személyi státusz, mind a pénzügyi kapacitás tekintetében.

7. cikk

A szolgáltató feladatai

- (1) A szolgáltató megszervezi a közös beszerzést, különösen pedig:
 - a) összevonja a földgázipari vállalkozások és gázfogyasztó vállalkozások által támasztott keresletet a közös beszerzési informatikai eszköz segítségével;
 - b) ajánlatokat kér a földgázszállítóktól vagy -termelőktől az összevont keresletnek a közös beszerzési informatikai eszköz segítségével történő kielégítése érdekében, és kiosztja a kínálathoz való hozzáférési jogokat;
 - c) ellenőrzi, akkreditálja és nyilvántartásba veszi a felhasználóit; valamint
 - d) az 5. cikkben említett szerződésben meghatározott műveletek megfelelő végrehajtásához szükséges kiegészítő szolgáltatásokat nyújt a felhasználói vagy a Bizottság számára.
- (2) A felhasználók nyilvántartásba vételére, a közzétételre és a jelentéstételre vonatkozó feltételeket a szerződésben kell meghatározni.

8. cikk

A közös beszerzésben való részvétel

- (1) A közös beszerzésben való részvétel lehetősége nyitva áll minden, az Unióban vagy az Energiaközösség szerződő feleinek területén letelepedett földgázipari vállalkozás és gázfogyasztó vállalkozás előtt. A földgázipari vállalkozások és a gázfogyasztó vállalkozások nem vehetnek részt a kereslet összevonásában, ha:
 - a) az EUMSZ 215. cikke alapján elfogadott uniós korlátozó intézkedések, különösen az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz lépések miatt vagy az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatt elfogadott uniós korlátozó intézkedések hatálya alá tartoznak;
 - b) közvetlenül vagy közvetve ilyen uniós korlátozó intézkedések által érintett természetes vagy jogi személyek, szervezetek vagy szervek tulajdonában vagy ellenőrzése alatt vannak, illetve az említettek nevében vagy irányítása szerint járnak el; vagy
 - c) közvetlenül vagy közvetve az Oroszországi Föderáció vagy annak kormánya, vagy bármely, Oroszországban letelepedett természetes vagy jogi személy, szervezet vagy szerv tulajdonában vagy ellenőrzése alatt vannak, illetve az említettek nevében vagy irányítása szerint járnak el.
- (2) Szerződéses kötelezettségeket kell bevezetni annak biztosítása érdekében, hogy a szolgáltató által szervezett közös beszerzési folyamatban való részvételből származó pénzeszközöket vagy gazdasági erőforrásokat ne bocsássák közvetlenül vagy közvetve olyan természetes vagy jogi személyek, szervezetek vagy szervek rendelkezésére vagy javára, akik/amelyek:
 - a) az EUMSZ 215. cikke alapján elfogadott uniós korlátozó intézkedések, különösen az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz lépések miatt vagy az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatt elfogadott uniós korlátozó intézkedések hatálya alá tartoznak;

- b) közvetlenül vagy közvetve ilyen uniós korlátozó intézkedések által érintett természetes vagy jogi személyek, szervezetek vagy szervek tulajdonában vagy ellenőrzése alatt vannak, illetve az említettek nevében vagy irányítása szerint járnak el; vagy
 - c) közvetlenül vagy közvetve az Oroszországi Föderáció vagy annak kormánya, vagy bármely, Oroszországban letelepedett természetes vagy jogi személy, szervezet vagy szerv tulajdonában vagy ellenőrzése alatt vannak, illetve az említettek nevében vagy irányítása szerint járnak el.
- (3) A tagállamok vagy más érdekelt felek – adott esetben az állami támogatási szabályokkal összhangban – likviditási támogatást, többek között garanciákat nyújthatnak a szolgáltató által szervezett közös beszerzési folyamat résztvevőinek. Idetartozhatnak a biztosítéki igények fedezésére vagy az ugyanazon közös beszerzési szerződés alapján más vevők fizetéseképtelenségét követően felmerülő többletköltségek kockázatának fedezésére nyújtott garanciák.
- (4) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott korlátozásokat a gázbeszerzési konzorciumokról szóló 2. és 3. szakaszra, különösen pedig az 5., 7., 10., 11. és 12. cikkekre kell alkalmazni.

9. cikk

A közös beszerzésből kizárt földgázszállítások

- (1) Az Orosz Föderációból származó, a tagállamokba vagy az Energiaközösség szerződő feleibe a következő belépési pontokon keresztül érkező földgázszállítások nem képezhetik közös beszerzés tárgyát:
- a) Greifswald;
 - b) Lubmin II;
 - c) Imatra;
 - d) Narva;
 - e) Värskä;
 - f) Luhamäa;
 - g) Sakiai;
 - h) Kotlovka;
 - i) Kondratki;
 - j) Wysokoje;
 - k) Tietarowka;
 - l) Mozyr;
 - m) Kobryn;
 - n) Sudha (RU)/Ukrajna;
 - o) Belgorod RU/Ukrajna;
 - p) Valuyki RU/Ukrajna;
 - q) Serebryanka RU/Ukrajna;

- r) Pisarevka RU/Ukrajna;
- s) Sokhranovka RU/Ukrajna;
- t) Prokhorovka RU/Ukrajna;
- u) Platovo RU/Ukrajna;
- v) Strandzha 2 (BG) /Malkoclar (TR).

10. cikk

A szolgáltató kötelező igénybevétele

- (1) A tagállamok megteszik a megfelelő intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a joghatóságuk alá tartozó földgázipari vállalkozások az (EU) 2017/1938 rendelet 6a. cikkében felsorolt feltöltési célértékek teljesítésének és az említett rendelet 6b. cikkében e célból meghatározott intézkedések végrehajtásának egyik lehetséges eszközeként részt vegyenek a szolgáltató által szervezett keresletösszevonási folyamatban.
- (2) A föld alatti gáztárolóval rendelkező tagállamok előírják a joghatóságuk alá tartozó földgázipari vállalkozások számára, hogy az (EU) 2017/1938 rendelet 6a. cikkének (1) bekezdésében említett tárolólétesítmények esetében a 90 %-os célérték teljesítéséhez szükséges teljes mennyiség legalább 15 %-ának megfelelő mennyiséggel vegyenek részt a szolgáltató által szervezett keresletösszevonási folyamatban.
- (3) A föld alatti gáztárolóval nem rendelkező tagállamok előírják a joghatóságuk alá tartozó földgázipari vállalkozások számára, hogy az (EU) 2017/1938 rendelet 6c. cikkének (1) bekezdésében említett határkeresztező feltöltési kötelezettségek teljesítéséhez szükséges mennyiség legalább 15 %-ának megfelelő mennyiséggel vegyenek részt a szolgáltató által szervezett keresletösszevonási folyamatban.

11. cikk

Gázbeszerzési konzorcium

A szolgáltató által szervezett keresletösszevonásban részt vevő földgázipari vállalkozások és gázfogyasztó vállalkozások összehangolhatják a beszerzési szerződés feltételeinek elemeit, vagy közös beszerzési szerződéseket alkalmazhatnak annak érdekében, hogy jobb feltételeket érjenek el szállítóiknál, feltéve, hogy megfelelnek az uniós jognak, többek között az uniós versenyjognak, különösen az EUMSZ 101. és 102. cikkének – amint azt a Bizottság az 1/2003/EK rendelet 10. cikke szerinti határozatban előírhatja –, valamint a 3. cikk szerinti átláthatósági követelménynek.

Az LNG-terminálok és -vezetékek használatának fokozására irányuló intézkedések

12. cikk

Másodlagos kapacitáslekötési platform az LNG-létesítményeket és a földgáztárolókat használók számára

Az LNG-létesítmények és a földgáztárolók használói, amennyiben kívánják, a 715/2009/EK rendeletben meghatározottak szerint a másodlagos piacon viszonteladásra bocsáthatják fel nem használt szerződéses kapacitásukat. Az LNG-létesítmények és földgáztárolók üzemeltetői – egyénileg vagy regionálisan – átlátható és megkülönböztetésmentes lekötési platformot hoznak létre az LNG-létesítmény és a földgáztároló használói számára, hogy azok szerződéses kapacitásukat legkésőbb [e rendelet hatálybalépése]-től/-től számított két hónapon belül a másodlagos piacon viszonteladásra bocsáthassák.

13. cikk

Az LNG-létesítmények és a földgáztárolók átláthatósági platformja

- (1) Az LNG-létesítmények és a földgáztárolók üzemeltetői [a rendelet hatálybalépésének napja]-tól/-től számított két hónapon belül létrehoznak egy európai LNG-átláthatósági platformot és egy tárolási átláthatósági platformot, hogy átlátható és felhasználóbarát módon közvétegyék a 715/2009/EK rendelet 19. cikkében előírt információkat. A szabályozó hatóságok felkérhetik ezeket az üzemeltetőket, hogy a rendszerhasználók számára további releváns információkat hozzanak nyilvánosságra.
- (2) Azok az LNG-létesítmények, amelyek a 2003/55/EK irányelv 22. cikke és a 2009/73/EK irányelv 36. cikke alapján mentességet kaptak a harmadik felek hozzáférésére vonatkozó szabályok alól, valamint a 2009/73/EK irányelv 33. cikkének (3) bekezdésében említett, a harmadik felek hozzáférésére vonatkozó tárgyalásos rendszer hatálya alá tartozó földgáztároló-üzemeltetők [e rendelet hatálybalépésének napja]-tól/-től számított egy hónapon belül közzéteszik az infrastruktúra-használatra vonatkozó díjszabásukat.

14. cikk

A határkeresztező szállítási kapacitások hatékonyabb kihasználása

- (1) A szállítási rendszer-üzemeltetők a (2) bekezdés szerinti kihasználatlan szerződéses nem megszakítható kapacitást havi kapacitástermékként, a (2) bekezdés szerinti kihasználatlanság esetén pedig napi és napon belüli kapacitástermékeként kínálják az adott hónapra.
- (2) A szerződéses nem megszakítható kapacitás kihasználatlannak minősül, ha a rendszerhasználó az előző 30 napban a lekötött nem megszakítható kapacitás átlagosan kevesebb mint 80 %-át használta vagy kínálta fel. A szállítási rendszer-üzemeltető folyamatosan figyelemmel kíséri a fel nem használt kapacitást, és legkésőbb az (EU) 2017/459 bizottsági rendelettel összhangban a soron következő havi gördülő kapacitásaukción felkínálandó kapacitás mennyiségének bejelentése előtt tájékoztatja a rendszerhasználót a visszaveendő kapacitás mennyiségéről.

- (3) A felkínálandó kapacitás mennyisége megegyezik az előző havi átlagos kihasználtság és az egy hónapnál hosszabb időtartamra lekötött nem megszakítható kapacitás 80 %-a közötti különbséggel.
- (4) A kapacitás felosztásakor az aukción felkínált, rendelkezésre álló kapacitásnak elsőbbséget kell élveznie az e mechanizmusból származó, aukcióra kerülő kapacitással szemben.
- (5) Ha a szállítási rendszer-üzemeltető által felkínált kapacitás értékesítésre kerül, azt a szerződéses kapacitás eredeti jogosultjától visszaveszik. Az eredeti jogosult a visszavett nem megszakítható kapacitást megszakítható kapacitásként használhatja.

III. FEJEZET – A TÚLZOTT GÁZÁRAK ÉS A NAPKÖZBENI SZÉLSŐSÉGES VOLATILITÁS MEGELŐZÉSÉT CÉLZÓ INTÉZKEDÉSEK A SZÁRMAZÉKOS ENERGIATERMÉKEK PIACÁN

1. szakasz

Napon belüli ideiglenes eszköz a származékos energiatermékek piacain tapasztalható szélsőséges volatilitás kezelésére

15. cikk

Napközi volatilitáskezelési mechanizmus

- (1) 2023. január 31-ig minden kereskedési helyszín, amelyen energiával kapcsolatos, legközelebbi (front month) lejáratú árualapú származtatott termékekkel kereskednek, minden ilyen származtatott termékre vonatkozóan, amellyel az adott helyszínen kereskednek, létrehoz egy mechanizmust a napközi volatilitás kezelésére (a továbbiakban: napközi volatilitáskezelési mechanizmus), amely felső és alsó árhatáron (a továbbiakban: árhatár) alapul, azaz meghatározza azokat az árakat, amelyek felett és alatt megbízások nem hajthatók végre. A kereskedési helyszínek biztosítják, hogy a napközi volatilitáskezelési mechanizmus megakadályozza az ilyen, energiával kapcsolatos, legközelebbi (front month) lejáratú árualapú származtatott termékek árainak kereskedési napon belüli túlzott mértékű ingadozását.
- (2) A kereskedési helyszínek minden egyes, energiával kapcsolatos, legközelebbi (front month) lejáratú árualapú származtatott termékre vonatkozóan, amellyel az adott helyszínen kereskednek, meghatározzák a referenciaárhoz viszonyított árhatárok megállapítására szolgáló számítási módszert. A nap első referenciaára megegyezik a nyitóárral. Az ezt követő referenciaár a rendszeres időközönként megfigyelt utolsó piaci ár. Abban az esetben, ha a kereskedés a kereskedési napon megszakad, a megszakítást követő első referenciaár az újrakezdett kereskedés nyitóára.
- (3) Az árhatárokat vagy abszolút értékben, vagy a referenciaárhoz viszonyított százalékos eltérés formájában kell kifejezni. A kereskedési helyszínek az említett számítási módszert az egyes, energiával kapcsolatos, legközelebbi (front month) lejáratú árualapú származtatott termékek sajátosságaihoz, az ilyen származtatott termékek piacának likviditási profiljához és volatilitási profiljához igazítják. A kereskedési helyszín indokolatlan késedelem nélkül tájékoztatja az illetékes hatóságot a módszerről.
- (4) A kereskedési helyszínek a referenciaár alapján a kereskedési idő alatt rendszeres időközönként megújítják az árhatárokat.

- (5) A kereskedési helyszínek indokolatlan késedelem nélkül nyilvánosságra hozzák az általuk bevezetett, napközi volatilitáskezelési mechanizmus jellemzőit.
- (6) A napközi volatilitáskezelési mechanizmus nem helyettesíti a kereskedési helyszínek által e rendelet hatálybalépése előtt a 2014/65/EU irányelvvel összhangban már létrehozott szüneteltetési mechanizmusokat, és azok mellett alkalmazandó.
- (7) Amennyiben a kereskedési helyszín módosítani kívánja az adott, energiával kapcsolatos, legközelebbi (front month) lejáratú árualapú származtatott termékre alkalmazandó árhatárokra vonatkozó számítási módszert, indokolatlan késedelem nélkül tájékoztatja az illetékes hatóságot a tervezett módosításokról.
- (8) A Bizottság végrehajtási jogi aktusokat fogadhat el, amelyekben meghatározza a napközi volatilitáskezelési mechanizmus végrehajtásának egységes feltételeit, figyelembe véve minden egyes, energiával kapcsolatos, legközelebbi (front month) lejáratú árualapú származtatott termék sajátosságait, az ilyen származtatott termék piacának likviditási profilját és volatilitási profilját. Különösen azon kereskedési helyszínek zavartalan működésének biztosítása érdekében, amelyeken energiával kapcsolatos, legközelebbi (front month) lejáratú árualapú származtatott termékekkel kereskednek, a Bizottság meghatározhatja az árhatárok megújításának időközzeit, illetve azokat az intézkedéseket, amelyeket akkor kell meghozni, ha a kereskedés túllép az említett árhatárokon. A végrehajtási jogi aktusokat a 33. cikkben említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

16. cikk

Az illetékes hatóságok szerepe

- (1) A napközi volatilitáskezelési mechanizmus végrehajtását az illetékes hatóságok felügyelik. Az illetékes hatóságok biztosítják, hogy a napközi volatilitáskezelési mechanizmusoknak a tagállamukban székhellyel rendelkező kereskedési helyszínek általi végrehajtásában mutatkozó eltéréseket az érintett kereskedési helyszínek vagy árualapú származtatott termékek sajátosságai megfelelően indokolják.
- (2) Az illetékes hatóságok biztosítják, hogy a kereskedési helyszínek megfelelő előzetes mechanizmusokat vezessenek be annak biztosítására, hogy az energiával kapcsolatos, legközelebbi (front month) lejáratú árualapú származtatott termékek piacán a túlzott volatilitás a 15. cikk (1) bekezdésében említett, napközi volatilitáskezelési mechanizmus létrehozásáig csökkenjen.
- (3) Az illetékes hatóságok e rendelet hatálybalépésétől számított három héten belül, majd azt követően rendszeres időközönként jelentést tesznek az Európai Értékpapírpiaci Hatóságnak (ESMA) a napközi volatilitáskezelési mechanizmus általuk felügyelt kereskedési helyszínek általi végrehajtásáról.

17. cikk

Az ESMA koordinációs szerepe

- (1) Az ESMA az illetékes hatóságok által a 3. cikk (3) bekezdésével összhangban benyújtott jelentések alapján koordinálja és nyomon követi a napközi volatilitáskezelési mechanizmusok végrehajtását.
- (2) Az ESMA az illetékes nemzeti hatóságok jelentései alapján dokumentálja az Unión belüli joghatóságok között a napközi volatilitáskezelési mechanizmusok

végrehajtásában mutatkozó eltéréseket. Az ESMA [HL: kérjük, illesszék be az e rendelet hatálybalépését 6 hónappal követő dátumot]-ig jelentést nyújt be a Bizottságnak, amelyben értékeli a napközi volatilitáskezelési mechanizmusok hatékonyságát. E jelentés alapján a Bizottság mérlegeli, hogy benyújt-e javaslatot a Tanácsnak e rendelet módosítására.

2. szakasz

Az ACER megbízása az árakra vonatkozó objektív adatok gyűjtésével és közzétételével

18. cikk

Az ACER árértékeléssel és referenciaárakkal kapcsolatos feladatai és hatásköre

- (1) Az ACER sürgősen napi LNG-árértékelést készít és tesz közzé, amely legkésőbb e rendelet hatálybalépésétől számított két héten belül megkezdődik. Az LNG-árértékelés céljából az ACER rendszeresen összegyűjti és feldolgozza az ügyletre vonatkozó LNG-piaci adatokat.
- (2) Az ACER legkésőbb március 31-től kezdődően napi LNG-referenciaértéket állít össze és tesz közzé. Az LNG-referenciaérték alkalmazása céljából az ACER szisztematikusan összegyűjti és feldolgozza az összes LNG-piaci adatot.
- (3) E szakasz szerinti feladatainak ellátása céljából az ACER az 1227/2011/EU rendelet és az 1348/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet által ráruházott hatáskörökkel rendelkezik, az LNG-piaci szereplőkre pedig az 1227/2011/EU rendeletben foglalt, a piaci szereplőkre vonatkozó kötelezettségek és tilalmak alkalmazandók.

19. cikk

LNG-árértékelés és -referenciaérték

- (1) Az LNG-árértékelést naponta, és legkésőbb közép-európai idő szerint 18:00 óráig közzé kell tenni a végleges ügyleti ár értékelése céljából. 2023. március 1-jéig az LNG-árértékelés közzétételén túl az ACER naponta, legkésőbb 19:00 óráig vagy a technikailag lehetséges legrövidebb időn belül közzéteszi az LNG-referenciaértéket.
- (2) E cikk alkalmazásában az ACER igénybe veheti harmadik fél szolgáltatásait.

20. cikk

Az LNG-piaci adatok benyújtása az ACER-nek

- (1) Az LNG-piaci szereplők az LNG-piaci adatokat az ACER-nek a 21. cikkben meghatározott előírásoknak megfelelően naponta, magas színvonalú átviteli protokollon keresztül nyújtják be, a napi árértékelés közzététele előtt – amennyire technikailag lehetséges – a valós időhöz legközelebbi időpontban (18:00 órakor).
- (2) A Bizottság végrehajtási jogi aktusokat fogadhat el, amelyekben meghatározza azt az időpontot, ameddig a piaci adatokat az (1) bekezdésben említett LNG-árértékelés napi közzététele előtt be kell nyújtani. A végrehajtási jogi aktusokat a 33. cikkben említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.
- (3) Adott esetben az ACER a Bizottsággal folytatott konzultációt követően iránymutatást ad ki a következőkről:
 - a) a bejelentendő információk, valamint az 1348/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet szerinti adatszolgáltatási kötelezettség hatálya alá tartozó ügyletek és

- alapvető adatok aktuális részletei, beleértve a vételi és eladási ajánlatokat, valamint
- b) az előírt piaci adatok szolgáltatására vonatkozó eljárás, szabvány és elektronikus formátum, valamint műszaki és szervezési követelmények.
- (4) Az LNG-piaci szereplők a szükséges LNG-piaci adatokat díjmentesen és az ACER által létrehozott jelentéstételi csatornákon keresztül nyújtják be az ACER-nek.

21. cikk

A piaci adatok minősége

- (1) Az LNG-piaci adatoknak a következőket kell tartalmazniuk:
- a) a szerződés felei, beleértve a vétel/eladás jelzését;
 - b) az adatszolgáltató fél;
 - c) az ügyleti ár;
 - d) a szerződéses mennyiségek;
 - e) a szerződés értéke;
 - f) az LNG-szállítmány érkeztetésére rendelkezésre álló időkeret;
 - g) a teljesítés feltételei;
 - h) a teljesítési pontok;
 - i) az időbélyegző adatai az alábbiak mindegyikére vonatkozóan:
 - i. a vételi vagy eladási ajánlat benyújtásának időpontja;
 - ii. az ügylet időpontja;
 - iii. a vételi ajánlat, az eladási ajánlat vagy az ügylet bejelentésének időpontja;
 - iv. az LNG-piaci adatok ACER-hez való beérkezése.
- (2) Az LNG-piaci szereplők az alábbi mértékegységekben és pénznemekben szolgáltatnak LNG-piaci adatokat az ACER-nek:
- a) az ügyleti, vételi és eladási egységeket a szerződésben meghatározott pénznemben és EUR/MWh-ban kell bejelenteni, és azoknak adott esetben tartalmazniuk kell az alkalmazott átváltási árfolyamokat;
 - b) a szerződéses mennyiségeket a szerződésekben meghatározott mértékegységekben és MWh-ban kell bejelenteni;
 - c) az érkeztetésre rendelkezésre álló időkeretet UTC-formátumban kell megadni;
 - d) a teljesítési pontot egy, az ACER jegyzékében szereplő érvényes azonosítónak kell jelölnie (a bejelentésköteles LNG-létesítmények jegyzéke, valamint az 1227/2011/EU rendelet és az 1348/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet); az időbélyegzővel kapcsolatos információkat UTC-formátumban kell bejelenteni;
 - e) adott esetben meg kell adni – teljes egészében – a hosszú távú szerződésben szereplő azon árképletet, amelyből az árat levezették.

- (3) Az ACER iránymutatást ad ki arra vonatkozóan, hogy mely kritériumok alapján felelős egyetlen adatszolgáltató az egy adott referencia-időszakon belül benyújtott LNG-piaci adatok jelentős részéért, és hogy ezt a helyzetet hogyan kell kezelni a napi LNG-árértékelés és az LNG-referenciaértékek tekintetében.

22. cikk

Az üzletmenet folytonossága

Az ACER rendszeresen felülvizsgálja és aktualizálja az LNG-árértékeléssel és LNG-referenciaértékekkel kapcsolatos módszertanát, továbbá a piaci adatok bejelentéséhez, valamint az LNG-árértékelések és az LNG-referenciaértékek közzétételéhez használt módszertant, figyelembe véve a piaci adatokat szolgáltatók véleményét.

3. szakasz

23. cikk

A piaci korrekciós mechanizmus

- (1) A Tanács a Bizottság javaslata alapján határozatot fogadhat el a túlzott gázárak eseteinek korlátozására szolgáló ideiglenes mechanizmusról.
- (2) Az (1) bekezdésben említett határozat:
- a) dinamikus piaci korrekciós mechanizmust határoz meg a földgázügyletekre vonatkozóan a Gasunie Transport Services B.V. által működtetett Title Transfer Facility (TTF) virtuális kereskedési ponton. Más uniós gázkereskedelmi csomópontok dinamikus árfolyosón keresztül kapcsolódhatnak a korrigált azonnali TTF-árhoz;
 - b) nem érinti a tőzsdén kívüli gázkereskedelmet;
 - c) nem veszélyeztetheti az Unió gázellátásának biztonságát;
 - d) függ a gázmegtakarítási cél megvalósítása terén elért eredményektől;
 - e) nem vezethet a gázfogyasztás növekedéséhez;
 - f) úgy kerül kialakításra, hogy ne akadályozza az EU-n belüli piaci alapú gázáramlást;
 - g) nem befolyásolhatja a származékos energiac piacok stabilitását és szabályos működését; valamint
 - h) figyelembe veszi a gázpiaci árakat az Unió különböző szervezett piacain.

24. cikk

A piaci korrekciós mechanizmus felfüggesztése

A Tanács a Bizottság javaslatával összhangban és az ACER esetleges ajánlását követően haladéktalanul határozatot fogad el a piaci korrekciós mechanizmus felfüggesztéséről, amennyiben a bevezetés okai már nem állnak fenn – különösen a túlzott gázárak esetei tekintetében –, vagy ha nem kívánt piaci zavarok lépnek fel, amelyek negatívan befolyásolják az ellátás biztonságát és az EU-n belüli gázáramlást. A piaci korrekciós mechanizmus csak addig alkalmazandó, amíg e rendelet hatályban van.

IV. FEJEZET – INTÉZKEDÉSEK GÁZELLÁTÁSSAL KAPCSOLATOS VÉSZHELYZET ESETÉN

1. szakasz

Allokációs mechanizmus regionális vagy uniós szintű vészhelyzet esetén

25. cikk

Allokációs mechanizmus létrehozására vonatkozó javaslat

- (1) A Tanács a Bizottság javaslata alapján határozatot fogadhat el a szolidaritási megállapodásokra vonatkozó alapértelmezett feltételekkel összhangban álló árképzési mechanizmusról, valamint a gázkapacitások azon tagállamok számára történő allokálásáról, amelyek tekintetében az (EU) 2017/1938 rendelet 12. cikkének (1) bekezdésével összhangban regionális vagy uniós vészhelyzet került kihirdetésre.
- (2) A gázellátás valamely egész régiót érintő jelentős zavara esetén a határozat biztosítja a rendelkezésre álló gázforrásokhoz való hozzáférés megfelelő elosztását a tagállamok között.

26. cikk

A válságkezelő csoport bevonása

A javaslat bevonja az (EU) 2017/1938 rendelet 12. cikkének (4) bekezdésében említett válságkezelő csoportot az allokációs mechanizmus kialakításába és végrehajtásába.

2. szakasz

Gázellátási szolidaritás a villamosenergia-ellátás, az alapvető fontosságú iparágak és a védett felhasználók érdekében

27. cikk

A szolidaritásalapú védettség kiterjesztése a villamosenergia-ellátás biztonsága szempontjából kritikus gázmennyiségekre

- (1) Az (EU) 2017/1938 rendelet 13. cikkének (1) és (2) bekezdése szerinti szolidaritási intézkedés csak akkor alkalmazandó, ha a kérelmező tagállam nem volt képes fedezni:
 - a) a szolidaritási alapon védett felhasználók gázellátásában fellépő hiányt, vagy
 - b) az 1. mellékletben meghatározott, a villamosenergia-ellátás biztonsága szempontjából kritikus gázmennyiséget, a 11. cikk (3) bekezdésében említett intézkedés alkalmazása ellenére. Ennek során a 13. cikk (3) bekezdésének b)–d) pontjában foglalt feltételek alkalmazandók.
- (2) Azok a tagállamok, amelyek az (EU) 2017/1938 rendelet 13. cikkének (1) vagy (2) bekezdése értelmében kötelesek szolidaritást nyújtani, jogosultak levonni a szolidaritási ajánlatból:
 - a) a védett felhasználók ellátásához szükséges alapvető mennyiségeket; és
 - b) a villamosenergia-ellátás biztonsága szempontjából kritikus gázmennyiségeket.
- (3) A villamosenergia-ellátás biztonsága szempontjából kritikus gázmennyiségek nem haladhatják meg az 1. mellékletben megjelölt mennyiségeket. Abban az esetben, ha a

tagállam bizonyítani tudja, hogy villamosenergia-válságának elkerülése érdekében nagyobb mennyiségű gázra volna szüksége, a Bizottság kellően indokolt kérelem alapján dönthet úgy, hogy engedélyezi nagyobb mennyiségek levonását.

28. cikk

A védett felhasználókat érintő keresletcsökkentési intézkedések

- (1) A tagállamok kivételesen és e rendelet alkalmazásának időtartamára intézkedéseket hozhatnak az (EU) 2017/1938 rendelet 2. cikkének 5. pontjában meghatározott védett felhasználók nem alapvető fontosságú fogyasztásának csökkentése érdekében, mindenekelőtt akkor, ha az (EU) 2017/1938 rendelet 11. cikkének (1) bekezdése és 12. cikke szerinti válságsszintek egyike vagy az (EU) 2022/1369 rendelet szerinti uniós riasztás kihirdetésre kerül. Az ilyen intézkedéseknek a gáz nem alapvető felhasználására kell korlátozódniuk, és figyelembe kell venniük a koordinált gázkereslet-csökkentési intézkedésekről szóló, 2022. augusztus 5-i (EU) 2022/1369 tanácsi rendelet 6. cikkének (2) bekezdésében meghatározott elemeket.
- (2) A földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 2009. július 13-i 2009/73/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkének (3) bekezdésével összhangban – a tagállamok által – meghatározott védelemre szoruló felhasználók fogyasztása semmilyen körülmények között sem csökkenthető, és a tagállamok az (1) bekezdés alkalmazásának eredményeként a védett felhasználókat nem zárhatják ki az ellátásból.

29. cikk

A határokon átnyúló áramlásokra vonatkozó biztosítékok

A határokon átnyúló gázáramlásokra vagy a gázinfrastruktúrához való hozzáférésre vonatkozó indokolatlan korlátozások, illetve egy másik tagállam gázellátását veszélyeztető intézkedések megszüntetésére irányuló, az (EU) 2017/1938 rendelet 12. cikke (6) bekezdésének első albekezdése szerinti bizottsági felkérés esetén az (EU) 2017/1938 rendelet 2. cikkének 7. pontjában meghatározott, hatáskörrel rendelkező hatóság vagy a tagállam módosítja intézkedését vagy intézkedést hoz az (EU) 2017/1938 rendelet 12. cikke (5) bekezdésének való megfelelés biztosítására. Az említett rendelet 12. cikke (6) bekezdésének második albekezdése szerinti eljárás nem alkalmazandó.

3. szakasz

A szolidaritási intézkedések bevezetésének szabályai

30. cikk

A szolidaritási kötelezettségek ideiglenes kiterjesztése az LNG-létesítményekkel rendelkező tagállamokra

- (1) Az (EU) 2017/1938 rendelet 13. cikkének (1) bekezdése szerinti szolidaritási intézkedések meghozatalára vonatkozó kötelezettség nemcsak a kérelmező tagállammal közvetlenül összekapcsolt tagállamokra vonatkozik, hanem az LNG-létesítményekkel rendelkező tagállamokra is, feltéve, hogy rendelkezésre áll a kérelmező tagállamba történő gázszállításához szükséges infrastruktúra.

- (2) Az LNG-létesítményekkel rendelkező azon tagállamok, amelyek nem kapcsolódnak közvetlenül a kérelmező tagállamhoz, kétoldalúan megállapodhatnak bármely más tagállammal a szolidaritás nyújtására alkalmazandó szükséges műszaki, jogi és pénzügyi szolidaritási szabályokról.
- (3) A 31. cikk szerinti szolidaritási intézkedések meghozatalára vonatkozó alapértelmezett szabályok a nem összekapcsolt tagállamokra is alkalmazandók, amennyiben a szolidaritási kérelem kézhezvételének időpontjában nincs megkötve kétoldalú megállapodás.

31. cikk

A szolidaritási intézkedések meghozatalának alapértelmezett szabályai

- (1) Amennyiben két tagállam nem állapodott meg az (EU) 2017/1938 rendelet 13. cikkének (10) bekezdése szerinti szükséges műszaki, jogi és pénzügyi szabályokról (a továbbiakban: szolidaritási megállapodás), a 13. cikk (1) bekezdésében foglalt kötelezettség szerinti gázszállításra vészhelyzet esetén az e cikkben meghatározott feltételek vonatkoznak.
- (2) A szolidaritási intézkedésnek az (EU) 2017/1938 rendelet 13. cikke (8) bekezdése szerinti ellentételezése nem haladhatja meg az észszerű költségeket. Az ellentételezés minden esetben magában foglalja a következőket:
 - a) a szolidaritást nyújtó tagállamban érvényes ár;
 - b) a tárolás és a teljesítési pontra történő szállítás költségei;
 - c) egyéb költségek, amennyiben ezekről a kérelmező tagállam és a szolidaritást nyújtó tagállam megállapodik.
- (3) Amennyiben a kérelmező tagállam és a szolidaritást nyújtó tagállam nem állapodik meg másik árban, a kérelmező tagállamnak szállított gáz árának meg kell felelnie a szolidaritási kérelmet megelőző 30 napban a szolidaritást nyújtó tagállamban érvényes átlagos piaci árának; illetve a megelőző hónapban a legközelebbi elérhető tőzsdén, virtuális kereskedési ponton vagy valamely elfogadott elosztó központban érvényes, megfelelő átlagos piaci árának.
- (4) A szállítás és a tárolás költségeit a szolidaritást kérő tagállam viseli. A kérelmező tagállam és a szolidaritást nyújtó tagállam szabadon megállapodhat további költségekről és feltételekről is.
- (5) Hacsak a kérelmező tagállam és a szolidaritást nyújtó tagállam nem állapodik meg eltérő ellentételezési feltételekről, az (EU) 2017/1938 rendelet 13. cikkének (8) bekezdése alapján járó ellentételezés nem foglalhatja magában:
 - a) a szolidaritás nyújtásával kapcsolatos, a folyamatos terhelés felhasználóoldali kötelező csökkentésének elrendeléséből eredő pénzügyi vagy egyéb károk költségeit;
 - b) a szolidaritást nyújtó tagállamban folytatott bírósági vagy választottbírósági eljárások költségeit.
- (6) Az (EU) 2017/1938 rendelet 13. cikkének (8) bekezdése szerinti szolidaritási kérelem keretében szállított gázmennyiségért járó ellentételezést a szolidaritást kérő tagállam közvetlenül fizeti ki a szolidaritást nyújtó tagállamnak vagy az utóbbi által a szolidaritási ajánlatban megjelölt szervezetnek.

- (7) Az a tagállam, amelyhez a szolidaritási kérelmet intézték, a lehető leghamarabb, de legkésőbb a kérelmet követő [3] napon belül meghozza a szolidaritási intézkedéseket. Egy tagállam csak akkor tagadhatja meg a szolidaritást kérő tagállamtól a szolidaritás nyújtását, ha bizonyítja, hogy:
- a) maga sem rendelkezik elegendő gázzal szolidaritási alapon védett felhasználóinak ellátásához vagy a villamosenergia-ellátás biztonsága szempontjából kritikus gázmennyiségek tekintetében; vagy
 - b) nem rendelkezik elegendő rendszerösszekötő kapacitással, összefüggésben a 2017/1938 rendelet 13. cikkének (7) bekezdésében meghatározottakkal, és nincs lehetősége LNG biztosítására.
- (8) A tagállamok az e cikkben előírt alapértelmezett szabályokon túlmenően is megállapodhatnak a szolidaritás nyújtásának technikai szabályairól és összehangolásáról.
- (9) E cikk rendelkezései nem érintik a gázrendszer biztonságos és megbízható üzemeltetésére vonatkozó meglévő szabályokat.

32. cikk

A szolidaritási megállapodás hiányában alkalmazandó szolidaritási intézkedésekre vonatkozó eljárás

- (1) Az (EU) 2017/1938 rendelet 13. cikke szerinti szolidaritási intézkedések alkalmazását kérő tagállam szolidaritási kérelmet intéz egy másik tagállamhoz, amelyben feltünteti legalább a következő információkat: az igényelt gázmennyiség, valamint a gáznyomásra, a fűtőértékre, a teljesítési pontra, az első lehetséges teljesítés ütemezésére és a teljesítések várható időtartamára vonatkozó adatok.
- (2) A szolidaritási kérelmet egyidejűleg kell megküldeni a szolidaritási intézkedések meghozatalára potenciálisan képes tagállamoknak, a Bizottságnak és az (EU) 2017/1938 rendelet 10. cikke (1) bekezdésének g) pontja alapján megjelölt nemzeti válságkezelőknek.
- (3) A szolidaritási kérelmet fogadó tagállamok választ küldenek, amelyben feltüntetik a teljesítési pontokra a kért időpontban szállítható mennyiséget, beleértve az esetleges korlátozásból vagy a stratégiai készletek felszabadításából eredő mennyiséget is, amennyiben nem elegendő az önkéntes piaci alapú intézkedésekkel biztosítható mennyiség.
- (4) A szolidaritási kérelmet legalább 24 órával a megadott teljesítési időpont előtt kell benyújtani. A szolidaritási kérelemre 24 órán belül válaszolni kell. A kézhezvételt és a kérelmező tagállam által átveendő mennyiséget vissza kell igazolni a szükséges teljesítési időt megelőző 24 órán belül.
- (5) A kérelmet egy vagy több napra nézve lehet benyújtani; a válaszban vissza kell igazolni az időtartamot.
- (6) Amennyiben több tagállam nyújt szolidaritást, és közülük egy vagy több tagállammal kétoldalú szolidaritási megállapodások vannak érvényben, a kétoldalú megállapodást kötött tagállamok között ezek a megállapodások az irányadóak. Az e cikk szerinti alapértelmezett szabályok csak a többi szolidaritást nyújtó tagállam tekintetében alkalmazandók.

- (7) A Bizottság megkönnyítheti a szolidaritási megállapodások végrehajtását, mégpedig a kérelmek és ajánlatok valós idejű továbbítását lehetővé tevő, biztonságos online platformként megjelenő sablon segítségével.

V. FEJEZET – ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

33. cikk

Bizottsági eljárás

- (1) A Bizottságot egy bizottság segíti. Ez a bizottság a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról szóló, 2011. február 16-i 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.
- (2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni.

34. cikk

Hatálybalépés és alkalmazás

Ez a rendelet az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő napon lép hatályba. A 14. cikk alkalmazását a rendelet hatálybalépését követően három hónappal kell megkezdeni.

Ezt a rendeletet a hatálybalépésétől számított egy évig kell alkalmazni.

35. cikk

Felülvizsgálat

A Bizottság legkésőbb 2023. október 1-jéig elvégzi e rendelet felülvizsgálatát az Unió gázellátásának általános helyzetére tekintettel, és a felülvizsgálat főbb megállapításairól jelentést tesz a Tanácsnak. A Bizottság a szóban forgó jelentés alapján javasolhatja e rendelet érvényességének meghosszabbítását.

Ez a rendelet a Szerződéseknek megfelelően teljes egészében kötelező, és közvetlenül alkalmazandó a tagállamokban.

Kelt Strasbourgban, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök

PÉNZÜGYI KIMUTATÁS

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

1.1. A javaslat/kezdemenyezés címe

1.2. Az érintett szakpolitikai terület(ek)

1.3. A javaslat/kezdemenyezés a következőre irányul:

1.4. Célkitűzés(ek)

1.4.1. Általános célkitűzés(ek)

1.4.2. Konkrét célkitűzés(ek)

1.4.3. Várható eredmény(ek) és hatás(ok)

1.4.4. Teljesítménymutatók

1.5. A javaslat/kezdemenyezés indoklása

1.5.1. Rövid vagy hosszú távon kielégítendő szükséglet(ek) a kezdeményezés végrehajtásának részletes ütemtervével

1.5.2. Az Unió részvételéből származó hozzáadott érték (adódhat többek között a koordinációból eredő előnyökből, a jogbiztonságból, a fokozott hatékonyságból vagy a kiegészítő jellegből). E pontban „az Unió részvételéből származó hozzáadott érték” azt az uniós részvételből adódó értéket jelenti, amely többletként jelentkezik ahhoz az értékhez képest, amely a tagállamok egyedüli fellépése esetén jött volna létre.

1.5.3. Hasonló korábbi tapasztalatok tanulsága

1.5.4. A többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség és egyéb megfelelő eszközökkel való lehetséges szinergiák

1.5.5. A rendelkezésre álló különböző finanszírozási lehetőségek értékelése, ideértve az átcsoportosítási lehetőségeket is

1.6. A javaslat/kezdemenyezés időtartama és pénzügyi hatása

1.7. Tervezett irányítási módszer(ek)

2. IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések

2.2. Irányítási és kontrollrendszer(ek)

2.2.1. Az irányítási módszer(ek), a finanszírozás végrehajtási mechanizmusai, a kifizetési módok és a javasolt kontrollstratégia indoklása

2.2.2. A felismert kockázatokkal és a csökkentésükre létrehozott belső kontrollrendszerekkel kapcsolatos információk

2.2.3. A kontroll költség hatékonyságának becslése és indoklása (a „kontroll költségei ÷ a kezelt kapcsolódó források értéke” hányados) és a hibakockázat várható szintjeinek értékelése (kifizetéskor és záráskor)

2.3. A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések

3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

3.1. A többéves pénzügyi keret érintett fejezete/fejezetei és a költségvetés érintett kiadási sora/sorai

3.2. A javaslat előirányzatokra gyakorolt becsült pénzügyi hatása

3.2.1. Az operatív előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

3.2.2. Operatív előirányzatokból finanszírozott becsült kimenet

3.2.3. Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

3.2.4. A jelenlegi többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség

3.2.5. Harmadik felek részvétele a finanszírozásban

3.3. A bevételre gyakorolt becsült hatás

PÉNZÜGYI KIMUTATÁS

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

1.1. A javaslat/kezdemenyezés címe

Javaslat – A Tanács rendelete az energiaválság idején történő közös gázbeszerzésről és a földgáz-infrastruktúra hatékony használatáról

1.2. Az érintett szakpolitikai terület(ek)

Szakpolitikai terület: Energia

Tevékenység:

Az EU energiaplatformja

Az LNG árának/referenciaértékének megállapítása

1.3. A javaslat/kezdemenyezés a következőre irányul:

X új intézkedés

☐ kísérleti projektet/előkészítő intézkedést követő új intézkedés²⁵

☐ jelenlegi intézkedés meghosszabbítása

☐ egy vagy több intézkedés összevonása vagy átalakítása egy másik/új intézkedéssé

1.4. Célkitűzés(ek)

1.4.1. Általános célkitűzés(ek)

Az Oroszországi Föderációból származó gázellátás zavaraiival összefüggésben a „REPowerEU” közlemény bejelentette, hogy közös beszerzési megállapodásokat dolgoz ki a gáz, az LNG és a hidrogén beszerzésére.

A javaslat célja tehát, hogy segítsen a tagállamok és az Energiaközösség szerződő feleinek területén működő gázipari vállalkozásoknak abban, hogy további LNG- és vezetékesgáz-készleteket szerezzenek be a kieső orosz gázmennyiség pótlására. Ez a mechanizmus egyben a jövőbeli közös hidrogénbeszerzés alapját is jelentheti.

A javaslat emellett a vezetékesrendszer szűkületkezelésére irányuló jelenlegi intézkedéseket hivatott megerősíteni annak érdekében, hogy a gázrendszer-üzemeltetők gyorsan reagálni tudjanak a gázáramlásban bekövetkező változásokra és az esetleges szerződéses szűkületekre. Ezenkívül az új szabályok felgyorsíthatják a fel nem használt hosszú távú kapacitások értékesítését is.

Rendkívül fontos optimalizálni az uniós LNG-terminálok LNG-fellevőképességét és a tárolólétesítmények használatát is. Szükség van egy átláthatósági platformra, és a csővezetékes gázszállítás területén létező piacok mintájára meg kell szervezni a másodlagos kapacitások piacát.

LNG-referenciaérték

Gondoskodni kell arról, hogy az importált LNG-szállítmányok árazása stabil és kiszámítható legyen, hiszen ezek a szállítmányok elengedhetetlenek azon gázmennyiség pótlásához, amely elmaradna az orosz gázbehozatal valószínű

²⁵

A költségvetési rendelet 58. cikke (2) bekezdésének a) vagy b) pontja szerint.

leállítás esetén. Ez a javaslat azzal bízta meg az Energiaszabályozók Európai Együttműködési Ügynökségét (ACER), hogy – valós idejű információkat gyűjtve valamennyi napi ügyletről – hozzon létre egy objektív eszközt az uniós LNG-behozatal árának értékelésére. Ezzel átfogóbb információkhoz jutnak a vevők és átláthatóbbá válnak az árak.

Az ellátásbiztonság növelése

A jelenlegi, kihívásokkal teli helyzetben az EU ellátásbiztonságot érintő válaszcselekedéseinek okvetlenül magukban kell foglalniuk a gázkereslet proaktív csökkentését, hogy fel tudjunk készülni az esetleges ellátási zavarokra, de ugyanakkor elkerüljük a tárolólétesítmények kiürülését. Ahhoz, hogy a lehető legjobban előre jelezhessük a 2023/2024-es téli idény alakulását és a legjobban fel tudjunk készülni a téli idényre, valamint hogy – az (EU) 2022/1032 rendeletben foglaltaknak megfelelően – 90 %-ra fel tudjuk tölteni a föld alatti tárolókat, minden olyan gázmennyiség jól jön, amellyel most csökkenteni tudjuk a gázkeresletet. Ezért a keresletcsökkentésről szóló rendelet érvényességét a 2023 augusztusát követő időszakra is meg kell hosszabbítani, a gázkereslet csökkentésére irányuló erőfeszítéseket pedig 2023 márciusa után is fenn kell tartani.

Addig is, hogy minél jobban felkészüljünk a télen bekövetkező esetleges vészhelyzetekre, és mivel fontos, hogy valamennyi fogyasztói csoport a lehetőségeihez mérten hozzájáruljon a gázmeztakarításhoz, ez a javaslat lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy kivételesen a védett felhasználók „nem alapvető gázfogyasztásának” csökkentését célzó intézkedéseket hozzanak, feltéve, hogy ez nem gyengíti azon kiszolgáltatót fogyasztók védelmét, akiknek nincs mozgásterük fogyasztásuk csökkentésére, és feltéve, hogy ez nem vezet egyetlen védett felhasználó hálózatról való lekapcsolásához sem.

A javaslat bevezet egy tagállamok közötti alapértelmezett mechanizmust annak biztosítására, hogy azok rendkívül súlyos gázhiányhoz vezető vészhelyzetben segítséget nyújtsanak egymásnak a szolidaritási alapon védett felhasználók és a kritikus jelentőségű gáztüzelésű erőművek ellátására. A javaslat arra is kitér, hogy a tagállamok bizonyos feltételek mellett szolidaritási kérelmet nyújthassanak be, amennyiben fennáll annak a veszélye, hogy a villamosenergia-rendszereik megfelelő működésének biztosításához nélkülözhetetlen gáztüzelésű erőművek nem jutnak hozzá a kritikus gázmennyiséghez.

Végezetül a javaslat rámutat arra, hogy jelentős gázellátási zavarokkal és ellátási hiánnyal járó, uniós vagy regionális szintű vészhelyzet is kialakulhat. Ebben az esetben az Uniónak készen kell állnia arra, hogy a különféle szolidaritási mechanizmusokat gyorsan és regionális szinten összehangolt módon tudja alkalmazni a szükséghelyzet enyhítése érdekében.

1.4.2. Konkrét célkitűzés(ek)

1. konkrét célkitűzés

Mechanizmus létrehozása a közös földgáz- és LNG-beszerezés lebonyolítására.

2. konkrét célkitűzés

Hozzájárulás a meglévő csővezetékek és az uniós LNG-terminálok (szerződéses és fizikai) szűköleteinek megelőzéséhez.

3. konkrét célkitűzés

A gázáramok fel nem használt hosszú távú kapacitásainak gyorsabb értékesítése.

4. konkrét célkitűzés

Egy átláthatósági platform és a másodlagos LNG-kapacitások szervezett piacának kialakítása a csővezetékes gázszállítás területén létező piacok mintájára.

5. konkrét célkitűzés

Az LNG napi árának/referenciaértékének megállapítása az Energiaszabályozók Európai Együttműködési Ügynöksége (ACER) által.

6. konkrét célkitűzés

Alapértelmezett szolidaritási mechanizmus létrehozása a tagállamok között rendkívül súlyos gázhiányhoz vezető vészhelyzet esetére; a gáztüzelésű erőművekre vonatkozó egyedi rendelkezések meghatározása ebben az összefüggésben.

7. konkrét célkitűzés

Annak lehetővé tétele, hogy a tagállamok kivételesen a védett felhasználók „nem alapvető gázfogyasztásának” csökkentését célzó intézkedéseket hozzanak, feltéve, hogy az nem gyengíti a kiszolgáltatott fogyasztók védelmét.

8. konkrét célkitűzés

A jelentős gázellátási zavarokkal és ellátási hiánnyal járó uniós vagy regionális vészhelyzet eshetőségének számba vétele és az Unió felkészítése arra, hogy a különféle szolidaritási mechanizmusokat gyorsan és regionális szinten összehangolt módon tudja alkalmazni a sürgősségi helyzet enyhítése érdekében.

1.4.3. Várható eredmény(ek) és hatás(ok)

Tüntesse fel, milyen hatásokat gyakorolhat a javaslat/kezdemenyezés a kedvezményezettek/célcsoportokra.

A javaslat rendkívüli intézkedés, amelynek célja az uniós gázinfrastruktúra hatékonyabb felhasználása a szolidaritás szellemében, valamint a gáz- és szükség esetén hidrogénellátás új forrásainak és módjainak felkutatása a jövőben.

A javaslat létrehoz egy LNG-referenciaértéket, amelynek köszönhetően a vevők átfogóbb tájékoztatást kaphatnak majd, az árak átláthatósága pedig javulni fog.

A javaslat megerősíti az uniós földgázellátás-biztonsági architektúrát, hogy az Unió adott esetben felkészültebben tudja kezelni a sürgősségi helyzetet.

1.4.4. Teljesítménymutatók

Határozza meg az előrehaladás és az eredmények nyomon követésére szolgáló mutatókat.

1. konkrét célkitűzés

A mechanizmus létrehozása és különböző piaci szereplők általi közös használata.

2. konkrét célkitűzés

A meglévő csővezetékek és az uniós LNG-terminálok (szerződéses és fizikai) szűköleteinek szintje.

3. konkrét célkitűzés

Javulás a gázáramok fel nem használt hosszú távú kapacitásainak értékesítése terén.

4. konkrét célkitűzés

Egy átláthatósági platform és a másodlagos LNG-kapacitások szervezett piacának kialakítása a csővezetékes gázszállítás területén létező piacok mintájára.

5. konkrét célkitűzés

Az LNG árának/referenciaértékének naponta történő közzététele az ACER által.

6. konkrét célkitűzés

A tagállamok képesek kezelni a rendkívül súlyos gázhiányhoz vezető vészhelyzeteket az alapértelmezett szolidaritási mechanizmus révén.

7. konkrét célkitűzés

A tagállamok úgy határozzák meg a védett felhasználók „nem alapvető gázfogyasztását”, hogy az nem gyengíti a kiszolgáltatott fogyasztók védelmét.

8. konkrét célkitűzés

A tagállamok képesek arra, hogy regionális szinten összehangolt módon lépjenek fel a sürgősségi helyzet enyhítése érdekében.

1.5. A javaslat/kezdeményezés indoklása

1.5.1. Rövid vagy hosszú távon kielégítendő szükséglet(ek) a kezdeményezés végrehajtásának részletes ütemtervével

Figyelembe véve az energiaválság dimenzióját, valamint annak társadalmi, gazdasági és pénzügyi hatását, a Bizottság helyénvalónak tartja, hogy általános hatályú, közvetlenül és azonnal alkalmazandó rendeletet hozzon. Ez gyors, egységes és uniós szintű együttműködési mechanizmust eredményezne.

A javaslat megvalósításához további forrásokra lesz szükség az Energiaügyi Főigazgatóság, a Versenypolitikai Főigazgatóság és az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége (ACER) részére.

A javaslat különösen az ACER számára határoz meg új feladatokat, mégpedig az LNG napi árának és az LNG napi referenciaértékének megállapítását és közzétételét. Az ACER-nek be kell tartania az IOSCO (Értékpapír-felügyelet Nemzetközi Szervezete) árjelentő ügynökségekre vonatkozó elveit, amelyek megkövetelik az értékelők jártasságát, a folytonossági és utódlási tervezést, az értékelők felügyeletét, az ellenőrzési nyomvonalat és a panaszkezelést. Az IOSCO követelményeinek való megfelelés érdekében 5 ideiglenes alkalmazott formájában további 5 teljes munkaidős egyenértékre lesz szükség.

Az új ideiglenes alkalmazottak feladata lesz, hogy iránymutatást nyújtsanak az LNG-vel kapcsolatos napközi jelentéstételhez, beleértve a vételi és eladási ajánlatokat, annak érdekében, hogy a bejelentett LNG-adatok minősége biztosított legyen, és meglegyen az összhang az IOSCO-elveknek megfelelő, más árjelentő ügynökségek

bevált gyakorlataival – erre a folyamatos feladatra az ACER meglévő forrásai jelenleg nem terjednek ki. Az IOSCO-elvek szerint az árértékeléseket az adott piacot lefedő első jelentéstevő határozza meg, majd az értékeléseket egy második jelentéstevő is ellenőrzi, s végül a közzététel előtt mindig egy vezető beosztású jelentéstevőnek vagy szerkesztőnek is jóvá kell hagynia azokat. Az ügymenet-folytonosság és a panasztételi eljárások független kezelésének biztosítása érdekében helyettesítésről is gondoskodni kell. Az árértékeléssel kapcsolatos független értékelési folyamatra azért van szükség, hogy az IOSCO-elveknek megfelelő árképzési eljárásokat és módszereket helyesen és következetesen alkalmazzák, valamint hogy a közzétett árak integritása és minősége biztosított legyen.

Az ACER-nek további forrásokra is szüksége van: 1. az első évben az árértékelési módszertan kidolgozásához nyújtott tanácsadáshoz, 2. informatikai tanácsadáshoz, hogy az ACER az informatikai jelentéstételi rendszerét a REMIT keretében végzett jelenlegi utólagos adatgyűjtésről az új jogszabály által előírt napon belüli adatgyűjtéshez, illetve a vételi/eladási ajánlatok és kereskedelmi ügyletek napon belüli elemzéséhez igazítsa, 3. az ellenőrzési nyomvonal biztosításához, 4. a külső ellenőrzésekhez a végrehajtás második évétől kezdődően, valamint 5. az informatikai infrastruktúrához és az informatikai felhasználói támogatáshoz a végrehajtás második évétől kezdődően, feltételezve, hogy a jelenlegi REMIT infrastruktúrát újra fel lehet használni, illetve tovább lehet fejleszteni.

- 1.5.2. *Az Unió részvételéből származó hozzáadott érték (adódhat többek között a koordinációból eredő előnyökből, a jogbiztonságból, a fokozott hatékonyságból vagy a kiegészítő jellegből). E pontban „az Unió részvételéből származó hozzáadott érték” azt az uniós részvételből adódó értéket jelenti, amely többletként jelentkezik ahhoz az értékhez képest, amely a tagállamok egyedüli fellépése esetén jött volna létre.*

Az, hogy az Oroszországi Föderációból a tagállamokba irányuló földgázellátás ilyen példátlan mértékben visszaesett, összehangolt választ igényel az EU részéről. Az orosz gázszállítás mennyisége jelentősen megcsappant: míg 2021-ben a vezetékes orosz gáz készleteink 41 %-át (az LNG figyelembevételével 45 %-át) tette ki, 2022 szeptemberére ez az arány 9 %-ra (az LNG figyelembevételével 14 %-ra) esett vissza.

E javaslat a tagállamokat és az Energiaközösség szerződő feleit, valamint a tagállamok és az említett felek gázipari vállalkozásait kívánja támogatni abban, hogy további LNG- és vezetékesgáz-készleteket szerezzenek be a kieső orosz gáz mennyiség pótlására. A gázkereslet csökkentése, az energiahatékonysági intézkedések és a megújuló energiaforrások alkalmazása mellett a kieső mennyiséget további gázforrások, főként LNG beszerzésével kell pótolni.

Emellett ez a mechanizmus egyben a jövőbeli közös hidrogénbeszerzés alapját is jelentheti.

Az ACER által megállapított LNG-árak/referenciaértéknek köszönhetően a vevők átfogóbb tájékoztatást kaphatnak, az árak átláthatósága pedig javulni fog.

A földgázellátás biztonságának megerősített keretére vonatkozó rendelkezések lehetővé tennék, hogy az esetleges jövőbeli vészhelyzeteket a szolidaritás szellemében hatékonyabban és összehangoltabban tudjuk kezelni, ami hozzáadott értéket teremt mind társadalmi, mind gazdasági, mind politikai szempontból.

1.5.3. *Hasonló korábbi tapasztalatok tanulsága*

A közös beszerzés terén szerzett tapasztalatok a földgázzal kapcsolatban meglehetősen korlátozottak. A Covid19-oltóanyagok közös beszerzésével kapcsolatos tapasztalatok azonban hasznosíthatók ebben az esetben. Lényeges különbség viszont, hogy míg az oltóanyagokat a tagállamok szerezték be, a gázt a vállalkozásoknak kell megvásárolniuk. Ez sajátos kihívásokkal jár.

Az ACER széles körű tapasztalattal rendelkezik a piaci adatoknak az 1227/2011/EU rendelet és az 1348/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet (a továbbiakban: REMIT) keretében végzett gyűjtése és feldolgozása terén.

A földgázellátás biztonságának megerősített keretére vonatkozó rendelkezések a jelenlegi jogi keret végrehajtása során szerzett tapasztalatokra és a 2022-ben végzett felkészülési munkára építenek.

1.5.4. *A többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség és egyéb megfelelő eszközökkel való lehetséges szinergiák*

A javaslat összeegyeztethető a többéves pénzügyi kerettel, bár az ACER-hez való hozzájárulás miatt átprogramozást igényel az 1. fejezeten belül. Az Energiaügyi Főigazgatóság által igényelt operatív előirányzatokat az Energiaügyi Főigazgatóság költségvetési soraiban meglévő előirányzatokból fogják fedezni.

1.5.5. *A rendelkezésre álló különböző finanszírozási lehetőségek értékelése, ideértve az átcsoportosítási lehetőségeket is*

A további humánerőforrás-igényekre olyan új feladatok miatt van szükség, amelyek később állandóvá jellegűvé fognak válni a földgázellátás biztonsága és a gázbeszerzési konzorcium versenyjognak megfelelő működése érdekében, miközben az eddigi feladatokból sem lesz kevesebb a belátható jövőben. A jelenlegi többéves pénzügyi kereten belül azonban a Bizottságnak stabil személyzeti létszám mellett kell működnie, ezért az intézményen belül átcsoportosítást kell végezni.

1.6. A javaslat/kezdeményezés időtartama és pénzügyi hatása

☒ határozott időtartam

- ☒ [hatálybalépés napja]-tól/-től [a hatálybalépést követő két év]-ig hatályos
- ☒ pénzügyi hatás: 2022-től 2027-ig a kötelezettségvállalási előirányzatok esetében, illetve 2022-től 2028-ig a kifizetési előirányzatok esetében

☐ határozatlan időtartam

- beindítási időszak: ÉÉÉÉ-től/-től ÉÉÉÉ-ig,
- azt követően: rendes ütem

1.7. Tervezett irányítási módszer(ek)²⁶

☒ Bizottság általi közvetlen irányítás

- ☒ a Bizottság szervezeti egységein keresztül, ideértve az uniós küldöttségek személyzetét;
- végrehajtó ügynökségen keresztül

☐ Megosztott irányítás a tagállamokkal

☒ **Közvetett irányítás** a költségvetés végrehajtásával kapcsolatos feladatoknak a következőkre történő átruházásával:

- ☐ harmadik országok vagy az általuk kijelölt szervek
- ☐ nemzetközi szervezetek és ügynökségek (nevezze meg)
- ☐ az EBB és az Európai Beruházási Alap
- ☒ a költségvetési rendelet 70. és 71. cikkben említett szervek
- ☐ közjogi szervek
- ☐ magánjog alapján működő, közfeladatot ellátó szervek, amennyiben megfelelő pénzügyi garanciákkal rendelkeznek
- ☐ valamely tagállam magánjoga alapján működő, köz- és magánszféra közötti partnerség végrehajtásával megbízott és megfelelő pénzügyi garanciákkal rendelkező szervek
- ☐ az EUSZ V. címének értelmében a KKBP terén konkrét fellépések végrehajtásával megbízott, és a vonatkozó alap-jogiaktusban meghatározott személyek.
- *Egynél több irányítási módszer feltüntetése esetén kérjük, adjon részletes felvilágosítást a „Megjegyzések” rovatban.*

Megjegyzések

²⁶ Az egyes irányítási módszerek ismertetése, valamint a költségvetési rendeletre való megfelelő hivatkozások megtalálhatók a BudgWeb oldalon:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések

Gyakoriság és feltételek

Az Energiaügyi Főigazgatóság és a Versenypolitikai Főigazgatóság által közvetlenül végrehajtott feladatok a Bizottság és a végrehajtó ügynökségek által alkalmazott éves tervezési és nyomonkövetési ciklust követik, beleértve az eredményekkel kapcsolatos, az Energiaügyi Főigazgatóság és a Versenypolitikai Főigazgatóság éves tevékenységi jelentésén keretében történő jelentéstételt is.

Ezenkívül a mechanizmus működését a javaslat 5. cikkével összhangban is nyomon fogják követni.

A javaslat a 6c. cikkben konkrét jelentéstételi követelményeket is tartalmaz.

A pénzügyi szabályzatával összhangban az ACER-nek a programdokumentuma keretében éves munkaprogramot kell készítenie, amely minden egyes elvégzendő tevékenységre vonatkozóan tartalmazza a pénzügyi és emberi erőforrások részleteit. Az ACER havonta jelentést tesz az Energiaügyi Főigazgatóságnak a költségvetés végrehajtásáról, beleértve a kötelezettségvállalásokról és a kifizetésekről költségvetési címek szerint, valamint a betöltetlen álláshelyek arányáról a személyzet típusa szerint. Az Energiaügyi Főigazgatóság közvetlenül képviselteti magát az ACER irányító szerveiben. Az Energiaügyi Főigazgatóság az igazgatótanácsba delegált képviselői révén az éves ülések alkalmával tájékoztatást kap a költségvetés és a létszámterv felhasználásáról.

Végezetül szintén a pénzügyi szabályokkal összhangban, az ACER-nek az igazgatótanács és az éves tevékenységi jelentés keretében éves jelentéstételi követelményeknek kell eleget tennie a tevékenységei és az erőforrások felhasználása vonatkozásában.

2.2. Irányítási és kontrollrendszer(ek)

2.2.1. *Az irányítási módszer(ek), a finanszírozás végrehajtási mechanizmusai, a kifizetési módok és a javasolt kontrollstratégia indokolása*

A Bizottság szolgáltatási szerződések vagy más, közvetlenül kezelt eszközök révén finanszírozza a mechanizmus létrehozását, ami a közös beszerzést folytatni kívánó jogalany feladata. Sem a Bizottság, sem a közös beszerzést végző jogalany nem vásárol gázt a részt vevő vállalkozások nevében.

A Bizottság törekedni fog arra, hogy ezt a jogalanyt a meglévő energiatőzsdék és kapacitásallokációs platformok közül válassza ki. A kiadások végrehajtása közvetlen irányítással történik, a költségvetési rendelet rendelkezéseinek teljes körű alkalmazásával. Az Energiaügyi Főigazgatóság közbeszerzésekkel és vissza nem térítendő támogatásokkal kapcsolatos ellenőrzési stratégiája konkrét előzetes jogi, operatív és pénzügyi ellenőrzéseket tartalmaz az eljárásokra (többek között a közbeszerzési eljárásokra és adott esetben a közbeszerzéssel és szerződésekkel foglalkozó tanácsadó bizottság általi felülvizsgálatra), valamint a szerződések és megállapodások aláírására vonatkozóan. Ezenkívül az árak és szolgáltatások beszerzésére fordított kiadásokat előzetes és szükség esetén utólagos, valamint pénzügyi ellenőrzésnek vetik alá.

Mivel az LNG árának értékelése és az LNG-referenciaérték megállapítása az ACER szakértelmén alapul, költséghatékonyabb az új feladatot egy már meglévő ügynökségre bízni, amely már most is hasonló feladatokon dolgozik. Az Energiaügyi Főigazgatóság a Bizottság 2017. évi belső ellenőrzési keretrendszerének részeként kontrollstratégiát dolgozott ki az ACER-rel fenntartott kapcsolatainak irányítására. Az ACER 2018 decemberében felülvizsgálta és elfogadta saját belső ellenőrzési keretrendszerét.

2.2.2. *A felismert kockázatokkal és a csökkentésükre létrehozott belső kontrollrendszerekkel kapcsolatos információk*

Ami a mechanizmus létrehozásához kapcsolódó feladatok végrehajtását illeti, az azonosított kockázatok a közbeszerzési eljárások alkalmazásával függnének össze: késedelmek, az adatok rendelkezésre állása, a piac időben történő tájékoztatása stb. Ezek a kockázatok a költségvetési rendelet hatálya alá tartoznak; az Energiaügyi Főigazgatóságnak az ilyen értékekben történő beszerzésre alkalmazott belső kontrolljai e kockázatok csökkentésére szolgálnak.

2.2.3. *A kontroll költséghatékonyágának becslése és indokolása (a „kontroll költségei ÷ a kezelt kapcsolódó források értéke” hányados) és a hibakockázat várható szintjeinek értékelése (kifizetéskor és záráskor)*

Az Energiaügyi Főigazgatóság éves tevékenységi jelentésében minden évben beszámol a tevékenységei ellenőrzésének költségeiről. A közbeszerzési tevékenységek kockázati profilja és ellenőrzési költségei összhangban vannak a követelményekkel.

Az Energiaügyi Főigazgatóság és a Versenypolitikai Főigazgatóság által a mechanizmus létrehozásával kapcsolatban kijelölt feladatok nem vonnak maguk után további ellenőrzéseket, és nem változtatják meg az ellenőrzési költségek arányát. Hasonlóképpen, az ACER jelenlegi megbízatásához kapcsolódó további feladatok kiosztása várhatóan nem eredményez további külön ellenőrzéseket az ACER-nél, ezért az ellenőrzési költségeknek a kezelt források értékéhez viszonyított aránya változatlan marad.

2.3. **A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések**

Tüntesse fel a meglévő vagy tervezett megelőző és védintézkedéseket, pl. a csalás elleni stratégiából.

Az Energiaügyi Főigazgatóság 2020-ban felülvizsgálta a csalás elleni stratégiáját. Az Energiaügyi Főigazgatóság csalás elleni stratégiája a Bizottság csalás elleni stratégiáján, a csalás veszélyének leginkább kitett területek azonosítására belsőleg elvégzett egyedi kockázatértékelésen, a már bevezetett ellenőrzéseken, valamint az Energiaügyi Főigazgatóság csalásmegelőzési, -felderítési és -korrekciós kapacitásának javításához szükséges intézkedéseken alapul.

Az ACER a Bizottság megközelítésével összhangban alkalmazza a decentralizált uniós ügynökségekre vonatkozó, csalás elleni elveket. 2019 márciusában az ACER új csalás elleni stratégiát fogadott el, amely hatályon kívül helyezte az ACER igazgatótanácsának 13/2014. sz. határozatát. A hároméves időszakra kiterjedő új stratégia a következő elemeken alapul: éves kockázatértékelés, az összeférhetetlenség megelőzése és kezelése, a visszaélések bejelentésére vonatkozó belső szabályok, az érzékeny funkciók kezelésére vonatkozó politika és eljárás, valamint etikai és feddhetetlenségi intézkedések.

Az ACER szabályzata és a közbeszerzésre vonatkozó szerződéses rendelkezések is biztosítják, hogy a Bizottság szolgálatait, köztük az OLAF, ellenőrzéseket és helyszíni ellenőrzéseket végezhesse az OLAF által ajánlott általános rendelkezésekkel összhangban.

3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

3.1. A többéves pénzügyi keret érintett fejezete/fejezetei és a költségvetés érintett kiadási sora/sorai

- Jelenlegi költségvetési sorok

A többéves pénzügyi keret fejezetei, azon belül pedig a költségvetési sorok sorrendjében.

A többéves pénzügyi keret fejezete	Költségvetési sor	Kiadás típusa	Hozzájárulás			
	Szám	diff./nem diff. ²⁷	EFTA-országoktól ²⁸	tagjelölt országoktól ²⁹	harmadik országoktól	a költségvetési rendelet 21. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében
01	02 20 04 02	diff.	NEM	NEM	NEM	NEM
01	02 10 06	diff.	IGEN	NEM	NEM	NEM

- Létrehozandó új költségvetési sorok

A többéves pénzügyi keret fejezetei, azon belül pedig a költségvetési sorok sorrendjében.

A többéves pénzügyi keret fejezete	Költségvetési sor	Kiadás típusa	Hozzájárulás			
	Szám	diff./nem diff.	EFTA-országoktól	tagjelölt országoktól	harmadik országoktól	a költségvetési rendelet 21. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében
	[XX.YY.YY.YY]		IGEN/NEM	IGEN/NE M	IGEN/NEM	IGEN/NEM

²⁷ Diff. = Differenciált előirányzatok / Nem diff. = Nem differenciált előirányzatok.

²⁸ EFTA: Európai Szabadkereskedelmi Társulás.

²⁹ Tagjelölt országok és adott esetben a nyugat-balkáni potenciális tagjelöltek.

3.2. A javaslat előirányzatokra gyakorolt becsült pénzügyi hatása

3.2.1. Az operatív előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

- ☐ A javaslat/kezdeményezés nem vonja maga után operatív előirányzatok felhasználását
- ☒ A javaslat/kezdeményezés az alábbi operatív előirányzatok felhasználását vonja maga után:

millió EUR (három tizedesjegyig)

A többéves pénzügyi keret fejezete	1	Egységes piac, innováció és digitális gazdaság
------------------------------------	---	--

Főigazgatóság: ENER			2022. év	2023. év	2024. év	2025. év	A táblázat a hatás időtartamának megfelelően (vö. 1.6. pont) további évekkkel bővíthető.			ÖSSZESEN
○ Operatív előirányzatok										
Költségvetési sor ³⁰ : 02 20 04 02	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(1a)	1,000							1,000
	Kifizetési előirányzatok	(2a)		0,500	0,500					1,000
Költségvetési sor	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(1b)								
	Kifizetési előirányzatok	(2b)								
Bizonyos egyedi programok keretéből finanszírozott igazgatási jellegű előirányzatok ³¹										
Költségvetési sor		(3)								
Az Energiaügyi Főigazgatósághoz	Kötelezettségváll	=(1a)+(	1,000							1,000

³⁰ A hivatalos költségvetési nomenklatúra szerint.

³¹ Technikai és/vagy igazgatási segítségnyújtás, valamint uniós programok és/vagy intézkedések végrehajtásához biztosított támogatási kiadások (korábban: BA-tételek), közvetett kutatás, közvetlen kutatás.

tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	lalási előirányzatok	1b)+(3)								
	Kifizetési előirányzatok	=(2a)+(2b) +3		0,500	0,500					1,000

○ Operatív előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvál lalási előirányzatok	(4)	1,000							1,000
	Kifizetési előirányzatok	(5)		0,500	0,500					1,000
○ Bizonyos egyedi programok keretéből finanszírozott igazgatási jellegű előirányzatok ÖSSZESEN		(6)								
A többéves pénzügyi keret 1. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvál lalási előirányzatok	=(4)+(6))	1,000							1,000
	Kifizetési előirányzatok	=(5)+(6))		0,500	0,500					1,000
	Kifizetési előirányzatok	=(5)+(6))								

A többéves pénzügyi keret fejezete	1	Egységes piac, innováció és digitális gazdaság
---	---	--

Energiaszabályozói Ügynökség (ACER)	Együttműködési			2023	2024	2025	2026	2027	2028	ÖSSZESEN		
1. cím:	Kötelezettségvál lalási előirányzatok	(1)	0,785	0,785	0,785	0,785	0,785					3,925

	Kifizetési előirányzatok	(2)	0,785	0,785	0,785	0,785	0,785				3,925
2. cím:	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(1a)		0,100	0,100	0,100	0,100				0,400
	Kifizetési előirányzatok	(2a)		0,100	0,100	0,100	0,100				0,400
3. cím:	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(3a)	1,045	0,102	0,104	0,106	0,108				1,465
	Kifizetési előirányzatok	(3b)	1,045	0,1020	0,104	0,106	0,108				1,465
Az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynökségéhez (ACER) tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	= (1)+(1a)+(3a)	1,830	0,987	0,989	0,991	0,993				5,790
	Kifizetési előirányzatok	=(2)+(2a)+(3b)	1,830	0,987	0,989	0,991	0,993				5,790

A többéves pénzügyi keret fejezete	7	„Igazgatási kiadások”
---	----------	-----------------------

Ezt a részt az igazgatási jellegű költségvetési adatok táblázatában kell kitölteni, melyet először a [pénzügyi kimutatás mellékletébe](#) (a belső szabályzat V. melléklete) kell bevezetni; a mellékletet a szolgálatközi konzultációhoz fel kell tölteni a DECIDE rendszerbe.

millió EUR (három tizedesjegyig)

		2022. év	2023. év	2024. év	2025. év	A táblázat a hatás időtartamának megfelelően (vö. 1.6. pont) további évekkkel bővíthető.			ÖSSZESEN
Energiaügyi Főigazgatóság									
○ Humán erőforrás		1,413	1,413	1,413	1,413				5,652
○ Egyéb igazgatási kiadások		0,030	0,030	0,030	0,030				0,120
Energiaügyi Főigazgatóság ÖSSZESEN	Előirányzatok	1,443	1,443	1,443	1,443				5,772
Versenypolitikai Főigazgatóság									
○ Humán erőforrás		0,314	0,314	0,314	0,314				1,256
○ Egyéb igazgatási kiadások		0,000	0,000	0,000	0,000				0,000
VERSENYPOLITIKAI FŐIGAZGATÓSÁG ÖSSZESEN	Előirányzatok	0,314	0,314	0,314	0,314				1,256

A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	(Összes kötelezettségvállalási előirányzat = Összes kifizetési előirányzat)	1,757	1,757	1,757	1,757				7,028
--	---	--------------	--------------	--------------	--------------	--	--	--	--------------

millió EUR (három tizedesjegyig)

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	ÖSSZESEN
--	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-----------------

A többéves pénzügyi keret 1–7. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	2,757	3,587	2,744	2,746	0,991	0,993		13 818
	Kifizetési előirányzatok	1,757	4,087	3,244	2,746	0,991	0,993		13 818

3.2.2. Operatív előirányzatokból finanszírozott becsült kimenet

Kötelezettségvállalási előirányzatok, millió EUR (három tizedesjegyig)

Tüntesse fel a célkitűzéseket és a kimeneteket ↓			N. év		N+1. év		N+2. év		N+3. év		A táblázat a hatás időtartamának megfelelően (vö. 1.6. pont) további évekkal bővíthető.						ÖSSZESEN	
	KIMENETEK																	
	Típus ³²	Átlagos költség ^g	Szám	Költség ^g	Szám	Költség ^g	Szám	Költség ^g	Szám	Költség ^g	Szám	Költség ^g	Szám	Költség ^g	Szám	Költség ^g	Összesített szám	Összköltség
1. KONKRÉT CÉLKITŰZÉS... ³³																		
– Kimenet																		
– Kimenet																		
– Kimenet																		
1. konkrét célkitűzés részösszege																		
2. KONKRÉT CÉLKITŰZÉS ...																		
– Kimenet																		
2. konkrét célkitűzés részösszege																		
ÖSSZESEN																		

³² A kimenetek a nyújtandó termékek és szolgáltatások (pl. finanszírozott diákcserék száma, épített utak hossza kilométerben stb.).
³³ Az 1.4.2. szakaszban („Konkrét célkitűzések...”) feltüntetett célkitűzés.

3.2.3. Az ACER humán erőforrására gyakorolt becsült hatás

3.2.3.1. Összegzés

- ☐ A javaslat/kezdeményezés nem vonja maga után igazgatási jellegű előirányzatok felhasználását.
- ☒ A javaslat/kezdeményezés az alábbi igazgatási jellegű előirányzatok felhasználását vonja maga után:

millió EUR (három tizedesjegyre)

	2023. év	2024. év	2025. év	2026. év	2027. év			ÖSSZES EN
--	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	--	--	--------------

Ideiglenes alkalmazottak (AD besorolási fokozat)	0,785	0,785	0,785	0,785	0,785			3,925
Ideiglenes alkalmazottak (AST besorolási fokozat)								
Szerződéses alkalmazottak								
Kirendelt nemzeti szakértők								

ÖSSZESEN	0,785	0,785	0,785	0,785	0,785			3,925
-----------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--	--	--------------

Létszámigény (teljes munkaidős egyenértékben):

	2023. év	2024. év	2025. év	2026. év	2027. év			ÖSSZES EN
--	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	--	--	--------------

Ideiglenes alkalmazottak (AD besorolási fokozat)	5	5	5	5	5			5
Ideiglenes alkalmazottak (AST besorolási fokozat)								
Szerződéses alkalmazottak								
Kirendelt nemzeti szakértők								

ÖSSZESEN	5	5	5	5	5			5
-----------------	----------	----------	----------	----------	----------	--	--	----------

A tervezett munkaerő-felvétel 2023 első felére esik.

3.2.3.2. A Bizottságnál felmerülő, becsült humánerőforrás-szükségletek

- ☐ A javaslat/kezdeményezés nem vonja maga után igazgatási jellegű előirányzatok felhasználását.
- ☒ A javaslat/kezdeményezés az alábbi igazgatási jellegű előirányzatok felhasználását vonja maga után:

millió EUR (három tizedesjegyig)

	N. év ³⁴	N+1. év	N+2. év	N+3. év	A táblázat a hatás időtartamának megfelelően (vö. 1.6. pont) további évekké bővíthető.			ÖSSZESEN
--	------------------------	------------	------------	------------	---	--	--	----------

A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETE								
Humánerőforrás	1,727	1,727	1,727	1,727				6,908
Egyéb igazgatási kiadások	0,030	0,030	0,030	0,030				0,120
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉNEK részösszege	1,757	1,757	1,757	1,757				7,028

A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉBE³⁵ bele nem tartozó előirányzatok								
Humánerőforrás	0	0	0	0				0
Egyéb igazgatási jellegű kiadások	0	0	0	0				0
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉBE bele nem tartozó előirányzatok részösszege	0	0	0	0				0

ÖSSZESEN	1,757	1,757	1,757	1,757				7,028
-----------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--	--	--	--------------

A humánerőforrással és más igazgatási jellegű kiadásokkal kapcsolatos előirányzat-igényeket az adott főigazgatóság rendelkezésére álló, az intézkedés irányításához rendelt előirányzatokkal és/vagy az adott főigazgatóságon belüli átcsoportosítással kell teljesíteni. A források adott esetben a költségvetési korlátok betartása mellett kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében az irányító főigazgatósághoz rendelt további allokációkkal.

³⁴ Az N. év a javaslat/kezdeményezés végrehajtásának első éve. Az „N” helyére a végrehajtás várható első évét kell beírni (például 2021). A következő évek esetében ugyanígy kell eljárni.

³⁵ Technikai és/vagy igazgatási segítségnyújtás, valamint uniós programok és/vagy intézkedések végrehajtásához biztosított támogatási kiadások (korábban: BA-tételek), közvetett kutatás, közvetlen kutatás.

A becsléseket teljes munkaidős egyenértékben kell kifejezni

	N. év	N+1. év	N+2. év	N+3. év	A táblázat a hatás időtartamának megfelelően (vö. 1.6. pont) további évekkal bővíthető.		
O A létszámtervben szereplő álláshelyek (tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak)							
20 01 02 01 (a központban és a bizottsági képviselőteken)	11	11	11	11			
20 01 02 03 (küldöttségek)							
01 01 01 01 (közvetett kutatás)							
01 01 01 11 (közvetlen kutatás)							
Egyéb költségvetési sor (kérjük megnevezni)							
O Külső munkatársak teljes munkaidős egyenértékben (FTE) kifejezve ³⁶							
20 02 01 (AC, END, INT a teljes keretből)							
20 02 03 (AC, AL, END, INT és JPD a küldöttségeknél)							
XX 01 xx yy zz ³⁷	– a központban						
	– a küldöttségeknél						
01 01 01 02 (AC, END, INT – közvetett kutatás)							
01 01 01 12 (AC, END, INT – közvetlen kutatás)							
Egyéb költségvetési sor (kérjük megnevezni)							
ÖSSZESEN	11	11	11	11			

XX az érintett szakpolitikai terület vagy költségvetési cím.

A humán erőforrás-igényeknek az adott főigazgatóság rendelkezésére álló, az intézkedés irányításához rendelt és/vagy az adott főigazgatóságon belül átcsoportosított személyzettel kell eleget tenni. A források adott esetben a meglévő költségvetési korlátok betartása mellett kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében az irányító főigazgatósághoz rendelt további allokációkkal.

Az elvégzendő feladatok leírása:

Tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak	A javaslat javítja a földgázellátás-biztonsági architektúrát, és ezzel új kötelezettségeket ró a tagállamokra. Az Energiaügyi Főigazgatóság szerepe ennek megfelelően számos területen megerősödik, nevezetesen: • a rendelet általános irányítása és végrehajtása (3 teljes munkaidős egyenérték) • egy olyan tanácsai intézkedésre irányuló javaslat előkészítése, amely gázkapacitás-elosztó mechanizmusról rendelkezik azon tagállamok ellátása érdekében, amelyek esetében regionális vagy uniós vészhelyzetet hirdettek ki; a javaslattal kapcsolatos ügyintézés és a javaslat végrehajtása, beleértve a válságkezelési csoport bevonását is (2 teljes munkaidős egyenérték), • a nagyobb kritikus gázmenyiség engedélyezésére irányuló tagállami kérelmek elbírálása (1 teljes munkaidős egyenérték) • a szolidaritási kérelmek nyomon követése, a szolidaritási megállapodások végrehajtásának előmozdítása (1,5 teljes munkaidős egyenérték),
--	--

³⁶ AC = szerződéses alkalmazott; AL = helyi alkalmazott; END = kirendelt nemzeti szakértő; INT = kölcsönmunkaerő (átmeneti alkalmazott); JPD = küldöttségi pályakezdő szakértő.

³⁷ Az operatív előirányzatokból finanszírozott külső munkatársakra vonatkozó részleges felső határérték (korábban: BA-tételek).

	- igazgatási segítségnyújtás (1,5 teljes munkaidős egyenérték). Emellett a javaslat a Versenypolitikai Főigazgatóság szerepét is megerősíti, nevezetesen: - a földgázbeszerzési konzorcium versenyjogi szabályoknak megfelelő működésének megtervezése, amelyhez az iparral való információcsere is szükséges (2 teljes munkaidős egyenérték).
Külső munkatársak	n.a.

3.2.4. A jelenlegi többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség

- X A javaslat/kezdeményezés összeegyeztethető a jelenlegi többéves pénzügyi kerettel.
- X A javaslat/kezdeményezés miatt szükséges a többéves pénzügyi keret vonatkozó fejezetének átprogramozása.

Míg az Energiaügyi Főigazgatóság „Az európai energiapolitikát és a belső energiapiacot támogató tevékenységek”, 02 20 04 02 számú költségvetési sort használja a közös beszerzési mechanizmussal kapcsolatos operatív kiadásokra, az ACER-re ruházott feladatok miatt át kell programozni az ACER-nek nyújtott hozzájárulást, amelyet az Energiaügyi Főigazgatóság által kezelt programokhoz tartozó költségvetési sorokkal kell ellensúlyozni.

- ☐ A javaslat/kezdeményezés miatt szükség van a rugalmassági eszköz alkalmazására vagy a többéves pénzügyi keret felülvizsgálatára³⁸.

Fejtse ki a szükségleteket: tüntesse fel az érintett fejezeteket és költségvetési sorokat és a megfelelő összegeket.

3.2.5. Harmadik felek részvétele a finanszírozásban

A javaslat/kezdeményezés

- X nem irányoz elő harmadik felek általi társfinanszírozást.
- ☐ előírányoz harmadik felek általi társfinanszírozást az alábbi becslések szerint:

előirányzatok, millió EUR (három tizedesjegyre)

	N. év ³⁹	N+1. év	N+2. év	N+3. év	A táblázat a hatás időtartamának megfelelően (vö. 1.6. pont) további évekké bővíthető.			Összesen
Tüntesse fel a társfinanszírozó szervet								
Társfinanszírozott előirányzatok ÖSSZESEN								

³⁸ Lásd a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló, 2020. december 17-i (EU, Euratom) 2020/2093 tanácsi rendelet 12. és 13. cikkét.

³⁹ Az N. év a javaslat/kezdeményezés végrehajtásának első éve. Az „N” helyére a végrehajtás várható első évét kell beírni (például 2021). A következő évek esetében ugyanígy kell eljárni.

3.3. A bevételre gyakorolt becsült hatás

- ☒ A javaslatnak/kezdemenyezésnek nincs pénzügyi hatása a bevételre.
- ☐ A javaslatnak/kezdemenyezésnek van pénzügyi hatása – a bevételre gyakorolt hatása a következő:
 - ☐ a javaslat a saját forrásokra gyakorol hatást
 - ☐ a javaslat az egyéb bevételekre gyakorol hatást
 - kérjük adja meg, hogy a bevétel kiadási sorhoz van-e rendelve ☐

millió EUR (három tizedesjegyig)

Bevételi költségvetési sor:	Az aktuális költségvetési évben rendelkezésre álló előirányzatok	A javaslat/kezdemenyezés hatása ⁴⁰						
		N. év	N+1. év	N+2. év	N+3. év	A táblázat a hatás időtartamának megfelelően (vö. 1.6. pont) további évekkkel bővíthető.		
... jogcímcsoport								

A címzett bevételek esetében tüntesse fel az érintett kiadáshoz tartozó költségvetési sor(oka)t.

--

Egyéb megjegyzések (pl. a bevételre gyakorolt hatás számítására használt módszer/képlet vagy egyéb más információ).

--

⁴⁰ A tradicionális saját források (vámok, cukorilletékek) tekintetében nettó összeget kell megadni, amely a 20 %-kal (beszedési költségek) csökkentett bruttó összegnek felel meg.